

OŚWIADCZENIE RZĄDOWE

z dnia 1 sierpnia 1929 r.

w sprawie wejścia w życie załącznika I do konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi, podpisanej w Bernie 23 października 1924 roku, w nowej redakcji uchwalonej przez komisję rzeczoznawców.

Zgodnie z brzmieniem art. 60 § 2 konwencji międzynarodowej o przewozie towarów kolejami żelaznymi, podpisanej w Bernie 23 października 1924 r. (Dz. U. R. P. z r. 1928 Nr. 73, poz. 667), podaje się niniejszem do wiadomości, że, według zawiadomienia Berneńskiego Centralnego Urzędu przewozów międzynarodowych kolejami żelaznymi z dnia 25 czerwca 1929 roku, komisja rzeczoznawców, przewidziana przez wspomniany art. 60 § 2 konwencji, uchwaliła zmianę tekstu załącznika I tejże konwencji, oraz, że tekst tego załącznika w nowym brzmieniu uzyskuje moc obowiązującą od dnia 1 października 1928 r.

Nowy tekst załącznika I podany jest niżej.

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

ZAŁĄCZNIK I.

(Artykuł 4).

PRZEPISY DOTYCZĄCE PRZEDMIOTÓW DOPUSZCZANYCH DO PRZEWOZU NA PEWNYCH WARUNKACH.

Tekst uchwalony przez komisję ekspertów załącznika I podczas obrad w maju i listopadzie 1925 r. i w lipcu 1926 r.

Uwaga wstępna.

Towary, wymienione w załączniku I, należy oznaczyć w liście przewozowym według nazw, przyjętych w tymże załączniku.

Przedmioty, które podpadają pod definicję klas I, II i VI, a nie są w nich wymienione, wyłącza się od przewozu. Przedmioty, które podpadają pod definicję klas III, IV i V, lecz w nich nie wymienione, są dopuszczane do bezwarunkowego przewozu.

Materiały, wyszczególnione w załączniku I, mogą być umieszczane w jednym i tem samym opakowaniu lub wraz z innymi przedmiotami o ile załącznik I na to zezwala. Mogą one być ładowane razem ze sobą, albo razem z innymi przedmiotami do tego samego wagonu, o ileby załącznik I nie zakazywał tego.

ANNEXE I.

(Article 4)

PRESCRIPTIONS RELATIVES AUX OBJETS ADMIS AU TRANSPORT SOUS CERTAINES CONDITIONS.

Texte issu des délibérations de la Commission d'experts de l'Annexe I, de mai et de novembre 1925, et de juillet 1926.

Observation préliminaire.

Les marchandises inscrites dans l'Annexe I doivent être désignées dans la lettre de voiture sous la dénomination admise dans l'Annexe.

Les objets qui, rentrant dans la définition des Classes I, II et VI, n'y sont pas dénommés, sont exclus du transport. Les objets qui, rentrant dans la définition des Classes III, IV et V, n'y sont pas dénommés, sont admis au transport sans conditions.

Les matières énumérées dans l'Annexe I ne peuvent être comprises dans un même emballage ensemble ou avec d'autres objets, à moins que l'Annexe I ne l'autorise. Elles peuvent être chargées dans un même wagon ensemble ou avec d'autres objets, à moins que l'Annexe I ne l'interdise.

O ile załącznik I przewiduje wpisanie pewnych uwag na opakowaniach, te ostatnie winny być zaopatrzone w znak .

O ile chodzi o towar klasy I, to wspomniane określenie towaru winno być w liście przewozowym czerwono podkreślone.

Przyjmowanie do przewozu przedmiotów, wymienionych w załączniku I, jako przesyłkę pospieszną, nie podlega żadnym ograniczeniom, o ile załącznik I nie zawiera przepisów przeciwnych.

O ile niżej wymienione przepisy przewidują umieszczanie nalepek według wzorów Nr. 1, Nr. 2 lub Nr. 3, znajdujących się w końcu załącznika I, umocowanie ich przez nadawcę na przesyłkach, dokonywane będzie najlepiej przez nalepianie lub przybicie gwoździem; jedynie tylko w wypadku gdy rodzaj przesyłki na to by nie pozwolił, nalepki będą przyklejane na kartonach lub tabliczkach, przywiązanych mocno do przesyłek.

Kolej żelazna powinna umieszczać nalepki tego samego wzoru po obu stronach wagonu, przed rozpoczęciem ładowania. Nalepki należy przybici gwoździem, lub przykleić bądź na miejscu specjalnie do tego przeznaczonem, bądź do tabliczki, przymocowanej do ściany wagonu, lub też przymocować w inny sposób, któryby je mocno przytrzymał.

KLASA I.

Przedmioty zagrożające wybuchem.

1 a. Materiały wybuchowe i strzelnicze ¹⁾.

Dopuszcza się do przewozu:

1. *Nitroceluloza* (bawełna strzelnicza, bawełna kolodjonowa), mianowicie:

a) w postaci *kłaczków* oraz *nieprasowana* z zawartością co najmniej 25% wody albo alkoholu (75 części składników stałych i 25 części płynu);

b) *prasowana*, z zawartością co najmniej 15% wody (85 części składników stałych i 15 części wody).

Nitroceluloza musi odpowiadać następującym warunkom stałości:

Nitroceluloza ogrzewana przez 2 godziny do temperatury 132° C, nie może wydzielać na 1 gram nitrocelulozy więcej niż 3 centymetry sześciennie tlenku azotu; temperatura wybuchu musi być wyższa niż 180° C.

2. *Trójnitrotoluol*, zwany także *trójnitrotoluolem płynnym* (obojętna mieszanina nitropochodnych toluolu, płynna w zwykłej temperaturze). Materiały te nie powinny być bardziej niebezpieczne niż chemicznie czysty „trójnitrotoluol α”.

3. *Kwas pikrynowy*. Kwas ten nie powinien mieć żadnych domieszek, które czyniłyby go bardziej niebezpiecznym, niż chemicznie czysty produkt.

4. *Ciała nitrowane organiczne*, które nie są więcej niebezpieczne od kwasu pikrynowego, prze-

¹⁾ Materiały, nie służące do celów strzelniczych lub wybuchowych, które przy zetknięciu z płomieniem nie wybuchają a na uderzenie i tarcie nie są wrażliwsze od dwinitrobenzolu, nie zaliczają się, w rozumieniu niniejszych postanowień, do materiałów wybuchowych.

Lorsque l'Annexe I prévoit l'inscription de certaines mentions sur les emballages, celles-ci doivent être accompagnées du signe .

S'il s'agit d'une marchandise de la Classe I, la désignation précitée de la marchandise doit être soulignée en rouge par l'expéditeur sur la lettre de voiture.

En tant que l'Annexe I ne contient pas de prescriptions contraires, l'acceptation au transport en grande vitesse des objets énumérés dans l'Annexe I n'est soumise à aucune restriction.

En tant que les prescriptions ci-après prévoient l'apposition d'une étiquette conforme aux modèles N° 1, N° 2 ou N° 3 figurant à la fin de l'Annexe I, la fixation, par l'expéditeur, de ces étiquettes sur les colis se fera de préférence en les collant ou clouant; ce n'est qu'au cas où la nature des colis ne le permettrait pas, qu'elles seraient collées sur des cartons ou tablettes solidement attachés aux colis.

Des étiquettes du même modèle doivent être apposées par le chemin de fer, avant le commencement du chargement, sur les deux côtés des wagons. Les étiquettes seront clouées ou collées, soit à l'endroit ad hoc, soit sur une tablette attachée à la cloison, soit encore fixées de toute autre manière qui les maintienne solidement.

CLASSE I.

Matières sujettes à l'explosion.

I a. Explosifs de mine ou de tir. ¹⁾

Sont admis au transport:

1° la *nitrocellulose* (fulmi-coton, fulmi-coton pour collodion), à savoir:

a) *sous forme d'ouate et non comprimée*, contenant au moins 25% d'eau ou d'alcool (75 parties de matière sèche, et 25 parties de liquide);

b) *comprimée*, contenant au moins 15 % d'eau (85 parties de matière sèche et 15 parties d'eau).

La nitrocellulose doit satisfaire aux conditions de stabilité suivantes:

* La nitrocellulose chauffée pendant deux heures à une température de 132° centigrade ne doit pas dégager plus de 3 centimètres cubes d'oxyde d'azote pour 1 gramme de nitrocellulose; la température de détonation doit être supérieure à 180° centigrade.

2° Le *trinitrotoluol*, ainsi que le *trinitrotoluol dit liquide* (mélange neutre de toluols nitrés, liquide à la température ordinaire). Ces matières ne doivent pas être plus dangereuses que le „trinitrotoluol α” chimiquement pur.

3° *L'acide picrique*. Il ne doit contenir aucune impureté qui le rende plus dangereux que le produit chimiquement pur.

4° Les *corps nitrés organiques* qui ne sont pas plus dangereux que l'acide picrique, destinés aux

¹⁾ Les substances, non utilisées en vue du tir ou pour provoquer des explosions, que le contact d'une flamme ne peut faire detoner et qui ne sont pas plus sensibles au choc ou à la friction que le dinitrobenzol, ne rentrent pas dans les explosifs au sens des présentes dispositions.

znaczone do badań naukowych lub do użytku farmaceutycznego, przesyłane w ilościach nie przekraczających każdej z nich 500 gramów, a ogółem 5 kilogramów, wagi netto, odpowiadającej 15 kilogramom wagi brutto.

Przepisy o przewozie.

Do przewozu *materiałów wybuchowych* stosuje się postanowienia następujące:

A.

Opakowanie.

(1) 1. *Nitroceluloza* (bawełna strzelnicza, bawełna kolodjenska).

Nitroceluloza w postaci kłaczek i nieprasowana z zawartością wynoszącą co najmniej 25% wody albo alkoholu (*a*) i *nitroceluloza* prasowana z zawartością co najmniej 15% wody (*b*) winny być ściśle zapakowane w mocne, szczelne i dobrze zamknięte naczynia drewniane, nieprzepuszczające wody względnie alkoholu. Zamiast naczyń drewnianych można używać także mocnych i nieprzepuszczalnych beczek tekturowych.

2. *Trójnitrotoluol* musi być dobrze zapakowany w mocne, szczelne i dobrze zamknięte naczynia drewniane. Zamiast naczyń drewnianych można używać także mocnych i nieprzepuszczalnych beczek tekturowych.

Tak zwany *trójnitrotoluol płynny* można pakować nie tylko do mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych naczyń drewnianych, lecz również i do naczyń żelaznych; naczynia te muszą mieć całkiem szczelne zamknięcie, które jednakże w razie pożaru mogłoby ustąpić pod naporem gazów, powstałych wewnątrz naczynia.

3. *Kwas pikrynowy* musi być dobrze zapakowany w mocne, szczelne i dobrze zamknięte naczynia. Zamiast naczyń drewnianych można używać także mocnych i nieprzepuszczalnych beczek tekturowych. Do opakowania nie wolno używać materiałów, zawierających ołów.

4. *Preparaty z ciał nitrowanych organicznych* muszą być zapakowane w szczelne, dobrze zamknięte naczynia szklane lub gliniane, które należy dobrze opakować w mocne, szczelne, dobrze zamykające się naczynia drewniane.

(2) Waga brutto jednej sztuki, wymienionej pod 1, 2 i 3, nie może przekraczać 60 kilogramów, jeżeli są to skrzynie; gdy zaś za opakowanie służą beczki, które można przelaczać, waga brutto może dochodzić do 100 kilogramów.

Waga brutto jednej sztuki, wymienionej pod 4, nie może przekraczać 15 kilogramów.

(3) Na każdej sztuce należy umieścić nalepkę według wzoru Nr. 1. Nadto, sztuki, zawierające *kwasy pikrynowe*, winny być zaopatrzone w dobrze widoczny napis literami czerwonymi „Kwas pikrynowy”.

B.

Zaświadczenia. Listy przewozowe.

(1) W liście przewozowym na każdą przesyłkę powinien nadawca i uznany przez kolej wysyłającą che-

recherches scientifiques ou aux usages pharmaceutiques, expédiés par quantités n'excédant pas 500 grammes chacune et 5 kilogrammes au total, poids net, correspondant à un poids brut de 15 kilogrammes.

Conditions de transport.

Le transport des *explosifs* est régi par les dispositions suivantes:

A.

Emballage.

(1) 1° *Nitrocellulose* (fulmi-coton, fulmi-coton pour colodien).

La *nitrocellulose* sous forme d'ouate et non comprimée contenant au moins 25% d'eau ou d'alcool (*a*) et la *nitrocellulose* comprimée contenant au moins 15% d'eau (*b*) doivent être renfermés dans des récipients en bois forts, étanches et bien fermés, imperméables, suivant les cas, à l'eau ou à l'alcool. Au lieu de récipients en bois, on peut aussi employer des tonneaux en carton résistants et imperméables.

2° Le *trinitrotoluol* doit être solidement emballé dans de forts récipients en bois, étanches et bien fermés. Au lieu de récipients en bois, on peut aussi employer des tonneaux en carton résistants et imperméables.

Le *trinitrotoluol dit liquide* peut être emballé non seulement dans de forts récipients en bois, étanches et bien fermés, mais aussi dans des récipients en fer; ceux-ci doivent avoir une fermeture absolument hermétique, qui puisse céder, en cas d'incendie, à la pression des gaz qui se dégagent dans l'intérieur du récipient.

3° L'*acide picrique* doit être solidement emballé dans des récipients en bois résistants, étanches et bien fermés. Au lieu de récipients en bois, on peut aussi employer des tonneaux en carton résistants et imperméables. Les matières contenant du plomb (mélanges ou combinaisons) doivent être exclues de l'emballage.

4° Les *préparations de corps nitrés organiques* doivent être bien emballées dans des récipients en verre ou en grès, étanches et fermant bien, et ceux-ci doivent à leur tour être bien emballés dans des récipients en bois forts, étanches et fermant bien.

(2) Le poids brut d'un colis dénommé sous 1°, 2° et 3° ne doit pas dépasser 60 kilogrammes, s'il s'agit de caisses; lorsqu'il s'agit d'emballage dans des fûts susceptibles d'être roulés, un poids brut de 100 kilogrammes est admis.

Le poids brut d'un colis dénommé sous 4° ne doit pas dépasser 15 kilogrammes.

(3) Chaque colis doit être muni d'une étiquette du modèle n° 1. En outre, les colis contenant de l'*acide picrique* doivent porter l'inscription en caractères rouges bien apparents „Acide picrique”.

B.

Attestations. Lettres de voiture.

(1) Pour tout envoi, l'expéditeur et un expert-chimiste agréé par le chemin de fer expéditeur doi-

mik - rzeczoznawca zaświadczyć, że właściwość towaru i opakowanie odpowiadają powyższym przepisom. Zaświadczenie chemika nie jest wymagane, jeżeli dołączono do listu przewozowego w tymże celu specjalne zaświadczenie właściwej władzy, na które w tym liście należy się powołać.

(2) Oddzielne przepisy ustawowe umawiających się Państw, przez których obszar przewóz ma nastąpić, postanawiają, czy i jakie inne jeszcze zaświadczenia są wymagane.

C.

Środki przewozowe.

(1) *Wszelkie materiały wybuchowe* muszą być przewożone w wagonach towarowych krytych.

(2) Do przewozu *kwasy pikrynowego* nie wolno używać wagonów wyłożonych lub krytych ołowiem.

D.

Ładowanie.

(1) *Materiałów wybuchowych* nie wolno ładować do jednego wagonu razem z przedmiotami, wymienionymi pod I c, I d, I e, II, III i V.

(2) *Kwasu pikrynowego* nie wolno ładować do wagonu z materiałami, zawierającymi ołów.

E.

Sposób przewozu.

Przewóz jako przesyłka pośpieszna jest niedozwolony.

1 b. Amunicja.

Do przewozu są dopuszczone:

1. *Lonty bez zapałników,*

a) *Lonty szybkopalne* (lonty z grubej plecionej pochewki z rdzeniem z prochu o dużej średnicy lub z rdzeniem z nitrowanych nici bawełnianych; co się tyczy lontów nieszybkopalnych, zob. I c, 1 c).

b) *Lonty natychmiast palne* (rurki metalowe małej średnicy o cienkich ściankach z rdzeniem z materiałów wybuchowych, nie więcej niebezpiecznych jak czysty kwas pikrynowy, lub pochewka pleciona o małej średnicy z rdzeniem wypełnionym masą piorunującą, nie więcej niebezpieczną jak proch czarny).

2. *Zapały słabe* (zapały, które nie wywołują działania kruszącego ani zapomocą kapsli rozsadzających, ani innych urządzeń),

a) *Splonki do broni palnej* (splonki metalowe); *kapsle strzałowe do amunicji* (miseczki tekturowe), nie zawierające więcej jak 40 miligramów treści wybuchowej, i których wystający brzeg tekturowy jest najmniej dwa razy tak wysoki, jak średnica sprasowanej treści wybuchowej.

b) *Próżne łuski* z przyrządami zapałowymi do broni palnej.

c) *Brandle, śruby zapałowe, zapałniki elektryczne bez podpałów, lonty bezpieczeństwa lub inne podobne zapały* z nieznaczną ilością prochu czarnego,

vent certifier dans la lettre de voiture que la nature de la marchandise et l'emballage sont conformes aux prescriptions ci-dessus. L'attestation de l'expert n'est pas nécessaire si une déclaration spéciale d'une autorité compétente est jointe, aux mêmes fins, à la lettre de voiture, qui devra en faire mention.

(2) Les prescriptions légales particulières aux Etats contractants sur le territoire desquels doit être acheminé le transport, déterminent les autres attestations qui pourraient encore être nécessaires.

C.

Matériel de transport.

(1) *Les explosifs de toute nature* doivent être transportés dans des wagons à marchandises couverts.

(2) Les wagons dont les parois ou la toiture sont recouverts de plomb ne doivent pas être employés pour le transport de l'acide picrique.

D.

Chargement.

(1) *Les matières explosibles* ne doivent pas être chargées dans un même wagon avec des objets dénommés sous I c, I d, I e, II, III et V.

(2) Il est interdit de charger des matières contenant du plomb (mélanges ou combinaisons) dans un même wagon avec de l'acide picrique.

E.

Mode de transport.

Le transport ne peut pas être effectué en grande vitesse.

1 b. Munitions.

Sont admis au transport:

1° *Les mèches non amorcées,*

a) *Les mèches à combustion rapide* [mèches composées d'un boyau épais à âme de poudre noire de grande section ou à âme de filaments de fulmi-coton nitré; en ce qui concerne les mèches à combustion lente, voir I c, 1° c)].

b) *Les mèches détonantes instantanées* (tubes métalliques à parois mince de faible section à âme remplie d'explosifs qui ne soient pas plus dangereux que l'acide picrique pur, ou cordeaux tissés de faible section à âme remplie d'une matière explosible qui ne soit pas plus dangereuse que la poudre noire).

2° *Les amorces non détonantes* (amorces qui ne produisent d'effet brisant ni à l'aide de capsules explosibles ni par d'autres moyens),

a) *Les capsules pour armes à feu* (capsules métalliques); *les pastilles fulminantes pour munitions* (godets de carton) renfermant 40 milligrammes au plus de matière explosible et dont le rebord du carton en saillie doit être au moins deux fois plus haut que le diamètre de l'explosif encastré.

b) *Les douilles vides* avec capsules pour armes à feu.

c) *Les étoupilles, étoupilles à vis, amorces électriques sans leur détonateur, allumeurs de sûreté ou autres amorces analogues* contenant une faible

działające przez potarcie, uderzenie lub zapomocą elektryczności.

d) Zapałniki pociskowe bez kapsli rozsadzających lub przyrządów wywołujących działanie kruszące, materiały podpałowe do zapalników pociskowych.

3. Petardy do sygnałów strzałowych dla zatrzymywania pociągów.

4. Naboje do broni palnej ręcznej,

a) Gotowe naboje metalowe z łuskami całkowicie metalowymi. Pociski powinny być dobrze osadzone w łusce tak, żeby nie mogły się obluźwić i żeby zabezpieczyły od wysypywania się ładunku prochu.

b) Gotowe naboje z łuskami tylko częściowo metalowymi. Cały ładunek prochu musi się mieścić w dolnej metalowej części łuski i być zamknięty korkiem lub przybitką. Tekturowa część łuski musi być tak trwała, aby się nie łamała przy przewozie.

c) Gotowe naboje tekturowe z zapalem centralnym. Tekturowa część łuski musi być tak trwała, by się nie łamała podczas przewozu.

d) Patrony z kulkami do flowerów.

e) Patrony ze śrutem do flowerów.

f) Patrony do flowerów bez kulek lub śrutu.

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

Do 1.

(1) Lonty bez zapalników należy pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (skrzyń lub beczek) tak szczelnie, by zabezpieczyły zawartość przed rozpylaniem i rozsypaniem; skrzyń lub beczek nie można zaopatrywać w obręcz żelazne. Zamiast naczyń drewnianych można używać mocnych, nieprzemakalnych beczek z tektury.

(2) Waga brutto każdej sztuki lontów nie może przewyższać 60 kilogramów.

(3) Każda sztuka musi być zaopatrzona w nalepkę według wzoru Nr. 1.

Do 2.

(1) Zapały słabe, nie mające siły wybuchowej, należy pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (skrzyń); nadto można używać jako opakowania:

beczek drewnianych — dla zapałów, wymienionych pod a;

worków — dla próżnych łusek, wymienionych pod b;

beczek z drzewa lub mocnych i nieprzemakalnych beczek tekturowych — dla zapalników elektrycznych bez podpałów, wymienionych pod c.

(2) Przed włożeniem zapałów, wymienionych pod a, do zewnętrznych naczyń należy zwracać uwagę, aby:

1. Spłonki (kapiszony) z nieprzykrytą powierzchnią masy zapalnej do 1000 sztuk, spłonki z przykrytą powierzchnią masy zapalnej do 5000

charge de poudre noire, actionnés, par friction, par percussion ou par l'électricité.

d) Les fusées de projectiles sans amorces ou dispositifs provoquant un effet brisant, les amorces pour fusées de projectiles.

3° Les pétards pour signaux d'arrêt sur les chemins de fer.

4° Les cartouches pour armes à feu portatives,

a) Les cartouches terminées, dont les douilles sont entièrement en métal. Les projectiles doivent être adaptés à la douille de façon qu'ils ne puissent ni s'en détacher, ni permettre le tamisage de la charge de poudre.

b) Les cartouches terminées, dont les douilles ne sont qu'en partie métalliques. La charge entière de poudre doit être contenue dans le culot métallique de la cartouche et être enfermée par un bouchon ou une bourre. Le carton doit être assez résistant pour ne pas se briser en cours de route.

c) Les cartouches en carton à inflammation centrale, terminées. Le carton doit être assez résistant pour ne pas se briser en cours de route.

d) Les cartouches Flobert à balles.

e) Les cartouches Flobert à petits plombs.

f) Les cartouches Flobert sans balles ni petits plombs.

Conditions de transport.

A.

Emballage.

En ce qui concerne le 1°.

(1) Les mèches non amorcées doivent être emballées dans des récipients en bois (caisses ou tonneaux) solides étanches, bien fermés, de manière qu'aucune déperdition ou tamisage ne puisse se produire; les caisses ou tonneaux ne doivent pas être garnis de cercles ou de bandes en fer. On peut employer, au lieu de récipients en bois, des tonneaux en carton résistants et imperméables.

(2) Le poids brut d'un colis de mèches ne doit pas dépasser 60 kilogrammes.

(3) Chaque colis doit porter l'étiquette du modèle n° 1.

En ce qui concerne le 2°.

(1) Les amorces non détonantes doivent être emballées dans des récipients en bois (caisses) solides, étanches et bien fermés; sont en outre admissibles:

les fûts en bois, pour les amorces dénommées en a;

les sacs, pour les douilles vides dénommées en b;

les tonneaux en bois ou les tonneaux en carton résistants et imperméables, pour les amorces électriques sans leur détonateur dénommées en c.

(2) Il y a lieu d'observer ce qui suit avant de placer dans les récipients extérieurs les amorces énumérées en a:

1° Les capsules dont la matière explosible est à découvert doivent être solidement emballées, au nombre de 1000 au plus, les capsules dont la matière

sztuk były szczelnie pakowane do naczyń blaszanych, sztywnych pudełek z tektury lub do skrzynek drewnianych.

2. Kapsle strzałowe do amunicji do 1000 sztuk były pakowane do sztywnych pudełek z tektury. Pudełka muszą mieć nakrywki z zagiętymi brzegami i być dobrze związane. Każda skrzynka nie może zawierać więcej jak 10 pudełek, wewnątrz zaś musi być wyłożona, na grubość 1 centymetra, filcem lub innym podobnym materiałem.

(3) Zapalcy, wymienione pod *c* i *d*, muszą być zapakowane do naczyń w taki sposób, aby nie mogły się przesuwac.

(4) Waga każdej sztuki, zawierającej zapalcy, wymienione pod *a*, *c* i *d*, nie może przekraczac 100 kilogramów.

Do 3.

(1) *Petardy* muszą być pakowane do zupełnie szczelnie zamykanych skrzynek, z desek fugowanych, grubości przynajmniej 22 milimetry, spojonych wkrętkami drzewnymi i umieszczonych w drugiej skrzynce, również szczelnie zamkniętej, objętości nie większej jak 60 decymetrów sześciennych.

(2) *Petardy* muszą być dobrze przełożone skrawkami papieru, trocinami lub gipsem lub w inny sposób dobrze ułożone z osobna, aby się nie mogły stykać ze sobą lub ze ściankami skrzynek.

(3) Każda sztuka musi być zaopatrzona w nalepkę, według wzoru Nr. 1.

Do 4.

(1) *Naboje do broni palnej* muszą być szczelnie zapakowane w naczynia blaszane, drewniane lub z mocnej tektury tak, aby nie mogły się przesuwac. Naczynia te należy umieszczać szczelnie rzędami jedno obok drugiego i jedne nad drugimi w skrzyniach mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych. Miejsca wolne należy tak szczelnie wypełniać tekturą, papierem, pakułami, wełną drzewną lub włóknami drzewnymi, które muszą być suche i bez tłuszczu — aby naczynia nie mogły się w pace przesuwac.

(2) Waga brutto sztuki nie może przekraczac 100 kilogramów.

B.

Zaświadczenia. Listy przewozowe.

(1) Na *lonty natychmiast palne*, wymienione pod 1 *b* musi być w liście przewozowym zamieszczono zaświadczenie uznanego przez kolej żelazną wysyłającą chemika-rzeczoznawcę, że właściwość materiału wybuchowego odpowiada warunkom wymienionym pod 1 *b*, 1 *b* załącznika I do konwencji międzynarodowej. Zaświadczenie chemika nie jest wymagane, o ile dołączono do listu przewozowego w tymże celu specjalne zaświadczenie właściwej władzy, na które się w tym liście należy powołać.

(2) List przewozowy na *zapalcy słabe*, wymienione pod 2, powinien zawierać oświadczenie, podpisane przez nadawcę, o następującem brzmieniu:

explosible est *couverte*, au nombre de 5000 au plus, dans des récipients en fer-blanc, des boîtes en carton rigides ou des caissettes en bois.

2° Les pastilles fulminantes pour munitions doivent être solidement emballées, au nombre de 1000 au plus, dans des boîtes en carton rigides. Les boîtes doivent avoir un couvercle à rebords et être bien ficelées. Chaque caisse doit contenir 10 boîtes au plus et être revêtue à l'intérieur soit d'une plaque de feutre d'un centimètre d'épaisseur, soit d'une garniture analogue.

(3) Les amorces énumérées en *c* et *d* doivent être emballées dans les récipients de façon qu'aucun déplacement ne puisse se produire.

(4) Chaque colis contenant des amorces dénommées en *a*, *c* et *d* ne doit pas peser plus de 100 kilogrammes.

En ce qui concerne le 3°.

(1) Les *pétards* doivent être emballés dans des caisses formées de planches d'au moins 22 millimètres d'épaisseur, bien jointives, assujetties par des vis à bois, complètement étanches et entourées d'une seconde caisse étanche. Celle-ci ne doit pas avoir un volume supérieur à 60 décimètres cubes.

(2) Les *pétards* doivent être solidement assujettis dans des déchets de papier, de la sciure de bois ou du plâtre, ou être bien rangés et isolés les uns des autres de telle manière qu'ils ne puissent entrer en contact les uns avec les autres ou avec les parois de la caisse.

(3) Chaque colis doit porter l'étiquette du modèle n° 1.

En ce qui concerne le 4°.

(1) Les *cartouches pour armes à feu* doivent être parfaitement assujetties dans des récipients en fer-blanc, en bois ou dans des cartons solides, de façon qu'aucun déplacement ne puisse se produire. Les récipients doivent être serrés les uns à côté des autres par rangées superposées dans des caisses en bois solides, étanches et bien fermées. Les espaces vides doivent être remplis de carton, de papier, d'étope, de fibres de bois ou de copeaux de bois — le tout exempt d'humidité et de matière grasse — de manière à éviter tout ballonnement.

(2) Le poids brut d'un colis ne doit pas dépasser 100 kilogrammes.

B.

Attestations. Lettres de voiture.

(1) Pour les *mèches détonantes instantanées dénommées sous 1° b*, la lettre de voiture doit porter une attestation d'un expert-chimiste agréé par le chemin de fer expéditeur, certifiant que la nature de l'explosif est conforme aux conditions énoncées sous 1 *b*, 1° *b* de l'Annexe I à la Convention internationale. L'attestation de l'expert n'est pas nécessaire si une déclaration spéciale d'une autorité compétente est jointe, aux mêmes fins, à la lettre de voiture, qui devra en faire mention.

(2) Pour les *amorces non détonantes dénommées sous 2°*, la lettre de voiture doit porter une attestation signée de l'expéditeur, qui doit être ainsi conçue:

„Podpisany zaświadcza, że przesyłka, wymieniona w niniejszym liście przewozowym, odpowiada pod względem właściwości i opakowania przepisom, zawartym w I b załącznika I do konwencji międzynarodowej co do zapalników słabych.

(3) Co do *petard*, nadawca obowiązany jest zaświadczyć w liście przewozowym, że przesyłka zapakowana jest według przepisów, zawartych w I b załącznika I do konwencji międzynarodowej.

(4) List przewozowy na *naboje do ręcznej broni palnej, wymienione pod 4*, powinien zawierać oświadczenie, podpisane przez nadawcę, o brzmieniu następującem:

„Podpisany zaświadcza, że przesyłka, wymieniona w niniejszym liście przewozowym, odpowiada pod względem właściwości i opakowania przepisom, zawartym w I b załącznika I do konwencji międzynarodowej co do naboju do ręcznej broni palnej”.

(5) Oddzielne przepisy ustawowe umawiających się Państw, przez których obszar przewóz ma nastąpić, postanawiają, czy i jakie inne jeszcze zaświadczenia są wymagane.

C.

Srodki przewozowe.

Amunicja wszelkiego rodzaju musi być przewożona w wagonach krytych.

D.

Sposób przewozu.

Lonty (1) i *petardy* (3) są od przewozu wyłączone jako przesyłki pospieszne.

I c. Materiały zapalające i ogień sztuczne.

Dopuszcza się do przewozu:

1. *Materiały zapalające i lonty.*

a) zapalaki zwyczajne i inne zapalniki, zapalające się przez potarcie,

b) pałeczki pirotechniczne zapalne jako to: zapalaki z ogniem bengalskim, pałeczki z deszczem złotym i kwiatowym, świece czarodziejskie i t. p.,

c) lonty z prochu czarnego, lonty, składające się z cienkiego i gęstego węża z rdzeniem z prochu czarnego o nieznacznej średnicy; do innego rodzaju lontów z prochu czarnego zobacz I b 1 a.

2. Zabawki pirotechniczne, wstążki zapalne.

a) Cukierki strzelające, karty kwiatowe, listki z papieru kolodjonowego i podobne przedmioty, zawierające niezłączną ilość papieru kolodjonowego lub małe punkciki piorunianu srebra;

b) groch wybuchowy, granaty piorunujące i inne podobne artykuły z piorunianem srebra, o zawartości nie więcej nad 1 gram piorunianu srebra na 1000 sztuk tych przedmiotów;

c) bomby z konfetti, cylindry Besko, owoce kotyljonowe i inne podobne przedmioty, zawierające niezłączny ładunek bawełny strzelniczej kolodjonowej, niezbędnej dla wyrzucania nieszkodliwego naboju, jako to: kul z waty, konfetti i t. p.;

„Le soussigné certifie que l'envoi mentionné dans cette lettre de voiture est conforme, en ce qui concerne la nature et l'emballage, aux dispositions édictées sous I b de l'Annexe I à la Convention internationale, pour les amorces non détonantes”.

(3) En ce qui concerne les *pétards*, l'expéditeur doit certifier dans la lettre de voiture que l'envoi est emballé conformément aux prescriptions édictées sous I b de l'Annexe I à la Convention internationale.

(4) En ce qui concerne les *cartouches pour armes à feu portatives dénommées sous 4°*, la lettre de voiture doit porter une attestation signée de l'expéditeur, qui dit être ainsi conçue:

„Le soussigné certifie que l'envoi mentionné dans cette lettre de voiture est conforme, en ce qui concerne la nature et l'emballage, aux dispositions édictées sous I b de l'Annexe I à la Convention internationale, à l'égard des cartouches pour armes à feu portatives”.

(5) Les prescriptions légales particulières aux Etats contractants sur le territoire desquels doit être acheminé le transport, déterminent les autres attestations qui pourraient encore être nécessaires.

C.

Matériel de transport.

Les *munitions de toute nature* doivent être transportées dans des wagons à marchandises couverts.

D.

Mode de transport.

Les *mèches* (1°) et les *pétards* (3°) sont exclus du transport en grande vitesse.

I c. Inflammateurs et pièces d'artifice.

Sont admis au transport:

1° Les *inflammateurs* et les *mèches*.

a) Les allumettes ordinaires et autres allumettes à friction.

b) Les baguettes pyrotechniques, telles que: allumettes feux de Bengale, bougies-pluie d'or, bougies-pluie de fleurs, cierges merveilleux, etc.

c) Les mèches de poudre noire, mèches consistant en un boyau mince et étanche avec une âme de poudre noire de faible section; en ce qui concerne les autres mèches de poudre noire — mèches à combustion rapide — voir I b 1° a.

2° Les *articles pyrotechniques de salon, bandes d'amorces*.

a) Les bonbons fulminants, cartes de fleurs, lamelles de papier-collodion et autres articles similaires renfermant des quantités très minimes de papier-collodion, ou de petits points d'argent fulminant.

b) Les pois fulminants, grenades fulminantes et articles similaires contenant du fulminate d'argent. Ils ne doivent pas contenir plus d'un gramme de fulminate d'argent pour 1000 pièces.

c) Les bombes confetti, cylindres Bosco, fruits pour cotillons et articles similaires, renfermant une faible charge de fulmi-coton pour collodion, destinée à chasser une bourre inoffensive, telle que balles d'ouate, confetti etc.

d) listki zapalne (amorces), wstążki zapalne, wstążki zapalne parafinowane, zawierające treść strzelającą z chloranu potasowego lub saletry, z nieznacznej ilości fosforu, jako też z siarczku antymonu, siarki, cukru mlecznego, ultramariny, materiałów lepjących (dykstryny, gumy) lub z innych podobnych materiałów, o zawartości ogólnej nie więcej, jak 7,5 gramów treści strzelniczej na 1000 takich przedmiotów¹⁾.

3. Ognie sztuczne.

a) Ognie sztuczne misterne, jako to: rakiety, świece rzymskie, fontanny, koła ogniste, słońce i t. p.

b) Ognie sztuczne drobne i salonowe, jako to: żabki, fire crackers, szmermele, deszcz srebrzysty i złoty oraz inne tym podobne ognie sztuczne do spalania się w rękę.

c) Ognie bengalskie, pochodnie bengalskie, signal blue lights i t. p.

Skład ogni sztucznych normują przepisy następujące:

(1) Ognie te nie powinny wywoływać silnego wybuchu ani też zawierać mieszanin łatwopalnych, bądź same przez się, bądź przez tarcie, ściśnięcie lub uderzenie.

Dozwala się:

do mas, zawierających azotany, oraz do bengalskich pochodni magnezowych, dodawać domieszki pyłku magnezowego, nie więcej jak 3%;

do małych gwiazdek świetlnych, zawartych w ogniach sztucznych, używać mieszanin chloranów o zawartości chloranu potasowego nie więcej jak 40%;

rukki, zawierające p.krynian magnezowy i chlorany, układać do torebek papierowych. Rurki takie jednak muszą być opakowane tak, by nie mogły spowodować wybuchu przy uderzeniu, rzuceniu lub podpalaniu.

Innych mieszanin, zawierających fosfor żółty, pyłek cynkowy, proszek magnezowy lub chlorany nie dozwala się.

(2) Przedmioty, wskazane pod a i b, powinny się składać głównie z mączki prochowej, zmieszanej z węglem, z proszku metalowego (sproszkowanego żelaza łanego, sproszkowanej stali łanej), z blaszek aluminiowych, z glejty i innych proszków mineralnych w stanie prasowanym. Zawartość ziarnistego prochu czarnego w jednym przedmiocie nie może przekraczać 30 gramów.

4. Ognie sztuczne sygnałowe, jako to: strzały armatnie i t. p., składające się ze sklezionej gilzy papierowej, związanej sznurkiem, zawierającej nie więcej jak 75 gramów prochu ziarnistego z lontem, jednak bez zapalnika wystrzałowego.

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

(1) Do opakowania należy używać mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych skrzyń drewnianych.

¹⁾ Korki strzelające (Schreckschussmunition, Knallkorke), których ładunek składa się z chloranu potasowego i fosforu, wyłączone są z przewozu międzynarodowego.

d) ¹⁾ Les amorces explosibles, les bandes d'amorces, les bandes d'amorces paraffinées, renfermant un explosif composé de chlorate de potasse ou de salpêtre, de petites quantités de phosphore, ainsi que de sulfure d'antimoine, de soufre, de sucre de lait, d'outre-mer, d'agglutinants (dextrine, gomme) ou de matières similaires. On ne peut employer que 7 grammes 5 décigrammes au maximum d'explosif pour 1000 amorces.

3° Les pièces d'artifice.

a) Les pièces d'artifice artistiques, telles que fusées, chandelles romaines, fontaines, roues, soleils, etc.

b) Les petites pièces d'artifice et les feux d'artifice de salon, tels que crapauds, fire crackers, serpenteaux, pluies d'argent et d'or, et autres feux d'artifice similaires que l'on brûle dans la main.

c) Les feux de Bengale, torches de Bengale, signal blue lights, etc.

La composition des pièces d'artifice est soumise aux prescriptions suivantes:

(1) Les pièces d'artifice ne doivent pas pouvoir produire de forte explosion, ni contenir aucun mélange capable de s'enflammer aisément, soit spontanément, soit par friction, compression ou percussion.

Sont admis:

dans les mélanges de nitrates et pour les torches de Bengale au magnésium, une addition de 3% au plus de poudre de magnésium;

dans les petites étoiles qui renferment les pièces d'artifice, des mélanges de chlorates contenant jusqu'à 40% de chlorate de potasse;

des tubes contenant du picrate de magnésie et des chlorates, et refermés dans des douilles en papier. Mais ces tubes ne doivent pas pouvoir détoner par choc, percussion ou inflammation.

Ne sont pas admis les autres mélanges renfermant du phosphore jaune, de la poussière de zinc, de la poudre de magnésium ou des chlorates.

(2) Les pièces énumérées en a et b doivent se composer essentiellement de pulvérin, mélangé avec du charbon, de poussière métallique (poussière de fonte de fer, de fonte d'acier), de paillettes d'aluminium, d'oxyde de plomb et autres poussières minérales à l'état comprimé. Chaque pièce isolée ne peut contenir plus de 30 grammes de poudre noire grenée.

4° Les pièces d'artifice pour signaux, telles que coups de canon, etc., se composant d'une douille de papier collée, entourée de ficelle, et contenant 75 grammes au plus de poudre grenée avec mèche, mais sans détonateur.

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) L'emballage doit être fait dans des caisses en bois solides, étanches et bien fermées. Pour les

¹⁾ Sont exclus du transport international, les bouchons fulminants (Schreckschussmunition, Knallkorke) dont la charge est composée de chlorate de potasse et de phosphore.

Do przedmiotów, wymienionych pod 1 a, można używać także mocnych naczyń blaszanych. Do przedmiotów, wymienionych pod 2 b do d, 3 i 4, skrzynki powinny się składać z desek fugowanych, spajanych z sobą zapomocą wyrzynanych wczepów lub listew. Pokrywy skrzynek dla przedmiotów, wymienionych pod 2, powinny być zamykane zapomocą śrub. Grubość desek do przedmiotów, wymienionych pod 2 b do d, 3 i 4, nie może być mniejsza niż 18 milimetrów; skrzynki należy wyłożyć dobrym i trwałym papierem, zamiast którego można użyć do wykładania arkuszy cynkowych. Skrzynki, przeznaczone do przedmiotów, wymienionych pod 1 c, powinny być sprowadzone stosownie do dwóch ostatnich przepisów.

(2) Przedmioty, niżej wymienione, należy przed umieszczeniem w skrzynie, dobrze opakować w sposób następujący:

a) przedmioty, wymienione pod 1 a, 2 a i 2 c w mocny papier pakowy lub trwałe pudełka;

b) przedmioty, wymienione pod 1 b w pudełka owijane w papier po 10 do 12 sztuk;

c) przedmioty, wymienione pod 2 b w skrzynki drewniane lub mocne pudełka tekturowe, owinięte papierem, z zawartością nie więcej niż 1000 sztuk, przyczem, dla zabezpieczenia od wstrząśnień, należy przedmioty te dobrze przesywać trocinami;

d) przedmioty, wymienione pod 2 d:

α) listki zapalne w mocne pudełka tekturowe, z których każde może zawierać nie więcej niż 100 kapsli; po 12 pudełek listków zapalnych należy zawijać w papier i następnie po 12 sztuk tak zawiniętych pakietów łączyć w oddzielne paczki, owinięte papierem;

β) wstęgi zapalne zwyczajne i parafinowane można pakować w sposób wskazany w punkcie poprzednim lub też w cylindryczne puszki blaszane z denkami szczelnymi, nakładanymi od góry i od dołu. Każda puszka może zawierać najwyżej 12 zwęjów wstęgi po 50 kapsli każdy; puszki należy łączyć w oddzielne paczki, nie więcej ponad 30 sztuk, owijane papierem;

e) przedmioty, wymienione pod 3 w mocne pudełka tekturowe lub skrzynki drewniane; co do przedmiotów, wymienionych pod c tej samej liczby, dopuszczalne są także worki papierowe; ognie zaś sztuczne misterne, większych rozmiarów, należy pakować w okładki papierowe, jeżeli miejsce zapalenia nie jest przykryte osłoną papierową; w obu przypadkach należy zabezpieczyć masę zapalną przed rozsypaniem;

f) przedmioty, wymienione pod 4 w mocne pudełka, w których ognie sygnałowe powinny być ułożone ściśle w trocinach lub innym materiale podobnym tak, by sztuki oddzielne nie mogły stykać z sobą.

(3) Opakowanie wewnątrz skrzyń powinno zabezpieczać poszczególne sztuki przed poruszeniem. Przedmioty, wymienione pod 2 b do d, 3 i 4, powinny być zapakowane szczelnie, wolne miejsca należy wy-

objets dénommés sous 1° a, on peut aussi employer des récipients en fer-blanc solides. Pour les objets dénommés sous 2° b à d, 3° et 4°, les caisses seront en planches rainées; leurs arêtes seront assemblées à dents ou au moyen de couvre-joints. Pour les objets dénommés sous 2°, les couvercles des caisses doivent être assujettis au moyen de vis. Pour les objets dénommés sous 2° b à d, 3° et 4°, les caisses seront faites en planches de 18 millimètres au moins d'épaisseur; l'intérieur sera entièrement tapissé de bon papier résistant; le papier peut aussi être remplacé par une garniture intérieure en zinc mince. Les caisses destinées aux objets dénommés sous 1° c doivent être conformes à ces deux dernières prescriptions.

(2) Les articles ci-dessous énumérés doivent, avant d'être rangés dans les récipients, être solidement emballés comme suit:

a) ceux des 1° a, 2° a et 2° c dans du papier d'emballage fort ou dans des boîtes solides;

b) ceux du 1° b dans des boîtes, réunies ensuite par paquets de 10 à 12 boîtes, enveloppés de papier;

c) ceux du 2° b dans des caissettes en bois ou dans de fortes boîtes en carton, entourées de papier, dont chacune ne doit pas renfermer plus de 1000 pièces; elles doivent être immobilisées au moyen de sciure de bois;

d) ceux du 2° d

α) les amorces explosibles, dans de fortes boîtes en carton dont chacune ne doit pas renfermer plus de 100 amorces. Ces boîtes d'amorces seront réunies au nombre de 12 en un rouleau, et 12 rouleaux seront liés en un paquet solide, enveloppé de papier d'emballage;

β) les bandes d'amorces et les bandes d'amorces paraffinées, soit comme il est dit sous α, soit dans des cylindres en fer-blanc portant aux deux extrémités des couvercles bien emboîtés. Chaque cylindre contiendra au plus 12 bandes enroulées, portant chacune 50 amorces. Ces boîtes seront réunies au nombre de 30 au plus en un paquet solide enveloppé de papier d'emballage;

e) ceux du 3° dans de fortes boîtes en carton ou dans des caissettes en bois; les objets dénommés sous c du 3° peuvent aussi être emballés dans des sacs en papier; les feux d'artifice artistiques de grandes dimensions doivent être emballés dans du papier si leur point de mise de feu n'est pas revêtu d'une coiffe en papier; dans les deux cas on doit empêcher le tamisage;

f) ceux du 4° dans de fortes boîtes, dans lesquelles les pièces d'artifice pour signaux doivent être solidement assujetties, les différentes pièces étant séparées les unes des autres par une forte couche de sciure de bois ou de matière analogue.

(3) Les paquets ne doivent pas pouvoir se déplacer dans les récipients. Pour les objets dénommés sous 2° b à d, 3° et 4°, les vides de la caisse extérieure doivent être bien remplis avec des matières

pełniać szczerlnie odpowiednim materiałem pakunkowym suchym (wełna drzewna, papier i t. p.). Wilgotnego siana, pakułów i t. p. przedmiotów, któreby mogły same się zapalić, nie wolno do tego używać. Większe przedmioty pirotechniczne (transparenty) należy dobrze umocować w skrzyni.

(4) Na opakowaniu zewnętrznym należy wypisać wyraźnie i trwale zawartość skrzyni, na opakowaniu zaś, zawierającym *artykuły, wymienione pod 2 b do d, 3 i 4*, nadto dokładny adres wysyłającego.

(5) Waga brutto jednej skrzyni z *artycułami, wymienionemi pod 2 b do d, 3 i 4*, nie może przekraczać 100 kilogramów, ogólna zaś waga masy palnej — 20 kilogramów, dla ogni sztucznych zwykłych, i 25 kilogramów, dla drobnych ogni sztucznych i ogni sztucznych salenowych; ogólna waga prochu ziarnistego, wchodzącego w skład ogni sztucznych zwykłych, drobnych ogni sztucznych i ogni sztucznych salenowych, nie może przekraczać 2,5 kilogramów, waga zaś ogólna materiału wybuchowego do listków zapalnych, nie może przekraczać 7 kilogramów.

(6) Każda sztuka musi być zaopatrzona w nalepkę według wzoru Nr. 1, z wyjątkiem sztuk, mieszczących przedmioty, wymienione pod 1.

B.

Inne przepisy.

(1) *Zapłcki, wymienione pod 1 a*, w ilościach do 5 kilogramów, zapakowane według przepisów, zawartych w ust. A, mogą być łączone w jedną sztukę z innymi przedmiotami (z wyjątkiem materiałów, wymienionych w niniejszym załączniku pod I a, I b, I c, II i III).

(2) Nie wolno ładować do jednego wagonu *lon-tów (1 c)* oraz *listków zapalnych (2 d)* wraz z materiałami wybuchowymi i zapalającymi się.

(3) Przewozić należy tylko w wagonach krytych.

(4) Nadawca obowiązany jest w liście przewozowym na *przedmioty, wymienione pod 2 b do d, 3 i 4*, zamieścić oświadczenie, że rodzaj ich i opakowanie odpowiadają wymaganiom przepisów, zawartych w ustępie I c załącznika I do konwencji międzynarodowej.

C.

Sposób przewozu.

Ognie sztuczne (3) i *ognie sztuczne sygnałowe (4)* są wyłączone z przewozu jako przesyłki pospieszne.

I d. Gazy zgęszczone, skroplone i rozpuszczone pod ciśnieniem.

Dopuszcza się do przewozu wymienione niżej gazy zgęszczone, skroplone i rozpuszczone pod ciśnieniem:

a) Gazy zgęszczone:

1. *Kwas węglowy;*
2. *Gaz wodny, gaz świetlny, gaz mieszany (gaz olejowy z domieszką acetylenu nie więcej niż 30%);*

d'emballage appropriées et sèches (fibres de bois, papier, etc.). Le foin humide, l'étope ou d'autres matières sujettes à l'inflammation spontanée ne doivent pas être utilisés. Lorsqu'il s'agit de grands décors pour feux d'artifice (transparents), il suffit de les fixer solidement dans le récipient.

(4) Les récipients extérieurs doivent porter en caractères bien apparents et durables l'indication de leur contenu et, en outre, pour ceux qui figurent sous 2° b à d, 3° et 4°, l'adresse exacte de l'expéditeur.

(5) Le poids brut d'un colis renfermant des objets mentionnés aux 2° b à d, 3° et 4°, ne doit pas excéder 100 kilogrammes, le poids total des matières inflammables 20 kilogrammes pour les pièces d'artifice ordinaires et 25 kilogrammes pour les petites pièces d'artifice et les feux d'artifice de salon; le poids total de la poudre grenée qui entre dans la composition des pièces d'artifice ordinaires, des petites pièces d'artifice et des feux d'artifice de salon ne doit pas excéder 2,5 kilogrammes, et le poids total d'explosif pour les amorces explosibles ne doit pas excéder 7 kilogrammes.

(6) Chaque colis doit porter l'étiquette du modèle n° 1, à l'exception des colis renfermant des objets du 1°.

B.

Autres dispositions.

(1) Les *allumettes dénommées sous 1° a*, par quantités ne dépassant pas 5 kilogrammes, emballées conformément aux dispositions du chapitre A, peuvent être réunies en un seul colis avec d'autres objets (à l'exception des matières dénommées sous I a, I b et I c, II et III de la présente Annexe).

(2) Les *mèches (1° c)* et les *amorces (2° d)* ne doivent pas être chargées dans un même wagon avec des explosifs ou avec des matières inflammables.

(3) Le transport doit être effectué dans des wagons couverts.

(4) En ce qui concerne les *articles dénommés sous 2° b à d, 3° et 4°*, l'expéditeur doit certifier dans les lettres de voiture que la nature de l'envoi et l'emballage répondent aux prescriptions énoncées au I c de l'Annexe I à la Convention internationale.

C.

Mode de transport.

Les *pièces d'artifice (3°)* et les *pièces d'artifice pour signaux (4°)* sont exclues du transport en grande vitesse.

I d. Gaz comprimés, liquéfiés et dissous sous pression.

Sont admis au transport les gaz comprimés, liquéfiés et dissous sous pression ci-après dénommés:

a) Gaz comprimés:

- 1° *L'acide carbonique;*
- 2° *Le gaz à l'eau, le gaz d'éclairage, le gaz mixte (gaz d'huile ne contenant pas plus de 30% d'acétylène);*

3. *Gaz olejowy (gaz tłusty);*
4. *Tlen, wodor, azot, gaz kopalniany (metan), powietrze zgęszczone, gazy rzadkich metali (argon, neon, helium, ksenon, krypton);*

b) Gazy skroplone:

5. *Kwas węglowy, gaz olejowy, podtlenek azotu, etan;*
6. *Amoniak, tlenochlorek węgla (fosgen);*
7. *Chlor bezwodny, kwas siarkawy, czterotlenek azotu;*
8. *Chlorek metylu, chlorek etylu, eter metylowy, metylamin, etylamin;*
9. *Powietrze ciekłe, tlen skroplony;*

c) Gazy rozpuszczone pod ciśnieniem:

10. *Amoniak rozpuszczony w wodzie w roztworze ponad 25% i nieprzekraczającym 50%;*
11. *Acetylen rozpuszczony w acetonie i wchłonięty w masę porowatą.*

Warunki przewozu,

A.

Rodzaj naczyń.

- a) O ile w załączniku niniejszym nie ma przepisów co do wyrobu, rodzaju i jakości naczyń metalowych dla gazów zgęszczonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem, należy stosować odnośne przepisy w przewozie wewnętrznym Państwa, z którego one pochodzą;
- b) Dla *powietrza ciekłego i tlenu skroplonego* należy używać:
 - a) szklanych naczyń o ścianach podwójnych, z próżnią między nimi.
Naczynia te muszą być obłożone filcem i zamknięte zatyczką filcową w ten sposób, by dla uniknięcia znaczącego ciśnienia wewnątrz, nie przeszkadzały ułatwianiu się nadmiarowi gazów, zapobiegając jednakże wyciekaniu zawartości. Zatyczka filcowa musi być umocowana na naczyniu tak, aby nie rozluźniała się przy przechylaniu lub przewracaniu naczynia. Każde naczynie pojedyncze lub kilka naczyń razem musi być zabezpieczone od uderzenia za pomocą kosza drucianego lub innego podobnego przyrządu niewywrotnego. Kosze te lub inne naczynia należy umieścić w skrzyniach metalowych lub drewnianych, obitych wewnątrz blachą, otwartych u góry, lub przykrytych tylko siatką drucianą, wiekiem dziurkowanym, bądź też w inny podobny sposób. Skrzynie metalowe lub skrzynie drewniane muszą być w dolnej swej części szczelnie przynajmniej do ta-

- 3° *Le gaz d'huile (gaz riche);*
- 4° *L'oxygène, l'hydrogène, l'azote, le protocarbure d'hydrogène (grisou, méthane), l'air, les gaz rares (argon, néon, hélium, xénon, crypton);*

b) Gaz likwifiiés:

- 5° *L'acide carbonique, le gaz d'huile, le protoxyde d'azote, l'éthane;*
- 6° *L'ammoniaque, l'oxychlorure de carbone (phosgène);*
- 7° *Le chlore exempt d'humidité, l'acide sulfureux, le tétroxyde d'azote;*
- 8° *Le chlorure de méthyle, le chlorure d'éthyle, l'éther méthylique, le méthylamine, l'éthylamine;*
- 9° *L'air liquide, l'oxygène liquide;*

c) Gaz dissous sous pression:

- 10° *L'ammoniaque dissoute dans de l'eau, en concentrations supérieures à 25% et ne dépassant pas 50%;*
- 11° *L'acétylène dissous dans de l'acétone et absorbé par des matières poreuses.*

Conditions de transport.

A.

Nature des récipients.

- a) Dans la mesure où elles ne sont pas spécifiées dans la présente Annexe, les conditions de fabrication, de nature et de qualité de métal, auxquelles doivent satisfaire les récipients des gaz comprimés, liquéfiés et dissous sous pression, sont celles qui sont exigées pour la circulation à l'intérieur de leur pays d'origine.
- b) On emploiera pour *l'air liquide et l'oxygène liquide*:
 - a) Des bouteilles en verre à double paroi, dans laquelle on a fait le vide.
Elles doivent être entourées de feutre et fermées par un bouchon de feutre permettant l'échappement des gaz sans produire à l'intérieur une forte pression, mais empêchant l'écoulement du liquide. Ce bouchon de feutre doit être fixé de manière à ne pouvoir se déplacer si la bouteille perd l'équilibre ou est renversée. Chaque bouteille ou plusieurs bouteilles réunies doivent être protégées contre les chocs par une corbeille en fil de fer ou un autre récipient analogue reposant fixement sur le sol. Ces corbeilles ou autres récipients doivent être placés dans des coffres métalliques ou dans des caisses en bois revêtus intérieurement de tôle, ouverts en haut ou simplement garantis à leur partie supérieure par un treillis en fil de fer, un couvercle perforé ou tout autre mode de protection analogue. Les coffres métalliques ou les caisses en bois doivent être complètement étanches dans

kiej wysokości, by w razie rozbicia się naczyń, płyn nie mógł wyciekać nazewnątrz. Do skrzyń nie można wkładać pakunkowych materiałów łatwo zapalnych; dopuszczalne są jednak materiały takie, jak filc lub wełna;

β) naczyń z innego materiału.

Naczyń z innego materiału można używać tylko takich, które nie przepuszczają ciepła, nie pokrywają się rosą ani szronem. Przepisy dotyczące zamykania naczyń szklanych, wymienionych pod α), obowiązują analogicznie także co do tych naczyń.

- c) Naczynia, przeznaczone dla *roztworów acetyleny w acetonie*, muszą być sporządzone z giętkiego żelaza zlewne (Flusseisen), z giętkiej stali lub z innego materiału podobnego pod względem twardości, elastyczności i rozciągalności (lecz nie z miedzi). Należy je wypełniać równomiernie rozłożoną masą porowatą, tak przygotowaną, ażeby nie tworzyły się w niej zagłębienia pod wpływem temperatury 50° C, lub wskutek wstrząśnień podczas przewozu. Masa ta, jako też rozpuszczalnik, nie powinny wywierać żadnego na siebie działania chemicznego ani też na metal, z którego naczynie jest sporządzone. Żadna z części metalowych, które dotykają bezpośrednio roztworu acetyleny, nie może być sporządzona z miedzi lub mieszaniny, zawierającej więcej niż 70% miedzi. Normalna ilość rozpuszczalnika w naczyniach musi być taka, ażeby zwiększanie się objętości przez wchłonięcie acetyleny pod ciśnieniem, przy napełnianiu naczynia, pozostawała wolna przestrzeń, odpowiadająca co najmniej 15% objętości wody, jaką naczynie może pomieścić. Przestrzeń ta obliczona jest na pojemność masy porowatej, wypełniającej naczynia. Napełnienie acetylenem winno odpowiadać ciśnieniu w naczyniu nie wyższemu jak 15 kg/cm², przy temperaturze 15° C.

B.

Badanie urzędowe naczyń.

(1) Naczynia z żelaza zlewne, ze stali lub miedzi, przed oddaniem ich do użytku, muszą być poddane próbie ciśnienia hydraulicznego przez rzeczoznawcę, upoważnionego przez właściwą władzę. Naczynia do przewozu roztworów acetyleny należy, przed ich oddaniem do użytku, zbadać także pod względem jakości masy porowatej i dopuszczalnego napełnienia rozczywnikiem (zobacz A, c).

(2) Przy próbie hydraulicznej ciśnienie wewnętrzne powinno wykazać:

- a) dla *gazów zgęszczonych* — półtorakrotne przy napełnianiu ciśnienie, które nie może przekraczać dopuszczalnych granic, wykazanych pod D (zobacz niżej). Ciśnienie prób-

la partie inférieure jusqu'à une hauteur suffisante pour que, en cas de bris des bouteilles, le liquide ne puisse se répandre à l'extérieur. Les coffres et les caisses ne renfermeront aucune matière d'emballage facilement inflammable; les matières telles que le feutre et la laine sont admises.

β) Récipients constitués d'autres matières.

Ils ne peuvent être employés qu'à la condition d'être protégés contre la transmission de chaleur, de manière à ne pouvoir se couvrir de rosée ni de givre. Les prescriptions édictées sous α) concernant la fermeture des bouteilles en verre sont applicables par analogie à ces récipients.

- c) Pour les *solutions d'acétylène dans l'acétone* les récipients seront en fer fondu (Flusseisen) doux, en acier doux ou en une substance semblable quant à la dureté, à l'élasticité et quant à la dilatation (mais non pas en cuivre). Ils seront remplis d'une substance poreuse, également répartie, et telle qu'il ne puisse s'y produire aucune cavité sous l'influence d'une température de 50° centigrade ou des chocs pendant le transport. Cette masse, ni le solvant ne devront avoir aucune action chimique l'un sur l'autre, ni sur le métal constituant le récipient. Aucune pièce métallique en contact direct avec l'acétylène dissous ne pourra être établie en cuivre ou en alliage contenant plus de 70% de cuivre. Dans les récipients, la quantité normale de solvant doit être telle que l'augmentation de volume qu'il subit en absorbant l'acétylène à la pression de charge laisse à l'intérieur de la masse poreuse un volume libre égal à 15% au moins de la capacité en eau du récipient; la charge en acétylène doit être telle que la pression finale de remplissage, à la température de 15° C, ne dépasse pas 15 kg/cm².

B.

Epreuve officielle des récipients.

(1) Les récipients en fer fondu, en acier ou en cuivre doivent, avant leur emploi, être soumis, de la part d'un expert autorisé par les autorités compétentes, à une épreuve de pression hydraulique. Les récipients destinés au transport des solutions d'acétylène doivent en outre, avant leur emploi, être examinés en ce qui concerne la nature de la matière poreuse et de la quantité du solvant admissible (voir A, c).

(2) La pression intérieure à faire supporter lors de l'épreuve de pression hydraulique doit comporter:

- a) Pour les *gaz comprimés*, une fois et demie la pression de chargement, laquelle ne doit pas dépasser les limites autorisées en D (voir plus loin). La pression d'épreuve doit dé-

ne musi przewyższać ciśnienie naładowania co najmniej o 5 kilogramów na 1 centymetr kwadratowy;

b) dla gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6, 7 i 8, mianowicie:

kwasu węglowego	250 kg/cm ²
gazu olejowego	250 "
podtlenku azotu	250 "
etanu	120 "
amoniaku	35 "

tlenochlorku węgla (fosgenu)	15 "
chloru	30 "
kwasu siarkowego	15 "
czterotlenku azotu	30 "
chlorku metylu	20 "
chlorku etylu	10 "
eteru metylowego	20 "
metylaminu	14 "
etylaminu	10 "

c) dla gazów rozpuszczonych pod ciśnieniem:

acetyleny rozpuszczonego w acetonie	60 kg/cm ²
dla amoniaku rozpuszczonego pod ciśnieniem	
w roztworze 30% (30 części amoniaku, 70 części wody)	6 "
w roztworze 40% (40 części amoniaku, 60 części wody)	8 "
w roztworze 50% (50 części amoniaku, 50 części wody)	12 "

(3) Próba ciśnienia winna być wznowiona:

a) dla naczyń, przeznaczonych do przewozu chloru, czterotlenku azotu, kwasu siarkowego, tlenochlorku węgla, chlorku metylu i chlorku etylu, co dwa lata;

b) dla naczyń, przeznaczonych do przewozu innych gazów zgęszczonych lub skroplonych, co 5 lat;

c) dla naczyń do amoniaku rozpuszczonego pod ciśnieniem, co 5 lat.

(4) Naczynia, służące do przewozu acetyleny rozpuszczonego, podlegają sprawdzaniu, co lat 10. Sprawdzanie takie winno dotyczyć przynajmniej stanu zewnętrznego naczyń (działanie rdzy, dyformacje) i stanu masy porowatej (rozluźnienie, opadnięcie). Ponadto należy dokonywać prób sondowania przez rozcięcie odpowiedniej ilości naczyń i staranne zbadanie wnętrza, zarówno co do tworzenia się rdzy, jak i zmian, zaszyłych w materiale naczyń, oraz w masie porowatej.

Przy przewozie naczyń, napełnionych acetylenem rozpuszczonym, należy dołączyć do listu przewozowego zaświadczenie właściwego urzędu w kraju, skąd wysłano naczynia, iż przewóz ich w kraju tym jest dozwolony.

(5) Dokonywanie próbnego ciśnienia hydraulicznego odbywać się powinno w ten sposób, ażeby zwiększenie ciśnienia nie tworzyło się gwałtownie. Naczynia muszą wytrzymać próbne ciśnienie bez sta-

passer de 5 kilogrammes par centimètre carré au moins la pression de chargement;

b) Pour les gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6°, 7° et 8°:

Acide carbonique	250 kg/cm ²
Gaz d'huile	250 "
Protoxyde d'azote	250 "
Ethane	120 "
Ammoniaque	35 "
Oxychlorure de carbone (phosgène)	15 "
Chlore	30 "
Acide sulfureux	15 "
Tétroxyde d'azote	30 "
Chlorure de méthyle	20 "
Chlorure d'éthyle	10 "
Ether méthylique	20 "
Méthylamine	14 "
Ethylamine	10 "

c) Pour les gaz dissous sous pression:

Acétylène dissous dans l'acétone	60 "
Ammoniaque dissoute sous pression à raison de 30% (30 parties d'ammoniaque, 70 parties d'eau)	6 "
à raison de 40% (40 parties d'ammoniaque, 60 parties d'eau)	8 "
à raison de 50% (50 parties d'ammoniaque, 50 parties d'eau)	12 "

(3) L'épreuve de pression doit être renouvelée:

a) tous les 2 ans pour les récipients destinés au transport du chlore, du tétróxyde d'azote, de l'acide sulfureux, de l'oxychlorure de carbone, du chlorure de méthyle et du chlorure d'éthyle;

b) tous les 5 ans pour les récipients destinés au transport des autres gaz comprimés ou liquéfiés;

c) tous les 5 ans pour les récipients d'ammoniaque dissoute sous pression.

(4) Les récipients servant au transport d'acétylène dissous doivent faire tous les 10 ans l'objet d'un examen. Cet examen devra tout au moins comprendre l'état extérieur des récipients (effets de la rouille, déformations) et l'état de la masse de remplissage (relâchement, affaissement). En outre, l'on doit pratiquer des sondages consistant à découper un nombre raisonnable de récipients et à en examiner l'intérieur avec soin, tant en ce qui concerne la rouille qu'au point de vue des modifications survenues dans la matière qui les compose et dans la masse de remplissage.

Pour le transport de récipients d'acétylène dissous, la lettre de voiture doit être accompagnée d'une attestation de l'Office compétent du pays d'expédition des récipients, aux termes de laquelle ceux-ci sont admis au transport dans ce pays.

(5) En procédant à l'épreuve de pression hydraulique, il faut faire en sorte que l'augmentation de pression se fasse sans à-coup. Les récipients doivent supporter la pression d'épreuve sans subir de défor-

łego utracenia swej formy i szczelności. Dla upewnienia się o tem należy sprawdzić, czy wskazówki manometru, użytego do kontroli przy próbie ciśnienia, pozostają niezmiennie w ciągu co najmniej minuty.

C.

Zaopatrzenie naczyń (wentyle, napisy).

(1) Naczynia, służące do przewozu gazów zgęszczonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem (z wyjątkiem powietrza ciekłego i tlenu skroplonego), powinny mieć przynajmniej jeden wentyl do napełniania i opróżniania. Dla *roztworów acetylenu* (11), części metalowe wentyli, mające styczność z gazem, nie mogą zawierać więcej niż 70% miedzi. Dla *gazu olejowego* i *gazu mieszanego* zamiast wentyli mogą być użyte zatyczki metalowe do wkręcania; muszą one jednak zamykać naczynie tak szczelnie, aby zawartości jego nie można było rozpoznać po zapachu.

(2) Na naczyniach należy umieszczać napisy widoczne i trwałe, oznaczające:

a) dla *wszystkich gazów*:

- a) nazwę gazu, wymienienie wytwórcy lub właściciela, oraz numer porządkowy naczynia;
- β) wagę próżnego naczynia wraz z przyrządami (wentylem, zatyczką metalową i t. p., za wyjątkiem osłony ochronnej);
- γ) wysokość ciśnienia podczas próby;
- δ) datę ostatniego badania i pieczęć rzeczoznawcy, który przeprowadził badanie;

b) dla *gazów zgęszczonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem*:

wysokość dopuszczalnego ciśnienia [zobacz D (1)]; poza tem na naczyniach z acetylenem rozpuszczonym w acetonie, ogólną wagę; naczynia próżnego (zobacz wyżej litery α, β), masy porowatej i dopuszczalnej dla naczynia ilości acetonu;

c) dla *gazów skroplonych*:

najwyższą dopuszczalną dla napełnienia wagę ładunku.

D.

Napełnianie naczyń.

(1) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie zawartości naczyń, służących do przewozu *gazów zgęszczonych* w temperaturze sprowadzonej do 15° C określa się:

dla kwasu węglowego w formie gazu	20 kg/cm ²
„ gazu mieszanego (gazu olejowego, zawierającego nie więcej jak 30% acetylenu) i gazu wodnego	10 „
„ gazu olejowego (gazu tłustego)	125 „
„ tlenu wodoru, gazu świetlnego, azotu, gazu kopalnianego (metanu), powietrza zgęszczonego i gazów rzadkich metali	200 „

mation permanente ou des fissures. Afin de pouvoir s'assurer qu'à la pression d'épreuve il ne se présente pas des fissures ou des déformations permanentes, l'indication du manomètre de contrôle devra rester constante au moins pendant une minute.

C.

Équipement des récipients (soupapes, inscriptions).

(1) Les récipients servant au transport des gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression (à l'exception de l'air liquide et de l'oxygène liquide) doivent être munis d'une soupape au moins pour le remplissage et la vidange. S'il s'agit de *solutions d'acétylène* (11°), les parties métalliques de la soupape en contact avec le gaz ne doivent pas contenir plus de 70% de cuivre. Pour le *gaz d'huile* et le *gaz mixte*, on peut employer au lieu de soupapes des bouchons métalliques vissés; ceux-ci doivent fermer assez bien pour que l'odeur du contenu du récipient ne puisse se faire sentir.

(2) Les récipients doivent porter en caractères bien apparents et durables les inscriptions suivantes:

a) pour *tous les gaz*:

- a) le nom du gaz, la désignation du fabricant ou du propriétaire ainsi qu'un numéro d'ordre du récipient;
- β) le poids du récipient vide, y compris les accessoires (soupape, bouchon métallique, etc., à l'exception de la chape de protection);
- γ) la pression d'épreuve;
- δ) la date de la dernière épreuve et la poinçon de l'expert qui a procédé à cette opération.

b) pour les *gaz comprimés ou dissous sous pression*:

la valeur de la pression de chargement autorisée [voir D (1)]; en outre, pour les récipients d'acétylène dissous dans l'acétone, le poids total du récipient vide (voir ci-dessus lettre α β), de la masse absorbante et de l'acétone pouvant être admis dans le récipient.

c) pour les *gaz liquéfiés*:

le maximum de charge admissible.

D.

Remplissage des récipients.

(1) La pression de chargement maximum admissible pour les récipients servant au transport des *gaz comprimés* comporte à une température ramenée à 15° centigrade:

pour l'acide carbonique sous forme de gaz	20 kg/cm ²
„ le gaz mixte (gaz d'huile ne contenant pas plus de 30% d'acétylène) et le gaz à l'eau	10 „
„ le gaz d'huile (gaz riche)	125 „
„ l'oxygène, l'hydrogène, le gaz d'éclairage, l'azote, le proto-carbure d'hydrogène (grisou, méthane), l'air comprimé et les gaz rares	200 „

(2) Najwyższa dopuszczalna granica napełniania naczyń, służących do przewozu gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6, 7 i 8 wynosi w temperaturze sprowadzonej do 15° C:

	litry
dla kwasu węglowego 1 kg. płynu na	1.34
„ gazu olejowego 1 „ „	2.50
„ podtlenku azotu 1 „ „	1.34
„ etanu 1 „ „	3.30
„ amoniaku 1 „ „	1.88
„ tlenochlorku węgla (fosgenu) 1 „ „	0.80
„ chloru 1 „ „	0.80
„ kwasu siarkowego 1 „ „	0.80
„ czterotlenku azotu 1 „ „	0.80
„ chlorku metylu 1 „ „	1.25
„ chlorku etylu 1 „ „	1.25
„ eteru metylowego 1 „ „	1.65
„ metylaminu 1 „ „	1.70
„ etylaminu 1 „ „	1.70

pojemności naczynia

(2) La charge maximum admise pour les récipients servant au transport des gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6°, 7° et 8° comporte à une température ramenée à 15° centigrade:

	Litre
pour l'acide carbonique . . 1 kg de liquide pour	1.34
„ le gaz d'huile 1 „ „	2.50
„ le protoxyde d'azote . 1 „ „	1.34
„ l'éthane 1 „ „	3.30
„ l'ammoniaque 1 „ „	1.88
„ l'oxychlorure de carbone (phosgène) . . . 1 „ „	0.80
„ le chlore 1 „ „	0.80
„ l'acide sulfureux . . . 1 „ „	0.80
„ le tétroxyde d'azote . 1 „ „	0.80
„ le chlorure de méthyle 1 „ „	1.25
„ le chlorure d'éthyle . 1 „ „	1.25
„ l'éther méthylique . . 1 „ „	1.65
„ le méthylamine 1 „ „	1.70
„ l'éthylamine 1 „ „	1.70

de capacité du récipient.

(3) Dla gazów rozpuszczonych pod ciśnieniem w płyny:

a) Najwyższe dopuszczalne ciśnienie ładunku acetyleny rozpuszczonego w acetonie, w temperaturze 15° C, jest 15 kg/cm².

b) Najwyższe dopuszczalne napełnianie naczyń, ustanawia się, jak następuje:

dla acetyleny rozpuszczonego w acetonie, normalna ilość rozpuszczalnika w temperaturze 15° C, musi być tak obliczona, ażeby zwiększanie się jego objętości, następujące przez wchłanianie acetyleny, przy ciśnieniu, osiągnięciem w końcu napełniania, pozostawiło wewnątrz porowatej masy przestrzeń wolną, równającą się 15% co najmniej objętości wody, jaką naczynie może pomieścić;

dla amoniaku rozpuszczonego pod ciśnieniem w wodzie:

w roztynie 30 gr. amoniaku na 70 gr. wody, 1 kg. płynu na 1.20 litra pojemności naczynia,

w roztynie 40 gr. amoniaku na 60 gr. wody, 1 kg. płynu na 1.25 litra pojemności naczynia,

w roztynie 50 gr. amoniaku na 50 gr. wody, 1 kg. płynu na 1.30 litra pojemności naczynia.

E.

Inne przepisy.

(1) Naczynia z gazami, wymienionymi pod 5, 6 i 7 (z wyjątkiem chloru i czterotlenku azotu) i pod 8, jeżeli naczynia te zapakowane są w skrzyniach, wolno pakować z innymi przedmiotami.

(2) Naczynia z gazami zgęszczonymi lub gazami skroplonymi, wymienionymi pod 5, 6, 7 i 8, jeżeli nie są umieszczone w skrzyniach, powinny być zaopatrzone w przyrządy, zabezpieczające je od toczenia się. Przyrządów, przeznaczonych do zabezpieczenia naczyń od toczenia się, nie stosuje się do naczyń dużych, które nie przenosi się, lecz przetacza, a które zaopatrzone są w tym celu w obręcz specjalne. Naczynia takie używa się tylko do gazów, wymienio-

(3) Pour les gaz dissous sous pression dans les liquides:

a) La pression finale de chargement maximum admissible à une température de 15° C pour l'acétylène dissous dans l'acétone est de 15 kg/cm²;

b) La charge maximum admise pour les récipients est réglée comme il suit:

pour l'acétylène dissous dans l'acétone, la quantité normale de solvant doit, à une température ramenée à 15° centigrade, être telle que l'augmentation de volume qu'il subit en absorbant l'acétylène à la pression finale de charge laisse à l'intérieur de la masse poreuse un volume libre égal à 15% au moins de la capacité en eau du récipient;

pour l'ammoniaque dissoute sous pression dans l'eau:

à raison de 30 gr. d'ammoniaque pour 70 gr. d'eau, 1 kg. de dissolution pour 1 lit. 20 de capacité du récipient,

à raison de 40 gr. d'ammoniaque pour 60 gr. d'eau, 1 kg. de dissolution pour 1 lit. 25 de capacité du récipient,

à raison de 50 gr. d'ammoniaque pour 50 gr. d'eau, 1 kg. de dissolution pour 1 lit. 30 de capacité du récipient.

E.

Autres prescriptions.

(1) Lorsque les récipients remplis de gaz dénommés sous 5°, 6° et 7° (à l'exception du chlore et du tétroxyde d'azote) ou sous 8° sont emballés dans des caisses, le transport peut être effectué avec d'autres objets.

(2) Les récipients remplis de gaz comprimés ou de gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6°, 7° et 8°, non emballés dans des caisses, doivent être pourvus d'une garniture qui les empêche de rouler. La garniture destinée à empêcher les récipients de rouler ne s'applique pas aux grands récipients qui ne sont pas portés mais roulés, et qui, à cet effet, sont munis de cercles spéciaux. Ces récipients ne sont admis que pour les gaz dénommés sous 6°, 7° et 8°. Leur capa-

nych pod 6, 7 i 8. Pojemność ich nie może być mniejsza od 100 litrów, ani przekraczać 500 litrów. Wentyle naczyń tych muszą być zabezpieczone w przykrywkach ochronie z żelaza kutego, stali lub kuto-lane; dla naczyń miedzianych dopuszczalne są także przykrywki ochronne z miedzi. Przykrywki takie nie są konieczne dla wentyli, umieszczonych wewnątrz szyi butli i chronionych przykryconą dobrze przylegającą zatyczką metalową. Naczynia z kwasem węglowym, gazem olejowym i podtlenkiem azotu, naładowane bez opakowania, powinny być pomalowane biało.

(3) Na naczyniach, napełnionych gazami zgęszczonymi i skroplonymi, wymienionymi pod 5, 6, 7 i 8, jako też na skrzyniach z temi naczyniami, należy umieścić wyraźny i trwały napis, oznaczający zawartość.

Naczynia powinny być w skrzyniach tak ułożone, ażeby łatwo można było odszukać stemple o dokonaniu próby.

Skrzynie drewniane i skrzynki metalowe, służące do przewozu powietrza ciekłego i tlenu skroplonego (9), muszą mieć wyraźne napisy „Powietrze ciekłe” (lub tlen skroplony) „Wierzch”, „Spód”, „Bardzo kruche”.

(4) Sztuk nie wolno rzucać lub uderzać ani też wystawiać na działanie promieni słonecznych lub ciepła z pieców.

(5) Do przewozu używa się:

a) Wagonów niekrytych:

1. dla gazów zgęszczonych, nadanych na wozach dobrze przykrytych oponami i urządzeniach do przewozu drogami kołowymi;
2. dla materiałów, wymienionych pod 8, jednak w okresie pory roku od marca do października włącznie, wagony muszą być przykrywane całkowicie oponami, jeżeli naczynia nie są zapakowane w skrzynie drewniane.

b) Wagonów krytych:

1. dla gazów zgęszczonych (zobacz a 1 i c 1);
2. dla gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6 i 7, w okresie pory roku od marca do października włącznie;
3. dla powietrza ciekłego i tlenu skroplonego.

c) Wagonów niekrytych lub krytych:

1. dla gazu olejowego, mieszanego i wodnego, lecz w okresie pory roku od marca do października włącznie, wagony niekryte muszą być nakryte całkowicie oponami, jeżeli naczynia nie są umieszczone w skrzyniach drewnianych;
2. dla gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6 i 7 w okresie pory roku od listopada do lutego włącznie.

(6) Naczynia z gazami zgęszczonymi lub skroplonymi należy ustawiać w wagonie w ten sposób, aby nie mogły się przewracać lub spadać. Naczynia,

cité ne doit pas être inférieure à 100 litres ni dépasser 500 litres. Leurs soupapes porteront des chapes de protection en fer forgé, acier ou fonte malléable; les récipients en cuivre peuvent être pourvus de chapes en cuivre. Les soupapes placées dans l'intérieur du col des récipients et qui sont protégées par un bouchon métallique vissé et bien fixé n'ont pas besoin d'être pourvues de chapes. Les récipients d'acide carbonique, gaz d'huile et protoxyde d'azote chargés en vrac doivent être peints en blanc.

(3) Les récipients remplis de gaz comprimés ou de gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6°, 7° et 8°, ainsi que les caisses renfermant ces récipients doivent porter d'une manière bien apparente et durable l'indication de leur contenu.

Les récipients en caisse doivent être disposés de telle sorte que les timbres d'épreuve puissent être facilement découverts.

Les caisses en bois et les coffres métalliques servant au transport de l'air ou de l'oxygène liquides (9°) porteront les inscriptions bien apparentes „air (ou oxygène) liquide”, „Haut”, „Bas”, „Très fragile”.

(4) Les colis ne doivent pas être projetés, ou soumis à des chocs, ni exposés aux rayons du soleil, ni à la chaleur du feu.

(5) Le transport doit être effectué:

a) En wagons découverts:

- 1° Pour les gaz comprimés si la remise au transport est effectuée dans des véhicules spécialement aménagés pour la circulation routière et s'ils sont complètement recouverts de bâches.
- 2° Pour les matières dénommées sous 8°; mais pendant les mois de mars à octobre inclusivement, les wagons doivent être complètement recouverts de bâches, à moins que les récipients ne soient reformés dans des caisses en bois.

b) En wagons couverts:

- 1° Pour les gaz comprimés (voir toutefois a 1° et c 1°);
- 2° Pour les gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6° et 7°, pendant les mois de mars à octobre inclusivement;
- 3° Pour l'air liquide et l'oxygène liquide.

c) En wagons découverts ou couverts:

- 1° Pour le gaz d'huile, le gaz mixte et le gaz à l'eau; mais pendant les mois de mars à octobre inclusivement, les wagons découverts doivent être complètement protégés par des bâches, à moins que les récipients ne soient renfermés dans des caisses en bois;
- 2° Pour les gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6° et 7° pendant les mois de novembre à février inclusivement.

(6) Les récipients remplis de gaz comprimés ou liquéfiés doivent être chargés dans les wagons de manière à ne pouvoir ni tomber, ni se renverser. Ceux

zawierające powietrze ciekłe lub tlen skroplony, należy ustawiać prosto, zamknięciem ku górze, i odpowiednio zabezpieczyć od uszkodzenia przez inne przesyłki. Nie można również ładować tych naczyń w bezpośredniej bliskości łatwo zapalnych materiałów w drobnych kawałkach lub w płynie.

(7) a) Wagony-kotły, przeznaczone do gazów *zgęszczonych, skroplonych lub rozpuszczonych pod ciśnieniem*, przyjmuje się do przewozu przy stosowaniu przepisów, wymienionych pod A, B, C i D, dotyczących rodzaju materiałów, badania urzędowego, zaopatrzenia i napełnienia, przepisów, wymienionych pod E ustęp (2), co do wentylów, oraz przepisów pod H. Naczynia powinny być trwale przytwierdzone do ramy wagonu, aby nie można było ich zdejmować.

b) Wagony-kotły, przeznaczone do przewozu gazów skroplonych, mające średnicę o jednym przekroju, muszą być zaopatrzone wewnątrz w przegrody z otworami lub innymi podobnymi urządzeniami, w celu zmniejszenia ruchu płynu, wywołanego w razie nagłej zmiany szybkości biegu wagonu.

c) Wagony-kotły, przeznaczone do przewozu gazów skroplonych, wymienionych pod 5, 6 i 7, muszą być zaopatrzone zewnątrz pokrywą drewnianą.

d) Nie wszystkie zbiorniki wagonów-kotłów, przeznaczonych do przewozu gazów zgęszczonych lub skroplonych, muszą być zaopatrzone w wentyle do napełniania i opróżniania. Wystarczy, aby wszystkie zbiorniki wagonu połączone były jedną rurą zbiorową, z zamykającym się wentylem, umieszczonym wewnątrz ramy wagonu. Przykrywkę ochronną nie są dla tych wentyli konieczne.

F.

Wyjątki od przepisów, zamieszczonych pod A do E.

(1) *Gazy skroplone, wymienione pod 5, 6 i 7 w mniejszych ilościach*, a mianowicie: *kwaz węglowy i podtlenek azotu do 3 gramów, amoniak, chlor i czterotlenek azotu do 20 gramów, bezwodnik kwasu siarkowego i tlenochlorek węgla (fosgen) do 100 gramów*, można przewozić także w mocnych topionych rurach szklanych, na warunkach następujących: Rury szklane można napełniać *kwazem węglowym i podtlenkiem azotu* tylko do połowy; *amoniakiem, chlorem i czterotlenkiem azotu* tylko do 2/3 części; *kwazem siarkowym i tlenochlorem węgla (fosgenem)* tylko do 3/4 części. Każdą rurę szklaną należy zapakować do zalutowanej puszki blaszanej, wypełnionej krzemionką, następnie należy zapakować w mocną skrzynię drewnianą. W jednej skrzyni można umieszczać po kilka puszek blaszanych, nie można natomiast umieszczać rur, zawierających chlor w jednej skrzyni z rurami, zawierającymi *amoniak* lub *kwaz siarkawy*. Puszki blaszane, zawierające *gazy skroplone*, z wyjątkiem *chloru*, można pakować także wraz z innymi przedmiotami.

(2) *Materiały, wymienione pod 8*, w ilościach do 100 gramów, w rurach szklanych, których ogólna waga nie może przekraczać 5 kilogramów, można pa-

qui renferment de l'air liquide ou de l'oxygène liquide seront placés debout et protégés contre toute détérioration pouvant être produite par d'autres colis. Les récipients ne doivent pas non plus être chargés dans la proximité immédiate de matières facilement inflammables en petits morceaux ou à l'état liquide.

(7) a) Sont applicables à l'admission des récipients des wagons-réservoirs destinés au transport des gaz comprimés ou liquéfiés ou dissous sous pression en ce qui concerne la nature de leur matériel, l'épreuve officielle, l'équipement et le remplissage, les prescriptions sous A, B, C et D et celles figurant sous E, alinéa (2), pour les soupapes, ainsi que sous H. Les récipients doivent être solidement et bien encastrés dans les wagons et ne pouvoir en être enlevés.

b) Les wagons-réservoirs destinés au transport des gaz liquéfiés et dont le diamètre est constant doivent être munis à l'intérieur de cloisons convenablement perforées ou de dispositifs analogues qui ralentissent le mouvement du liquide en cas de brusques changements de vitesse du véhicule.

c) Les wagons-réservoirs destinés au transport des gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6° et 7° doivent porter une enveloppe en bois.

d) Les récipients des wagons-réservoirs destinés au transport des gaz comprimés ou liquéfiés ne doivent pas être pourvus chacun d'une soupape pour le remplissage et la vidange. Il suffit que tous les récipients soient, aux deux extrémités du wagon, raccordés à un tuyau-collecteur portant une soupape d'arrêt placée à l'intérieur de la caisse du wagon. Ces soupapes n'ont pas besoin d'être munies de chapas de protection.

F.

Exceptions aux prescriptions édictées sous A à E.

(1) Les gaz liquéfiés dénommés sous 5°, 6° et 7° peuvent également être transportés en petites quantités dans de forts tubes en verre hermétiquement fermés: savoir l'acide carbonique et le protoxyde d'azote jusqu'à 3 grammes, l'ammoniacque, le chlore et le tétroxyde d'azote jusqu'à 20 grammes, l'acide sulfureux anhydre et l'oxychlorure de carbone (phosgène) jusqu'à 100 grammes, aux conditions ci-après: les tubes en verre ne doivent être remplis qu'à moitié pour l'acide carbonique et le protoxyde d'azote, qu'aux deux tiers pour l'ammoniacque, le chlore et le tétroxyde d'azote, et qu'aux trois quarts pour l'acide sulfureux et l'oxychlorure de carbone (phosgène). Chaque tube en verre doit être placé dans une capsule en fer-blanc soudée, remplie de terre d'infusoires et emballée dans une caisse en bois solide. Il est permis d'emballer plusieurs capsules de fer-blanc dans une même caisse, mais les tubes contenant du chlore ne doivent pas être placés dans une même caisse avec des tubes contenant de l'ammoniacque ou de l'acide sulfureux. Il est également permis d'emballer d'autres objets dans la caisse contenant des capsules en fer-blanc remplis de gaz liquéfiés autres que le chlore.

(2) Les matières dénommées sous 8°, en quantités jusqu'à 100 grammes dans des tubes en verre dont le poids total ne doit pas dépasser 5 kilogram-

kować w mocnych skrzyniach osobno, lub z innymi przedmiotami, z warunkiem, aby rury szklane były dobrze w skrzyniach ułożone. Skrzynie należy zapakować w nalepkę, według wzoru Nr. 2. Skrzynki, zawierające nie więcej, jak 100 gramów tych materiałów, mogą być przewożone w wagonach krytych.

(3) *Kapsle metalowe z kwasem węglowym* (soder, sparklet), zawierające najwyżej 25 gramów elektrycznego kwasu węglowego i najwyżej 1 gram cieczy na 1.34 metra sześciennego pojemności, można przewozić bez ograniczeń, jeżeli kwas węglowy jest czysty bez domieszki powietrza.

(4) *Tlen zgęszczony do 0,3 kg/cm³* w woreczkach gumowych z nasyczonej tkaniny lub innych podobnych materiałów, można przyjmować do przewożenia bez ograniczeń.

G.

Sposób przewozu.

Gazy skroplone, wymienione pod 8, przyjmuje się do przewozu, jako przesyłki poczesne tylko, w ilościach najwyżej do 100 gramów, z warunkiem, aby opakowane były stosownie do przepisów, zawartych pod F, ustęp (2).

H.

Postanowienia przejściowe.

Naczynia do gazów zgęszczonych, skroplonych i rozpuszczonych pod ciśnieniem, których używanie do przewozu było dozwolone w myśl dotychczasowego załącznika I do konwencji międzynarodowej, mogą być nadal używane.

Co do terminów perjodycznych prób ciśnienia, należy stosować się do przepisów, wymienionych pod B.

Ie. Materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy zapalne, lub podtrzymujące palenie.

Dopuszcza się do przewozu:

1. *Metale alkaliów i ziem alkalicznych*, jako to: sól, potas, wapień i t. p. oraz *stopy tych metali z sobą*.

2. *Węgiel wapniowy i azotniak wapniowy*, w którym ilość węgla wapniowego nie przekracza 0,2% ¹⁾, wodorek wapniowy (hydrure de calcium).

3. *Nadtlenek sodu*, także mieszaniny, które nie są niebezpieczniejsze od nadtlenku sodu.

Warunki przewozu,

A.

Opakowanie.

(1) Do opakowania należy używać mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń żelaznych

¹⁾ *Azotniak wapniowy*, w którym ilość węgla wapniowego, według oświadczenia w liście przewozowym, nie przekracza 0,2%, przyjmuje się do przewozu bez ograniczeń.

mes, peuvent être bien calées seules ou avec d'autres objets dans de fortes caisses, à la condition que les tubes en verre soient fortement assujettis dans ces dernières. Les caisses doivent porter l'étiquette du modèle n° 2. Les caisses ne renfermant pas plus de 100 grammes de chacune de ces matières peuvent être transportées en wagons couverts.

(3) *Les capsules métalliques d'acide carbonique* (soder, sparklets) renfermant 25 grammes au plus d'acide carbonique liquide et au maximum 1 gramme de liquide pour 1 centimètre cube 340 millimètres cubes de capacité sont acceptées au transport sans restriction si l'acide carbonique est pur de tout résidu d'air.

(4) *L'oxygène comprimé jusqu'à 0,3 kilogramme par centimètre carré renfermé dans de petits sacs en caoutchouc, tissus imprégnés ou matières analogues est admis sans condition au transport.*

G.

Mode de transport.

Les gaz liquéfiés dénommés sous 8° de la nomenclature ne sont acceptés au transport en grande vitesse qu'en petites quantités de 100 grammes au maximum, à condition d'être emballés conformément aux prescriptions du chapitre F, alinéa (2).

H.

Dispositions transitoires.

Peuvent continuer à être admis au transport, à titre transitoire, les récipients pour gaz comprimés, liquéfiés ou dissous sous pression qui ont été mis en service sous l'empire de l'Annexe I à la précédente Convention internationale.

Pour les délais de renouvellement des épreuves périodiques, ils sont assujettis aux conditions fixées en B.

Ie. Matières qui, au contact de l'eau, dégagent des gaz inflammables ou facilitant la combustion.

Sont admis au transport:

1° *Les métaux alcalins et alcalins-terreux*, tels que le sodium, potassium, calcium, etc., ainsi que les combinaisons entre ces métaux.

2° *Le carbure de calcium, la cyanamide de calcium*, dont le contenu en carbure de calcium dépasse 0,2% ¹⁾, l'hydrure de calcium.

3° *Le peroxyde de sodium et le peroxyde de sodium sous forme de mélanges qui ne soient pas plus dangereux que le peroxyde de sodium.*

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) L'emballage doit être fait dans des récipients en fer (ou en fer-blanc) solides, étanches, bien

¹⁾ La cyanamide de calcium dont le contenu en carbure de calcium, aux termes de la déclaration formulée dans la lettre de voiture, ne dépasse pas 0,2% doit être admise au transport sans condition.

(lub z blachy żelaznej). *Materiały, wymienione pod 1*, w ilościach do 5 kilogramów, można przewozić także w naczyniach szklanych, mocnych, dobrze i szczelnie zamkniętych. Naczynia te muszą być zupełnie suche, zaś dla *materiałów, wymienionych pod 1*, wysmarowane naftą.

(2) Naczynia, zawierające *materiały, wymienione pod 1 i 3*, muszą być umieszczone w opakowaniach ochronnych, mianowicie:

- a) naczynia z żelaza lub blachy żelaznej, zawierające *materiały, wymienione pod 1*, w skrzyniach drewnianych lub żelaznych koszach ochronnych;
- b) naczynia szklane z *materiałami, wymienionymi pod 1*, lub naczynia z *materiałami, wymienionymi pod 3*, w skrzyniach drewnianych, wybitych wewnątrz blachą, zabezpieczonych od wilgoci. Naczynia szklane, umieszczone w takich skrzyniach należy obsypać dobrze suchą krzemionką lub innym podobnym materiałem niepalnym. Naczynia z zawartością do 250 gramów mogą być pakowane, zamiast do skrzyń drewnianych, także do mocnych i szczelnie zamykanych naczyń blaszanych.

(3) Na każdej sztuce należy wypisać wyraźnie i trwale jej zawartość oraz umieścić napis: „Chronić przed wilgocią”.

B.

Inne przepisy.

(1) Przesyłki, nie przekraczające 5 kilogramów, opakowane w myśl postanowień pod A, można pakować wraz z innymi przedmiotami.

(2) Z przesyłkami należy się obchodzić ze szczególną ostrożnością. Nie wolno ich rzucać, lecz układać je należy w wagonie tak by nie mogły się ocierać o inne, wstrząsać, uderzać, przewracać, ani spadać z warstw górnych.

(3) Do przewozu należy używać wagonów krytych. Węgiel wapniowy i azotniak wapniowy (2) można przewozić także w wagonach niekrytych pod opokami.

(4) Zbiorniki opróżnione po *materiałach, wymienionych pod 2*, muszą być wolne od pozostałości z tych materiałów. W liście przewozowym należy zaznaczyć, co naczynia te zawierały przed nadaniem ich do przewozu.

KLASA II.

Materiały samozapalne.

Dopuszcza się do przewozu:

1. Fosfor zwoyczojny (biały lub żółty).
2. Fosfor bezpostaciowy (czerwony), trójsiarczek fosforu, związki fosforu z metalami ziem alkalicznych, np. fosforek wapnia, fosforek strontu; na-

fermés. Les *matières dénommées sous 1°* peuvent aussi être transportées jusqu'à concurrence de 5 kilogrammes dans des bouteilles en verre, résistantes, munies d'une fermeture solide et étanche. Les récipients doivent être complètement secs ou, pour les *matières dénommées sous 1°*, remplis avec du pétrole.

(2) Les récipients renfermant des *matières dénommées sous 1° et 3°* doivent être placés dans des enveloppes de protection, savoir:

- a) les récipients en fer ou en fer-blanc renfermant des *matières dénommées sous 1°*, dans des caisses en bois ou dans des paniers métalliques de protection;
- b) les bouteilles en verre renfermant des *matières dénommées sous 1°* ou les récipients renfermant des *matières dénommées sous 3°*, dans des caisses en bois, revêtues intérieurement d'une enveloppe de tôle rendue étanche pour empêcher l'entrée de l'eau. Les bouteilles en verre emballées dans des caisses doivent être placées solidement dans de la terre d'infusoires sèche ou dans d'autres matières analogues incombustibles. Les bouteilles en verre ne renfermant pas plus de 250 grammes peuvent être emballées dans des boîtes en fer-blanc munies d'une fermeture solide et étanche, au lieu de l'être dans des caisses en bois.

(3) Les colis doivent porter en caractères bien apparents et durables l'indication de leur contenu, ainsi que l'inscription „Craint l'humidité”.

B.

Autres prescriptions.

(1) Toute quantité jusqu'à 5 kilogrammes, emballée conformément aux prescriptions édictées en A, peut être réunie avec d'autres objets.

(2) Les colis doivent être manipulés avec des précautions toutes spéciales. Ils ne doivent pas être projetés et ils seront arrimés assez solidement dans les wagons pour être protégés contre les frottements, cahots, heurts, renversement ou chute des couches supérieures.

(3) Le transport doit être effectué en wagons couverts. Toutefois, le carbure de calcium et la cyanamide de calcium (2°) peuvent être transportés en wagons découverts bâchés.

(4) Les récipients vides qui contenaient des *matières dénommées sous 2°* doivent être exempts de restes de ces matières. Mention devra être faite dans la lettre de voiture de ce qu'ils contenaient précédemment.

CLASSE II.

Matières sujettes à l'inflammation spontanée.

Sont admis au transport:

- 1° Le phosphore ordinaire (blanc et jaune).
- 2° Le phosphore amorphe (rouge), le *sesquisulfure de phosphore*, les combinaisons de phosphore avec des terres alcalines, par exemple le phosphore

stępnie fosforek żelaza i podobne samozapalne związki fosforu z metalami.

3. *Mieszaniny fosforu bezpostaciowego z żywicami lub tłuszczami*, których punkt topliwości leży powyżej 35° C, *roztwór fosforu zwyczajnego w siarczku węgla*.

4. *Cynkoetyl, cynkometyl*, jako też rozczyń tych produktów w eterze.

5. *Sadze świeżo wypalone*.

6. *Węgiel drzewny świeżo wypalony, mielony, ziarnisty lub w kawałkach*.

7. *Silnie obciążony jedwab* (jedwab cordonnet, soie souple, bourre de soie i soie chappe) *w pasmach*.

8. a) *Następujące materiały, nasycone tłuszczem, pokostem lub oliwą: wełna, włosy, wełna sztuczna, bawełna, jedwab, len, konopie, juta — w stanie surowym, w postaci odpadków od przędzenia i tkania, jako gałgany lub pakuły*.

b) *Nasycone tłuszczem, pokostem lub oliwą, wyroby z powyższych materiałów, np. opony, wyroby powroźnicze, pasy napędowe z bawełny lub konopi, nicielnice tkackie i uprężne, przędza i nici, wyroby siatkowe (sieci rybackie natłuszczone i t. p.)*.

9. *Mieszaniny materiałów palnych, ziarnistych lub porowatych (dziurkowanych), nasycone olejem lnianym, pokostem, smołą żywiczną i t. p. materiałami, jeżeli te mogą jeszcze podlegać samoullenieniu (np. t. zw. trociny korkowe)*.

10. *Natłuszczone wióry żelazne lub stalowe (wióry od toczenia, wiercenia, i t. p.)*.

11. *Nasycony tłuszczem, pokostem lub olejem papier oraz tulki z tego papieru*.

12. *Metale piroforyczne*.

13. *Pylek cynkowy*.

14. *Worki po drożdżach używane, nieoczyszczone*.

15. *Masa do czyszczenia gazu świetlnego, używana*.

16. *Nitrocelulozowe nici, służące do wyrobu jedwabiu sztucznego*.

de calcium, le phosphure de strontium; puis le phosphure de fer et les combinaisons analogues, sujettes à l'inflammation spontanée, de phosphore avec des métaux.

3° *Les mélanges de phosphore amorphe avec des résines ou des graisses, dont le point de fusion est supérieur à 35° centigrade, les solutions de phosphore ordinaire dans le sulfure de carbone.*

4° *Le zinc-éthyle, le zinc-méthyle, ainsi que la dissolution de ces produits dans l'éther.*

5° *La suie fraîchement calcinée.*

6° *Le charbon de bois fraîchement éteint, en poudre, en grains ou en morceaux.*

7° *La soie fortement chargée (cordonnet, soie souple, bourre de soie et soie chappe) en écheveaux.*

8° a) *Les matières suivantes imprégnées de graisse, de vernis ou d'huile: laine, poils, laine artificielle, coton, soie, lin, chanvre, jute — à l'état brut, sous forme de déchets provenant de la filature ou du tissage, à l'état de chiffons ou d'étoupes.*

b) *Les produits fabriqués avec les matières ci-dessus, imprégnés de graisse, de vernis ou d'huile, par exemple bâches, cordages, courroies de transmission de coton ou de chanvre, lisses de tisserand et de harnais, fils et fils retors, articles en filet (filets de pêcheurs graissés, etc.).*

9° *Les mélanges de matières combustibles grenées ou poreuses avec de l'huile de lin, du vernis, de l'huile de résine et autres matières analogues, si ces derniers composants peuvent encore être sujets à s'oxyder par eux-mêmes (par exemple la masse dite bourre de liège).*

10° *La limaille de fer ou d'acier grasse (provenant des tours ou machines à forer, etc.).*

11° *Le papier graissé, imprégné de vernis ou huilé et les fuseaux faits de ce papier.*

12° *Les métaux pyrophoriques.*

13° *Le zinc en poudre.*

14° *Les sacs à levure ayant servi, non nettoyé.*

15° *La matière ayant servi à épurer le gaz d'éclairage.*

16° *Les fils de nitrocellulose servant à la fabrication de la soie artificielle.*

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

(1) *Materiały, wymienione pod 1 i 2, należy pakować w mocno, szczelnie i dobrze zalutowane puszki blaszane, które należy ustawiać ściśle w mocnych i dobrze zamykanych skrzyniach drewnianych. Na materiały, wymienione pod 2 w ilościach do 2 kg. najwyżej, zamiast naczyń blaszanych można używać naczyń szklanych lub dzbanów, które również należy pakować do mocnych i dobrze zamykanych skrzyń drewnianych. Fosfor zwyczajny musi być zanurzony w wodzie. Skrzynie należy zaopatrzyć w wyraźny i trwały napis, oznaczający ich zawartość. Na skrzyniach z fosforem zwyczajnym należy prócz tego umieścić napis: „Wierzech”.*

(2) *Materiały, wymienione pod 3, należy ładować albo do skrzyń szczelnych, uniemożliwiających*

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) *Les matières dénommées sous 1° et 2° doivent être emballées dans des récipients en fer-blanc solides, étanches et bien soudés, solidement assujettis dans une forte caisse en bois bien fermée. Pour les matières dénommées sous 2°, par quantités de 2 kilogrammes au maximum, les récipients en fer-blanc peuvent être remplacés par des bouteilles en verre ou cruches qui doivent également être emballées dans une forte caisse en bois bien fermée. Le phosphore ordinaire doit être plongé dans l'eau. Les caisses porteront en caractères bien apparents et durables la mention de leur contenu; pour le phosphore ordinaire, on ajoutera l'inscription „Haut”.*

(2) *Les matières dénommées sous 3° doivent être emballées soit dans des caisses ne permettant au-*

rozsypanie lub należy je wlewać wprost do próżnych naboju.

(3) *Cynkoetyl i cynkometyl* (4) jako też roztwory produktów tych w eterze, należy pakować do mocnych, grubych naczyń kamiennych (glinianych i t. p.) lub szklanych, zatopionych w ogniu, lub w inny podobny sposób szczelnie zamykanych.

Naczynia szklane lub gliniane należy pojedynczo lub po kilka razem umieszczać w mocnych naczyniach blaszanych, przesypując popiołem, lub suchą krzemionką, poczem naczynia blaszane zalutować szczelnie.

Naczynia z balonami szklanymi należy nadto zaopatrzyć w wyraźny napis: „Nosić ostrożnie”. Nie wolno ich przewozić na wózkach, ani też przenosić na plecach lub ramieniu.

(4) *Materiały, wymienione pod 5 i 6*, należy pakować w naczynia szczelne i dobrze zamykane. Beczki drewniane muszą być wyłożone wewnątrz materiałem uszczelniającym i umieszczone w innych mocnych naczyniach (kosze, kubły, skrzynie).

(5) *Materiały, wymienione pod 7*, należy pakować w mocne skrzynie. Jeżeli wysokość skrzyni przynosi 12 cm., należy pomiędzy warstwami jedwabiu utworzyć, zapomocą krat drewnianych, odpowiednią próżną przestrzeń, będącą w połączeniu z otworami w ścianach skrzyń tak, aby umożliwić dostęp powietrza. Otwory w ścianach skrzyń należy zabezpieczyć przed zatkaniem zapomocą listewek, przybitych na zewnętrznych bokach skrzyń.

(6) *Z materiałów, wymienionych pod 8 a, używana wełna do czyszczenia i wilgotne pakule* (szmaty do czyszczenia) muszą być silnie sprasowane i zapakowane do mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych naczyń.

(7) *Materiały, wymienione pod 9, tłoczone w formach*, należy pakować w mocne i szczelne naczynia blaszane lub w mocne skrzynie drewniane wybite wewnątrz szczelnie blachą żelazną; jeżeli zaś *nie są tłoczone*, należy je pakować w mocne, szczelne i dobrze zamykane naczynia.

(8) *Materiały, wymienione pod 10*, należy pakować do mocnych, szczelnych, dobrze zamykanych naczyń metalowych. Opakowanie nie jest konieczne, jeżeli przewóz odbywa się w wagonach żelaznych, zaopatrzonych w pokrywy, lub w wagonach żelaznych niekrytych pod oponami.

(9) *Materiały, wymienione pod 12*, muszą być umieszczone w rurach szklanych, topionych na końcach, te zaś zapakowane w pudełka blaszane, wypełnione krzemionką lub innym materiałem ziemnym suchym i również zalutowane.

(10) *Pyłek cynkowy* musi być zapakowany w mocne, szczelnie zamykane naczynia metalowe.

(11) *Używane worki po drożdżach, nieoczyszczone* (14), należy pakować w naczynia szczelnie zamykane.

(12) *Masę do czyszczenia gazu świetlnego, używaną*, można przyjmować do przewozu tylko w wago-

cune fuite, ou être fondues dans des projectiles non chargés.

(3) *Le zinc-éthyle, le zinc-méthyle* (4°) ainsi que les dissolutions de ces produits dans l'éther doivent être emballés dans des récipients épais, solides, en terre (grès, etc.) ou en verre, scellés à la lampe ou pourvus d'une fermeture hermétique offrant une sécurité équivalente.

Les vases en verre ou en grès doivent être emballés, soit isolément, soit à plusieurs, dans des récipients en tôle solides, remplis de cendre ou de terre d'infusoires sèche, qui seront soudés hermétiquement.

Les enveloppes renfermant des bonbonnes en verre doivent en outre être munies de l'inscription bien apparente „A porter avec précaution”. Ils ne doivent pas être transportés sur des diables, ni portés sur les épaules ou sur le dos.

(4) *Les matières dénommées sous 5° et 6°* doivent être emballées dans des récipients étanches et fermant bien. Les tonneaux en bois porteront à l'intérieur un revêtement imperméable; ils seront placés dans d'autres récipients solides (paniers, cuveaux, caisses).

(5) *Les matières dénommées sous 7°* doivent être emballées dans de fortes caisses. Quand ces caisses ont plus de 12 centimètres de hauteur, les couches de soie seront séparées entre elles par des espaces vides suffisants, au moyen de grilles en bois; des trous pratiqués dans les parois, s'ouvrant sur ces espaces vides, permettront la circulation de l'air. Des baguettes seront clouées extérieurement pour empêcher que les trous des caisses puissent être couverts.

(6) Parmi les *matières dénommées sous 8° a*, la *laine ayant servi au nettoyage* et les *étoupes* (torchons à nettoyer) *non séchées* doivent être fortement pressées et emballées dans des récipients solides, étanches et bien fermés.

(7) *Les matières dénommées sous 9°* doivent être emballées, lorsqu'elles sont *pressées dans des moules*, dans des récipients en fer-blanc solide, étanches ou dans de fortes caisses en bois portant à l'intérieur un revêtement de fer-blanc étanche; lorsqu'elles ne sont *pas pressées dans des moules*, dans des récipients forts, étanches et bien fermés.

(8) *Les matières dénommées sous 10°* doivent être emballées dans des récipients en métal solides, étanches et bien fermés. L'emballage n'est pas nécessaire si le transport est effectué dans des wagons en fer munis de couvercles, ou dans des wagons en fer, découverts, bâchés.

(9) *Les matières dénommées sous 12°* doivent être fondues dans des tubes en verre, emballés dans des boîtes en fer-blanc soudées, remplies de terre d'infusoires ou d'autres terres sèches analogues, appropriées.

(10) *Le zinc en poudre* doit être emballé dans des récipients métalliques solides et hermétiquement fermés.

(11) *Les sacs à levure ayant servi, non nettoyés* (14°) doivent être emballés dans des récipients bien fermés.

(12) *La matière ayant servi à épurer le gaz d'éclairage* n'est expédiée que dans des wagons en

nach żelaznych, jeżeli nie jest opakowana w szczelnych naczyniach blaszanych. Jeżeli wagony nie mają dobrze zamykających przykryw żelaznych, należy towar przykryć takimi oponami, które przy zetknięciu się z płomieniem nie zapalają się. Naładowanie jest obowiązkiem nadawcy, wyładowanie odbiorcy. Opony obowiązany jest, na żądanie kolei żelaznej, dostarczyć nadawca.

(13) *Nitrocelulozowe nici, służące do wyrobu jedwabiu sztucznego*, należy pakować w naczynia metalowe lub szczelnie zamykane beczki drewniane, przy użyciu, w ostatnim wypadku, takiej ilości wody, ażeby łatwo można było to sprawdzić, poruszając naczyniem. Jeżeli nici zapakowane są do naczyń metalowych, wystarczy owinać każdą szpulkę tylko wilgotną tkaniną, przyczem należy w liście przewozowym zaznaczyć o wypełnieniu tego przepisu.

(14) Każdą sztukę, zawierającą *materiały, wymienione pod 1 — 4*, należy zaopatrzyć w nalepkę według wzoru Nr. 2.

B.

Inne przepisy.

(1) Wraz z innymi przedmiotami można pakować w mocne skrzynie drewniane, szczelnie i dobrze zamykane, z obowiązkiem przestrzegania przepisów co do naczyń, podanych pod A, przedmioty następujące:

a) *fosfor zwyczajny* (1) w ilościach, nie przynoszących 250 gramów; takie ilości można również pakować w wodzie, w mocnych i dobrze zamykanych naczyniach szklanych, które się układa następnie w szczelnych naczyniach żelaznych, przekładając odpowiednim materiałem pakunkowym; naczynia z fosforem należy umieścić mocno w zewnętrznym naczyniu drewnianem;

b) *materiały, wymienione pod 2*, w ilościach do 5 kg.;

c) *cynkoetyl i cynkometyl* (4) w ilościach do 2 kg., przyczem naczynia, zawierające te materiały, muszą być dobrze zapakowane w skrzynie; nie wolno jednak pakować ich razem z innymi materiałami samozapalnymi, tudzież wybuchowymi (1a), amunicją (1b), materiałami zapalnymi i ogniami sztucznymi (1c) i materiałami zapalnymi, wymienionymi w klasie III a i b;

d) *materiały, wymienione pod 11 i 12*, bez ograniczenia.

(2) Następujące przedmioty można przewozić bez ograniczeń, jeżeli zamieszczono w liście przewozowym oświadczenie, że:

a) *sadze* (5) i *węgiel drzewny mielony, ziarnisty lub w kawałkach* (6) nie są świeżo wypalone (t. zn. że przeleżały po wypaleniu nie mniej, niż 48 godzin);

tôle, à moins que cet article ne soit emballé dans d'épaisses caisses en tôle. Si les dits wagons ne sont pas munis de couvercles en tôle, fermant bien, le chargement devra être parfaitement couvert avec des bâches préparées de telle manière qu'elles ne soient pas inflammables par le contact direct de la flamme. Le chargement et le déchargement se feront par l'expéditeur et le destinataire; c'est à l'expéditeur que, à la demande de l'administration du chemin de fer, incombe également le soin de fournir les bâches.

(13) *Les fils de nitrocellulose servant à la fabrication de la soie artificielle* doivent être contenus dans des récipients métalliques ou dans des tonneaux en bois hermétiquement fermés, et, dans ce dernier cas, contenant un excès d'eau facile à vérifier par l'agitation du récipient. Dans le cas où les fils sont emballés dans des récipients métalliques on peut se contenter d'entourer chaque bobine d'une toile mouillée et la lettre de voiture doit attester que cette condition est remplie.

(14) Chaque colis contenant des *matières dénommées sous 1° à 4°* doit porter une étiquette du modèle n° 2.

B.

Autres prescriptions.

(1) Les matières ci-dessous énumérées peuvent être emballées avec d'autres objets dans une caisse en bois solide, étanche et bien fermée, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients, édictées en A:

a) *le phosphore ordinaire* (1°) par quantités ne dépassant pas 250 grammes; ces petites quantités peuvent aussi être renfermées sous l'eau dans des vases en verre solides, fermés hermétiquement, qui doivent être solidement maintenus dans des récipients en tôle, avec des matières d'emballage appropriées; les récipients renfermant du phosphore doivent être solidement assujettis dans la seconde enveloppe de bois;

b) *les matières dénommées sous 2°* par quantités ne dépassant pas 5 kilogrammes;

c) *le zinc-éthyle et le zinc-méthyle* (4°) par quantités ne dépassant pas 2 kilogrammes, à la condition que les vases soient solidement emballés dans les récipients; il est cependant interdit de les emballer avec d'autres matières sujettes à l'inflammation spontanée, ainsi qu'avec des matières explosibles (1a), des munitions (1b), des inflammateurs et pièces d'artifice (1c) et avec les matières inflammables dénommées à la classe III a et b;

d) *les matières dénommées sous 11° et 12°*, sans aucune restriction.

(2) Si les lettres de voiture contiennent une déclaration portant que

a) *la suie* (5°) et *le charbon de bois en poudre, en grains ou en morceaux* (6°) ne sont pas fraîchement éteints (c'est-à-dire qu'ils sont refroidis depuis 48 heures au moins),

- b) *jedwab w pasmach* (7) nie jest silnie obciążony;
- c) *przedmioty, wymienione pod 8*, nie są nasyczone tłuszczem, pokostem lub oliwą i że *materiały, wymienione pod 10*, nie posiadają tłuszczu;
- d) *używane worki po drożdżach* (14) są oczyszczone;
- e) *masa do czyszczenia gazu, używana, jest zupełnie utleniona.*

(3) *Materiały, wymienione pod 8, z wyjątkiem wełny, używanej do czyszczenia i pchul* (szmat do czyszczenia), zapakowanych według przepisów, podanych pod A, ustęp (6), muszą być suche.

(4) *Tutki papierowe, wymienione pod 11*, wolno przewozić jedynie pod warunkiem zamieszczenia w liście przewozowym zaświadczenia, iż, po nasyceniu ich olejem lub tłuszczem zostały ogrzane, a następnie zupełnie ochłodzone w wodzie.

(5) Do przewozu należy używać:

- a) dla *cynkoetylu i cynkometylu* (4) wagonów niekrytych; mniejsze ilości do 10 kilogramów, mogą być ładowane osobno lub (w ilościach do 2 kg.) razem z innymi przedmiotami, także w wagonach krytych, przy zachowaniu przepisów, zamieszczonych w ust. (1) c;
- b) dla *materiałów, wymienionych pod 7, 8 i 11*, należy używać wagonów krytych, lub też wagonów niekrytych z oponami. *Wełnę do czyszczenia i pchul* (szmaty do czyszczenia) zapakowane według przepisów, wymienionych pod A, ustęp (6) można przewozić w wagonach niekrytych;
- c) *nitrocelulozowe nici, służące do wyrobu jedwabiu sztucznego*, należy ładować do wagonów krytych w których otwory wszelkie winny być zamknięte.

(6) Co do *cynkoetylu i cynkometylu* należy nadto przestrzegać przepisów, podanych pod III a B, ustęp (4).

C.

Sposób przewozu.

Cynkoetyl i cynkometyl przyjmuje się do przewozu, jako przesyłki pospieszne, tylko w drobnych ilościach, do 10 kg., jeżeli wysyłane są osobno, lub w ilościach do 2 kg., jeżeli wysyłane są z innymi przedmiotami.

KLASA III.

Materiały zapalne.

III a. Ciecze palne.

Ciecze niżej wymienione oraz sztuczne ich mieszaniny, które w stanie płynnym lub ciekawym sporządzone zostały w temperaturze poniżej 15° C, podlegają specjalnym warunkom przewozu:

A. *Ciecze i sztuczne ich mieszaniny lub roztwory, które z wodą mieszać się nie mogą.*

- b) *la soie en écheveaux* (7°) n'est pas fortement chargée,
- c) *les matières dénommées sous 8°* ne sont pas imprégnées de graisse, de vernis ou d'huile, et les *matières dénommées sous 10°* ne sont pas grasses,
- d) *les sacs à levure ayant servi* (14°) sont nettoyés,
- e) *la matière ayant servi à épurer le gaz est complètement oxydée,*
ces matières sont transportées sans conditions.

(3) *Les matières dénommées sous 8°* — à l'exception de la *laine ayant servi au nettoyage* et des *étoupes* (torchons à nettoyer) emballées aux conditions édictées au chapitre A, alinéa (6) — doivent être à l'état sec.

(4) *Les fuseaux de papier dénommées sous 11°* ne peuvent être transportés que si la lettre de voiture contient une déclaration certifiant qu'ils ont été chauffés après avoir été imbibés de graisse ou d'huile et ensuite refroidis complètement dans l'eau.

(5) Doivent être employés pour le transport:

- a) du *zinc-éthyle* et du *zinc-méthyl* (4°), des wagons découverts; de petites quantités jusqu'à 10 kilogrammes peuvent aussi être chargées isolément ou (en quantités ne dépassant pas 2 kilogrammes) avec d'autres objets, dans des wagons couverts, aux conditions édictées à l'alinéa (1) c;
- b) *des matières dénommées sous 7°, 8° et 11°*, des wagons couverts ou des wagons découverts bâchés. La *laine pour nettoyage* et les *étoupes* (torchons à nettoyer) emballées aux conditions édictées au chapitre A, alinéa (6), peuvent aussi être transportées en wagons découverts;
- c) *les fils de nitrocellulose servant à la fabrication de la soie artificielle* doivent être chargés dans des wagons couverts et à panneaux pleins.

(6) Doivent en outre être observées pour le *zinc-éthyle* et le *zinc-méthyle* les prescriptions édictées sous III a B, alinéa (4).

C.

Mode de transport.

Le *zinc-éthyle* et le *zinc-méthyle* ne sont admis au transport en grande vitesse qu'en petites quantités jusqu'à 10 kilogrammes s'ils sont expédiés isolément ou en quantités ne dépassant pas 2 kilogrammes s'ils sont expédiés avec d'autres objets.

CLASSE III.

Matières inflammables.

III a. Liquides combustibles.

Les liquides ci-après et leurs mélanges artificiels liquides ou encore pâteux en-dessous de 15° C sont soumis à des conditions spéciales:

A. *Liquides et mélanges artificiels ou solutions ne se mélangeant pas avec l'eau.*

1. Ciecze i sztuczne ich mieszaniny lub roztwory, których punkt zapalny jest poniżej 21° ¹⁾ i nie posiadające więcej nad 30% materii stałych, rozpuszczających się w płynach (ciecze zapalne):

a) Ciecze i sztuczne ich mieszaniny lub roztwory, których punkt wrzenia jest nie wyżej 50° C, jako też ciecze, które nie posiadając stałego punktu wrzenia, przy częściowej destylacji do 50° C, tworzą produkt, przekraczający 5% pierwotnej objętości.

Do kategorii tej należą mianowicie: etery naftowe naturalne, pierwsze destylaty smoły i olejów gazowych, siarczek węgla, eter etylowy, kolodjum;

b) Ciecze i sztuczne ich mieszaniny lub roztwory, których punkt wrzenia jest powyżej 50° C, jako też ciecze, które nie posiadając stałego punktu wrzenia, przy częściowej destylacji do 50° C, tworzą produkt, nieprzekraczający 5% pierwotnej objętości.

Do kategorii tej należą mianowicie: ropa naftowa i inne oleje surowe, jako też bardzo lotne destylaty z nich, jak lotne etery naftowe, benzyna czy sta i nieoczyszczana, nafta benzynowa, ligroina i rozmaite destylaty ze smoły węglowej, jak olej lekki, benzol, toluol.

2. Ciecze i sztuczne ich mieszaniny lub roztwory, których punkt zapalny znajduje się pomiędzy 21° C i 55° C.

Do kategorii tej wchodzi mianowicie: nafta Test, „Standard white” surowy lub oczyszczony, „Water white”, kerosin, rozmaite destylaty lotne ze smoły drzewnej, torfowej, węgla brunatnego i kamiennego, jak naprzykład: solvent — nafta, ksylol, terpentyna mineralna (white Spirit), jako też octan amyłowy, terpentyna roślinna i niektóre mieszaniny alkoholów i benzolów.

3. Ciecze, których punkt zapalny jest powyżej 55° C nie przekraczając 100° C.

Do kategorii tej wchodzi mianowicie: oczyszczona smoła z węgla kamiennego, smoła surowa, olej słonecznikowy, niektóre oleje do silników spalinyowych, oleje ze smoły drzewnej, torfowej, węgla brunatnego i węgla kamiennego, oleje łupkowe, oleje do oczyszczania, oleje gazowe i oleje parafinowe.

B. Ciecze i sztuczne ich mieszaniny lub roztwory, które mogą być mieszane z każdą ilością wody i których punkt zapalny jest poniżej 21° C.

Do kategorii tej wchodzi mianowicie: spirytus drzewny (metanol) surowy i oczyszczany jako też mieszaniny tych płynów, alkohol etylowy i jego mieszaniny, alkohol skażony i substancja używana zwykle do skażenia alkoholu (mieszanina pirydyny i me-

1. Liquides et mélanges artificiels ou solutions, ayant leur point d'inflammation en dessous de 21° C ¹⁾ et ne contenant pas plus de 30% de matières solides solubles dans les liquides (liquides inflammables):

a) Liquides et mélanges artificiels ou solutions, ayant un point d'ébullition de 50° C au maximum ainsi que ceux qui, n'ayant pas un point d'ébullition constant, donnent, à la distillation fractionnée jusqu'à 50° C, un produit qui excède 5% du volume primitif.

Retrent notamment dans cette catégorie: les pétroles naturels très légers, les produits de tête de la distillation du goudron et des huiles à gaz, le sulfure de carbone, l'éther éthylique, le collodion;

b) Liquides et mélanges artificiels ou solutions, ayant un point d'ébullition supérieur à 50° C ainsi que ceux qui n'ayant pas un point d'ébullition constant, donnent, à la distillation fractionnée jusqu'à 50° C, un produit qui n'excède pas 5% du volume primitif.

Retrent notamment dans cette catégorie: des pétroles bruts et autres huiles brutes ainsi que leurs produits de distillation très fluides, tels que les essences légères de pétrole, les benzines légères et lourdes, le benzène-*n*-aphta, la ligroïne et différents produits de distillation du goudron de houille, tels que l'huile légère, le benzol, le toluol.

2. Liquides et mélanges artificiels ou solutions dont le point d'inflammation est compris entre 21° C et 55° C.

Retrent notamment dans cette catégorie: le pétrole-Test, le „Standard white” brut ou épuré, le „Water white”, la kérosine, différents produits légers de la distillation du goudron de bois, de tourbe, de lignite et de houille comme par exemple le solvent-*n*-aphta, le xylol, la térébenthine minérale (white Spirit), ainsi que l'acétate d'amylole, la térébenthine végétale et certains mélanges d'alcools et de benzols.

3. Liquides dont le point d'inflammation est supérieur à 55° C sans dépasser 100° C.

Retrent notamment dans cette catégorie: le goudron de houille distillé, le goudron brut, l'huile solaire, certaines huiles pour moteurs à combustion interne (motorine, etc.), les huiles de goudron de bois, de tourbe, de lignite et de houille, les huiles de schiste, les huiles de nettoyage, les huiles à gaz et les huiles de paraffine.

B. Liquides et mélanges artificiels ou solutions qui peuvent se mélanger avec n'importe quelle quantité d'eau et qui ont un point d'inflammation inférieur à 21° C.

Retrent notamment dans cette catégorie: l'esprit de bois (méthanol) brut ou rectifié ainsi que les mélanges de ces liquides, l'alcool éthylique et ses mélanges, l'alcool dénaturé et la substance communément employée à le dénaturer (un mélange de pyri-

¹⁾ Punkty zapalne i wrzenia odmierzają się przy ciśnieniu 760 mm. Punkt zapalny oznacza się w przyrządzie systemu Abel-Pensky'ego. Częściową destylację należy wykonywać w balonie typu Englera, przy czym termometr musi być całkowicie pogrążony w parze.

¹⁾ Les points d'inflammation et d'ébullition sont mesurés à la pression de 760 mm. Le point d'inflammation est déterminé dans l'appareil Abel-Pensky. La distillation fractionnée doit être effectuée dans un ballon du type Engler, le thermomètre étant entièrement plongé dans la vapeur.

tanolu), aceton i jego mieszaniny, aldehyd octowy i jego mieszaniny.

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

(1) Do opakowania należy używać naczyń mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych z materiału (blacha żelazna i inne metale, szkło, glina, drzewo), którego nie może uszkodzić plyn, zawarty w naczyniach. Nie wolno używać naczyń drewnianych do cieczy, wymienionych pod A 1 a i b, jako też do ksylolu i octanu amyłowego.

(2) Waga brutto sztuki, mieszczącej naczynia szklane lub z gliny, nie może przekraczać 75 kilogramów. Naczynia te, jako też naczynia blaszane o zawartości nie przekraczającej 5 kilogramów, należy szczelnie pakować bądź oddzielnie, bądź po kilka razem, w mocnych naczyniach zewnętrznych (koszach plecionych lub metalowych, kubłach lub skrzyniach), przy użyciu odpowiedniego do opakowania materiału. Naczynia te zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń) muszą być zaopatrzone w dobre i mocne antaby. Naczynia zewnętrzne otwarte muszą mieć przykrywą, a jeżeli przykrywa jest ze słomy, sitowia, trzciny lub podobnych łatwo zapalnych materiałów, powinna być napojona roztworem gliny, wapna i t. p., w połączeniu ze szkłem wodnym. Naczynia z blachy żelaznej, zawierające eter etylowy lub siarczek węgla, podlegają tymże samym przepisom, lecz bez ograniczenia wagi. Nie wymaga się stosowania przepisów tych względem przewozu cieczy, wymienionych pod A 2, 3 i B, jeżeli zapakowane są w mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych naczyniach blaszanych.

(3) Naczynia żelazne lub z innych metalów, wolno napełniać cieczami, wymienionymi pod A 1 a i b, tylko do 90% ich objętości, przy temperaturze 15° C.

(4) Każda przesyłka z cieczami, wymienionymi pod A 1 a i b, jak również aceton, musi być zaopatrzona w nalepkę według wzoru Nr. 2. Kosze i kubły muszą mieć nadto napis dobrze widoczny: „Obchodzić się ostrożnie”. Nie wolno ich przenosić na ramionach lub plecach, przewozić dozwala się jedynie na dwukołowych wózkach.

B.

Inne przepisy.

(1) Dozwala się pakować wraz z innymi materiałami w mocnych i dobrze zamykanych skrzyniach drewnianych, przy zachowaniu co do naczyń przepisów, podanych pod A, mianowicie:

- a) ciecze, wymienione pod A 2, 3 i B bez ograniczeń;
- b) ciecze, wymienione pod A 1 b w ilościach ogólnych do 20 kilogramów;
- c) ciecze, wymienione pod A 1 a w ilościach ogólnych do 5 kilogramów.

(2) W liście przewozowym należy wskazać dane następujące:

dine et de méthanol), l'acétone et ses mélanges, l'aldehyde acétique et ses mélanges.

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) L'emballage doit être fait dans des récipients solides, étanches et bien fermés dont la substance (tôle ou autres métaux, verre, grès, bois) ne peut être attaquée par le contenu liquide. L'emploi de récipients en bois est interdit pour les liquides dénommés sous A 1 a et b, ainsi que pour le xylol et l'acétate d'amyle.

(2) Le poids brut d'un colis dont les récipients sont en verre ou en grès ne doit pas dépasser 75 kilogrammes. Ces récipients, ainsi que les récipients en fer blanc dont la contenance n'excède pas 5 kilogrammes, doivent être solidement assujettis soit isolément, soit à plusieurs, dans d'autres récipients (bannes ou paniers métalliques, cuveaux ou caisses) solides et munis de matières d'emballage appropriées. Ces enveloppes extérieures (à l'exception des caisses) seront munies de bonnes et solides poignées. Les enveloppes extérieures découvertes doivent porter un couvercle, et si celui-ci consiste en paille, jonc, roseau ou autres matières analogues, facilement inflammables, il doit être imprégné de lait d'argile ou de chaux, etc., mélangé avec du verre soluble. Les récipients en tôle contenant de l'éther éthylique ou du sulfure de carbone sont assujettis aux mêmes prescriptions, mais sans limitation de poids. Ces prescriptions ne sont pas exigées pour les liquides repris sous A 2, 3, et B lorsqu'ils sont emballés dans des récipients de tôle solides, étanches et bien fermés.

(3) Les récipients en fer ou autres métaux ne doivent être remplis des liquides dénommés sous A 1 a et b que jusqu'à concurrence de 90% de leur capacité, à une température de 15° C.

(4) Tout colis renfermant les liquides dénommés sous A 1 a et b ainsi que l'acétone doit porter l'étiquette du modèle n° 2. Les paniers et cuveaux doivent en outre être munis de l'inscription bien apparente „A manier avec précaution”. Ils ne doivent pas être portés sur les épaules ou sur le dos. L'emploi de diables est seul autorisé pour leur manutention sur roues.

B.

Autres prescriptions.

(1) Il est permis d'emballer avec d'autres objets, dans des caisses en bois solides, étanches et bien fermées, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients édictées au chapitre A:

- a) les liquides dénommés sous A 2, 3, et B, sans restriction,
- b) les liquides dénommés sous A 1 b en quantités totales ne dépassant pas 20 kilogrammes,
- c) les liquides dénommés sous A 1 a en quantités totales ne dépassant pas 5 kilogrammes.

(2) La lettre de voiture doit donner les indications suivantes:

1. co do *cieczy wogóle*, czy punkt zapalny jest poniżej 21° C, czy pomiędzy 21° C, a 55° C, czy też pomiędzy 55° C a 100° C; nadto czy ciecz można mieszać z wodą, czy też nie; ale tylko wtedy, jeżeli na to nie wskazuje sama nazwa artykułu, np. „benzol”;

2. co do *cieczy, wymienionych pod A 1, a i b*, czy punkt wrzenia jest poniżej, czy powyżej 50° C;

3. co do *cieczy, nieposiadających stałego punktu wrzenia*, czy destylacja częściowa do 50° C, wydziela produkt przekraczający, lub nie, 5% pierwotnej objętości.

W braku takich wskazówek, do przesyłek stosuje się przepisy pod A 1 a).

(3) Do przewozu należy używać wagonów niekrytych; można jednak ładować, w mniejszych ilościach i do wagonów krytych, bądź oddzielnie, bądź razem z innymi przedmiotami, stosownie do przepisów ustępu (1) b i c, *cieczy, wymienione pod A 1 a*, których ogólna waga brutto nie przekracza 10 kilogramów; co do siarczku węgla — 2 kilogramów; — *cieczy, wymienionych pod A 1 b* — 20 kilogramów i *cieczy, wymienionych pod A 2* — 50 kilogramów.

(4) Nadto co do *cieczy, wymienionych pod A 1 a i b i acetonu*, obowiązują przepisy następujące:

- a) wagony należy przed rozpoczęciem ładowania, zająrzeć po obu stronach w nalepkę według wzoru 2 i nalepki „Przetaczać ostrożnie”;
- b) przesyłki należy dobrze umocować w wagonie; kosze i kubły otwarte przymocować do wagonu, nie można ich stawiać jedne na drugich;
- c) naczynia, które uległy uszkodzeniu w drodze, należy niezwłocznie wyładować, jeżeli zaś natychmiastowa naprawa ich okaże się niemożliwą, naczynia takie mogą być sprzedane wraz z pozostałą w nich zawartością na rachunek nadawcy bez dalszych formalności;
- d) naczynia żelazne lub z innych metali po takich cieczach próżne, szczelnie zamknięte, można przewozić w wagonach krytych. Naczynia próżne tego rodzaju przyjmuje się do przewozu tylko szczelnie zamknięte. Naczynia nie metalowe należy przewozić na wagonach niekrytych. List przewozowy powinien zawierać wzmiankę do czego naczynia te były pierwotnie użyte.

(5) Przepisy, wskazane pod A (Opakowanie) w ustępie (1), i pod B (Inne przepisy), w ustępie (2), stosuje się do przewozu w wagonach-cysternach wszystkich *cieczy, należących do klasy III a*. Nadto, przepisy B (Inne przepisy), ustęp (4) a, stosuje się także do *cieczy kategorii A 1 a i b oraz A 2*.

1° pour tous les *liquides*, cette lettre doit mentionner si le point d'inflammation est inférieur à 21° C, ou s'il est compris entre 21° C et 55° C, ou s'il est compris entre 55° C et 100° C, et de plus si le liquide est susceptible, ou non, de se mélanger avec l'eau — ceci toutefois seulement lorsque les indications nécessaires ne ressortent pas déjà clairement de la désignation de la marchandise, par exemple „benzol”;

2° en ce qui concerne les *liquides dénommés sous A 1, a et b*, cette lettre doit indiquer si le point d'ébullition est inférieur ou supérieur à 50° C;

3° en ce qui concerne les *liquides n'ayant pas un point d'ébullition constant*, la lettre de voiture doit mentionner s'ils donnent, à la distillation fractionnée jusqu'à 50° C, un produit excédant, ou non, 5% du volume primitif.

A défaut de telles indications, les envois sont traités d'après les prescriptions A 1 a).

(3) Le transport doit avoir lieu en wagons découverts; toutefois, peuvent également être chargés en petites quantités dans des wagons couverts, soit isolément, soit avec d'autres objets conformément aux dispositions de l'alinéa (1) b et c, les *liquides dénommés sous A 1 a* dont le poids brut total n'excède pas 10 kilogrammes — 2 kilogrammes pour le *sulfure de carbone*, — les *liquides dénommés sous A 1 b* dont le poids brut total n'excède pas 20 kilogrammes, et les *liquides dénommés sous A 2* dont le poids brut total n'excède pas 50 kilogrammes.

(4) En outre, pour les *liquides dénommés sous A 1 a et b et l'acétone*, il faut observer les prescriptions suivantes:

- a) avant de commencer le chargement, les wagons devront être munis sur les deux côtés, en outre de l'étiquette du modèle n° 2, des étiquettes „A manœuvrer avec précaution”;
- b) les colis doivent être solidement arrimés dans les wagons, les paniers et cuveaux découverts seront attachés aux parois; ils ne devront pas être superposés;
- c) les récipients qui se détérioreraient pendant le transport seront immédiatement déchargés et s'il n'est pas possible de les réparer à bref délai, ils pourront être vendus avec le contenu qui y sera resté, sans autre formalité, pour le compte de l'expéditeur;
- d) les récipients en fer ou autres métaux, vides, bien fermés, qui contenaient ces liquides, peuvent être transportés en wagons couverts. Les récipients de même nature vides ne sont admis au transport que s'ils sont bien fermés. Les récipients non métalliques doivent être transportés en wagons découverts. Mention devra être faite dans la lettre de voiture de l'usage antérieur auquel ont servi les récipients.

(5) Les prescriptions indiquées sous A (Emballage), alinéa (1), et sous B (Autres prescriptions), alinéa (2), sont applicables au transport en wagons-réservoirs de tous les *liquides appartenant à la classe III a*. En outre, pour les *liquides des catégories A 1 a et b et A 2* les prescriptions de B (Autres prescriptions), alinéa (4) a sont aussi applicables.

C.

Sposób przewozu.

Wylacza się od przewozu, jako przesyłki pośpieszne drobne:

- a) *ciecze, wymienione pod A 1 a* w ilościach, przewyższających 10 kilogramów, zaś co do *siarczku węgla* 2 kilogramów; nie wolno pakować ich łącznie z innymi towarami;
- b) *ciecze, wymienione pod A 1 b i A 2*, jako też spirytus drzewny (metanol) w ilościach, przekraczających 20 kilogramów;
- c) naczynia próżne, po *cieczach, wymienionych pod A 1 a, 1 b i 2*, z wyjątkiem naczyń metalowych, szczelnie zamkniętych.

III b. Materiały zapalne w stanie stałym.

Następujące przedmioty dopuszczone są do przewozu pod pewnymi warunkami:

(1) *Przedmioty, które mogą łatwo zapalić się od iskier parowozu, jako to: siano, węgiel drzewny w kawałkach, trociny drzewne, wióry, masa drzewna, skrawki papierowe, trzcina* (z wyjątkiem trzciny hiszpańskiej), *włókna przedzielnicze pochodzenia roślinnego i ich odpadki, słoma* (również słomka kukurydzowa, ryżowa i lniana), *torf* (z wyjątkiem torfu maszynowego lub prasowanego), *tudzież towary, wyrabiane z mieszaniny odpadków neltowych, żywicznych i tym podobnych i materiałów porowatych zapalnych wreszcie siarka.*

(2) *Celuloïdina*, wytwór pozostały po niezupełnem ulotnieniu się znajdującego się w kolodjum alkoholu, o wyglądzie mydła, i zawierający głównie bawełnę strzelniczą kolodjonową.

(3) *Celuloïd w płytach, arkuszach, sztabkach, rolkach; wyroby celuloïdowe; materiał celuloïdowy do wyrobu film i filmy z niego; odpadki celuloïdu i film celuloïdowych.*

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

(1) *Materiały, wymienione pod 1*, jeżeli nie są opakowane, należy przewozić w wagonach krytych lub na wagonach niekrytych pod oponami. Kolej żelazna może zażądać od nadawcy dostarczenia opon.

(2) *Płyty celuloïdiny* należy pakować w sposób zabezpieczający zupełnie ich wysychanie.

(3) a) *Celuloïd w płytach i arkuszach* należy pakować w mocne skrzynie drewniane lub w paczki, owinięte trwałą i miękkim papierem pakowym. Paczki muszą być włożone pomiędzy dwie listwy drewniane i ściśnięte mocno obręczami żelaznymi. Brzęgi listew powinny dostatecznie występować ponad opakowanie papierowe.

b) *Celuloïd w rolkach i sztabkach* należy pakować w mocne skrzynie drewniane lub w paczki,

C.

Mode de transport.

Sont exclus du transport en grande vitesse par expéditions partielles:

- a) les *liquides repris sous A 1 a* en quantités supérieures à 10 kilogrammes et à 2 kilogrammes pour le *sulfure de carbone*. Ils ne peuvent pas non plus être emballés en commun avec d'autres marchandises;
- b) les *liquides énumérés sous A 1 b et A 2*, ainsi que l'*esprit de bois (méthanol)* en quantités supérieures à 20 kilogrammes;
- c) les récipients vides ayant contenu les *liquides énumérés sous A 1 a, 1 b, et 2*, à l'exception des récipients métalliques bien fermés.

III b. Matières solides inflammables.

Les objets suivants sont admis au transport sous certaines conditions:

1° Les *matières auxquelles le feu peut facilement être communiqué* par les étincelles de la locomotive, telles que le *foin, le charbon de bois en morceaux, la sciure de bois, les copeaux de bois, la pâte de bois, les rognures de papier, le jonc* (à l'exclusion du jonc d'Espagne), les *matières textiles végétales et leurs déchets, la paille* (y compris celle de maïs, de riz et de lin), la *tourbe* (à l'exclusion de la tourbe mécanique ou comprimée), ainsi que les *marchandises fabriquées au moyen d'un mélange de résidus de pétrole, de résine* et d'autres substances semblables avec des corps poreux inflammables, enfin le *soufre*.

2° La *celloïdine*, produit de l'évaporation imparfaite de l'alcool contenu dans le collodion, ayant l'apparence de savon et consistant essentiellement en fulmi-coton pour collodion.

3° Le *celluloïd en plaques, feuilles, tiges, tuyaux; les objets manufacturés en celluloïd; la matière servant à la fabrication des films à base de celluloïd et les films de même nature; les déchets de celluloïd et de films en celluloïd*

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) Les *matières dénommées sous 1°* doivent, si elles ne sont pas emballées, être transportées en wagons couverts ou en wagons découverts bâchés. Le chemin de fer peut exiger que l'expéditeur fournisse les bâches.

(2) Les *lames de celloïdine* doivent être emballées de façon à empêcher complètement leur dessiccation.

(3) a) La *celluloïd en plaques et en feuilles* doit être emballé dans des caisses en bois solides ou dans des ballots de papier d'emballage solide et souple. Ces ballots doivent être retenus par deux cadres de planches et fortement serrés au moyen de cercles de feuillard. Les bords des cadres doivent dépasser suffisamment l'emballage en papier.

b) Le *celluloïd en tuyaux et en tiges* doit être emballé dans des caisses en bois solides ou dans des

owinięte trwałym i miękkim papierem pakowym. Paczki muszą być opakowane w mocną tkaninę, związaną z obu końców w rodzaju węzła, lub też umieszczone pomiędzy cztery podłużne wąskie listwy drewniane, poprzybijane do mocnych desek na obu końcach paczki.

c) *Wyroby celuloidowe, materiały do wyrobu film i filmy* należy pakować do mocnych skrzyń drewnianych lub do trwałych pudeł kartonowych.

d) *Odpadki celuloïdu i film* należy pakować do skrzyń, kubiów lub mocnych i szczelnych beczek. Można je również pakować w mocne, nieuszkodzone opony z płótna surowego, związane z obu końców w rodzaju węzła, lub do mocnych płóciennych worków, zaopatrzonych u spodu w mocne rękojeście.

W razie opakowania, wskazanego wyżej w drugim zdaniu punktu b, waga sztuki nie może przekraczać 30 kg. dla rolek i 50 kg. dla sztabek.

W razie opakowania z płótna surowego, przewidzianego w punkcie d dla odpadków celuloïdu i film, waga sztuki nie może przekraczać 40 kg.

B.

Sposób przewozu.

Materiały, wymienione pod 1, jako też odpadki celuloïdu i film, nie przyjmuje się do przewozu jako przesyłki poczesne drobne.

Materiały, wymienione pod 3, przewozi się tylko w krytych wagonach; wentylatory wagonów tych muszą być zamknięte. Przewożonych przedmiotów nie wolno umieszczać w pobliżu rur i przewodów ogrzewających lub ogrzewanych pieców.

KLASA IV.

Materiały trujące.

Następujące przedmioty dopuszcza się do przewozu pod specjalnymi warunkami:

1. *Preparaty arsenikowe nieciekłe*, zwłaszcza kwas arsenowy (dym hutniczy), arsenik żółty (siarczek arsenu, aurypigment), arsenik czerwony (realgar), arsenik rodzimy (kobalt skorupowy, lub kamień na muchy i t. p.).

2. *Żelazokrzem (ferrosilicium) i manganokrzem (mangano-silicium)*, otrzymane drogą elektryczności, z zawartością krzemu poniżej 75%.

3. *Cyjanek potasu i cyjanek sodu w stanie stałym.*

4. *Preparaty arsenowe ciekłe*, w szczególności kwas arsenowy.

5. *Roztwór cyjanku potasu (ług) i cyjanku sodu.*

6. *Preparaty metaliczne trujące:*

a) *sublimat, cynober (siarczek rtęciowy czerwony), farby miedziowe, w szczególności grynszan, zielone i niebieskie barwniki miedziowe, octan ołowiu;*

b) *inne preparaty ołowiowe, w szczególności glejta (masykot), minia, biel ołowiowa i inne farby ołowiowe; pozostałości ołowiowe.*

ballots de papier d'emballage solide et souple. Ces ballots doivent être recouverts d'un tissu solide, relié aux deux extrémités en une sorte de moignon, ou bien ils doivent être entourés par quatre planches longitudinales étroites et 2 fortes planches frontales auxquelles sont clouées les planches longitudinales.

c) *Les objets manufacturés en celluloïd, les matières premières pour films et les films* doivent être emballés dans des caisses en bois solides ou dans des boîtes en carton résistantes.

d) *Les déchets de celluloïd et de films* doivent être emballés dans des caisses, cuveaux ou tonneaux solides et étanches. Ils peuvent également être emballés dans des enveloppes de toile brute, solides, en bon état, reliées solidement aux deux extrémités en une sorte de moignon, ou dans des sacs de toile brute, solides, dont le fond porte des poignées résistantes.

En ce qui concerne l'emballage prévu dans la seconde phrase de b ci-dessus, le poids des colis ne doit pas excéder 30 kg pour les tuyaux et 50 kg pour les tiges. En ce qui concerne l'emballage dans la toile brute prévu sous d pour les déchets de celluloïd et de films, ce poids ne doit pas excéder 40 kg.

B.

Mode de transport.

Les matières dénommées sous 1°, de même que les déchets de celluloïd et de films, ne sont pas acceptées en grande vitesse par expéditions partielles.

Les matières dénommées au 3° ne peuvent être transportées qu'en wagons couverts; les vantaux de ces wagons doivent être fermés. Ces objets ne doivent pas être placés à proximité de tuyaux ou conduites de chauffage ou de fourneaux allumés.

CLASSE IV.

Matières vénéneuses.

Les objets suivants sont admis au transport sous certaines conditions:

1° *Les substances arsenicales non liquides*, notamment l'acide arsénieux (fumée arsenicale), l'arsenic jaune (sulfure d'arsenic, orpiment), l'arsenic rouge (realgar), l'arsenic natif (cobalt arsenical écaillé ou pierre à mouches), etc.

2° *Le ferrosilicium et le mangano-silicium* obtenus par voie électrique, et dont la teneur en silicium, est inférieure à 75%.

3° *Le cyanure de potassium et le cyanure de sodium à l'état solide.*

4° *Les substances arsenicales liquides*, particulièrement l'acide arsénique.

5° *Les solutions de cyanure de potassium et de cyanure de sodium.*

6° *Les produits métalliques vénéneux:*

a) *le sublimé, le cinabre (vermillon); les couleurs à base de cuivre, particulièrement le vert-de-gris, les pigments de cuivre verts et bleus; l'acétate de plomb;*

b) *les autres préparations de plomb, particulièrement la litharge (massicot), le minium, la céruse et autres couleurs à base de plomb; les résidus plombeux.*

7. *Siarczan miedziowy i mieszaniny siarczanu miedziowego z wapnem, soda i substancje podobne (proszek do papki bordoskiej i inne), kwas szczawio- wy i szczawian potasu w stanie stałym.*

8. *Chlorany. Dwutlenek baru. Azotek sodowy (natrium acid-azoture de sodium).*

9. *Anilina (olej anilino- wy).*

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

(1) Naczynia do pakowania muszą być mocne, szczelne i zamknięte tak, aby zawartość ich nie mogła się wysypywać, rozpylać ani wyciekać.

(2) *Materiały, wymienione pod 1 i 3, należy pakować:*

- a) w beczki żelazne, mocne, z przysrubowaniem wiekiem i z obręczami do przetaczania, lub
- b) w beczki podwójne z suchego i mocnego drzewa, zabezpieczone obręczami lub w takie same skrzynie podwójne, z okalającymi wiązaniami, przyczem naczynia wewnętrzne należy wyłożyć materiałem uszczelniającym. Zamiast drewnianych naczyń wewnętrznych można również użyć naczyń blaszanych zalutowanych, lub naczyń szklanych albo glinianych. Naczynia szklane i gliniane należy zapakować szczelnie w innych naczyniach, prześcielając odpowiednim materiałem. Tak opakowane naczynia można łączyć po kilka w jedną przesyłkę.

c) *Materiały, wymienione pod 1, można również pakować w worki z płótna, nasyczonego dziegciem, które należy umieścić w zwykłych beczkach z mocnego i suchego drzewa.*

(3) *Żelazokrzem (ferrosilicium) i manganokrzem (manganosilicium) wymienione pod 2, należy pakować w mocne i szczelne naczynia drewniane lub metalowe, nie przepuszczające wody.*

(4) *Materiały, wymienione pod 4, należy pakować:*

- a) w naczynia metalowe, drewniane lub gumowe, dobrze zamykane lub
- b) w naczynia szklane albo gliniane, ustawione szczelnie w innych mocnych naczyniach (kosze plecione lub metalowe, kubły, skrzynie), używając odpowiedniego do pakowania materiału; naczynia zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń), muszą być zaopatrzone w dobre antaby.

(5) *Materiały, wymienione pod 5, należy pakować w naczynia żelazne, dobrze zamykane i ustawione szczelnie w innych mocnych naczyniach drewnianych lub metalowych, przesypane krzemionką, trociami lub innymi materiałami chłonnymi.*

(6) *Materiały, wymienione pod 6, należy pakować:*

- a) w beczki żelazne lub szczelne beczki z mocnego suchego drzewa, zabezpieczone obręczami, lub w skrzynie z okalającymi wiązaniami lub

7° *Le sulfate de cuivre et les mélanges de sulfate de cuivre avec la chaux, la soude et autres substances analogues (poudre pour bouillie bordelaise, etc.), l'acide oxalique et l'oxalate de potassium à l'état solide.*

8° *Les chlorates. Le bioxyde de baryum. L'azoture de sodium.*

9° *L'aniline (huile d'aniline).*

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) Les récipients utilisés pour l'emballage doivent être solides, étanches et fermés de manière qu'il ne puisse se produire ni fuite ni tamisage.

(2) *Les matières dénommées sous 1° et 3° doivent être emballées comme suit:*

- a) dans de forts tonneaux en fer, à couvercle vissé et munis de cercles de roulement, ou
- b) dans des tonneaux doubles, faits de bois sec et solide, consolidés au moyen de cercles, ou dans des caisses doubles construites de la même manière et entourées de bandes, les récipients intérieurs étant revêtus d'un tissu serré. Les récipients intérieurs en bois peuvent aussi être remplacés par des récipients en fer-blanc soudés ou des vases en verre ou en grès. Les vases en verre ou en grès doivent être emballés solidement dans les autres récipients, garnis de matières d'emballage appropriées. Dans ces conditions, plusieurs vases peuvent être réunis en un colis.

c) *Les matières dénommées sous 1° peuvent aussi être emballées dans des sacs de toile goudronnée, renfermés dans des tonneaux simples de bois fort et sec.*

(3) *Le ferrosilicium et le manganosilicium dénommés sous 2° doivent être emballés dans de forts récipients en bois ou en métal, imperméables à l'eau.*

(4) *Les matières dénommées sous 4° doivent être emballées comme suit:*

- a) dans des récipients en métal, en bois ou en caoutchouc munis de bonnes fermetures, ou
- b) dans des vases en verre ou en grès soigneusement calés dans d'autres récipients (bannettes ou paniers en métal, cuveaux ou caisses) solides, avec des matières d'emballage appropriées; ces enveloppes (à l'exception des caisses) seront munies de bonnes poignées.

(5) *Les matières dénommées sous 5° doivent être emballées dans des vases en fer bien clos et soigneusement calés dans des récipients en bois ou en métal solides garnis de terre d'infusoires, de sciure de bois ou d'autres substances absorbantes.*

(6) *Les matières dénommées sous 6 doivent être emballées comme suit:*

- a) dans des tonneaux en fer ou des tonneaux étanches faits de bois sec et fort consolidés au moyen de cercles ou dans des caisses consolidées au moyen de bandes, ou

b) w naczynia żelazne (zwane hobbock) lub
 c) w naczynia szklane lub gińiane; ilości zaś do 10 kg. — w podwójne mocne worki papierowe, tak naczynia jak i worki należy układać ściśle w mocne i szczelne skrzynie drewniane, dobrze zamknięte i wypełnione odpowiednim materiałem pakunkowym;

d) farby wszelkie ołowiowe można także pakować do naczyń z blachy białej, lub innej blachy żelaznej;

e) wszelkie związki ołowiu i miedzi w roztworach wodnych można przewozić także w szczelnych koflach z takiego materiału, na który rzezone związki nie działają.

(7) *Materiały, wymienione pod 7*, należy pakować w mocne, szczelne i dobrze zamykane naczynia drewniane (beczki, skrzynie), lub w mocne gęste i dobrze zaszyte worki.

(8) *Materiały, wymienione pod 8*, z wyjątkiem azotku sodowego (natrium acid-azoture de sodium), należy pakować w mocne, szczelne i dobrze zamykane naczynia drewniane lub z blachy falowanej. Naczynia drewniane (beczki lub skrzynie) muszą być wyłożone wewnątrz miękkim papierem całkowicie, celem zabezpieczenia zawartości od wysypywania się.

Azotek sodowy (natrium acid-azoture de sodium), należy pakować w mocne, szczelne i dobrze zamykane naczynia żelazne (lub z blachy białej).

(9) Na przesyłkach z *materiałami, wymienionymi pod 1 — 9*, należy podać ich zawartość w sposób wyraźny i trwały. Można wymienić nazwy ogólnikowe, jako to: preparaty arsenowe, preparaty ołowiowe, farby trujące. Nadto *materiały, wymienione pod 1, 3, 4, 5 i 6 a*, oraz *kwasy szczawiowy i szczawian potasu w stanie stałym*, należy zaopatrzyć w nalepkę według wzoru Nr. 3, a *żelazokrzem* (ferrosilicium) lub *manganokrzem* (mangano-silicium) (2) w napisy: „Chronić przed wilgocią”, „Nie przewracać”.

Na naczyniach, zawierających *materiały, wymienione pod 8*, należy umieścić widoczny i trwały napis, wskazujący zawartość naczyń, oraz nalepkę według wzoru Nr. 2. Naczynia, zawierające azotek sodowy (natrium acid-azoture de sodium), powinny być nadto zaopatrzone w napis: „Chronić przed wilgocią”.

(10) *Anilinę (olej anilinowy)* należy pakować do naczyń żelaznych lub do bardzo mocnych i zupełnie szczelnych beczulek drewnianych (np. beczki do nafty).

B.

Inne przepisy.

(1) Wraz z innymi przedmiotami, z warunkiem przestrzegania przepisów, obowiązujących co do opakowania, podanych pod A, można pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych naczyń drewnianych:

a) *materiały, wymienione pod 4*, w ilościach do 1 kg. należy pakować do naczyń szklanych, ułożonych ściśle w szczelnych naczyniach

b) dans des boîtes en fer (dites Hobbocks), ou
 c) dans des vases en verre ou en grès ou — pour des quantités n'excédant pas 10 kilogrammes — dans des enveloppes doubles de fort papier (bourses); les récipients et les bourses doivent être soigneusement calés dans des récipients en bois solides, étanches, bien fermés et remplis de matières d'emballage appropriées;

d) il est permis aussi d'emballer les *couleurs à base de plomb* de toute espèce dans des récipients en fer-blanc ou en tôle de fer;

e) il est permis de même de transporter les *composés quelconques du plomb et du cuivre en solutions aqueuses*, dans des réservoirs étanches, construits en matériaux que ces mélanges ne peuvent attaquer.

(7) Les *matières dénommées sous 7°* doivent être emballées dans des récipients en bois (tonneaux ou caisses) solides, étanches et bien fermés ou dans des sacs solides, étanches et bien fermés.

(8) Les *matières dénommées sous 8°*, à l'exception de l'*azoture de sodium*, doivent être emballées dans des récipients en bois ou en tôle ondulée forts, étanches et bien fermés. Lorsqu'on emploie des récipients en bois (tonneaux ou caisses), ceux-ci doivent être revêtus intérieurement d'une garniture ininterrompue de papier souple destiné à empêcher efficacement le tamisage.

L'*azoture de sodium* doit être emballé dans des récipients en fer (ou en fer-blanc) solides, étanches et bien fermés.

(9) Les colis renfermant des *matières dénommées sous 1° à 9°* doivent porter en caractères bien apparents et durables l'indication de leur contenu. Les désignations génériques telles que substances arsenicales, préparations de plomb, couleurs vénéneuses sont admises. En outre, les *matières dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5° et 6° a* et l'*acide oxalique* et l'*oxalate de potassium à l'état solide* doivent porter l'étiquette du modèle n° 3, et s'il s'agit de *ferrosilicium* ou de *mangano-silicium* (2°), la mention: „Craint l'humidité. Ne pas renverser”.

Les récipients contenant des *matières dénommées sous 8°* doivent porter une inscription bien apparente et durable, donnant l'indication de leur contenu, et l'étiquette du modèle n° 2. Ceux contenant de l'*azoture de sodium* recevront en outre la mention: „Craint l'humidité”.

(10) L'*aniline (huile d'aniline)* doit être contenue dans des estagnons en fer ou dans des barils en bois (par exemple des fûts à pétrole) très résistants et parfaitement étanches.

B.

Autres prescriptions.

(1) Il est permis d'emballer avec d'autres objets dans des récipients en bois solides, étanches et bien fermés, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients édictées au chapitre A:

a) les *matières dénommées sous 4°*, par quantités ne dépassant pas 1 kilogramme; elles doivent être renfermées dans des vases en

z blachy białej i przesypywanych suchą krzemionką;

b) *materiały, wymienione pod 1, 3 i 8*, w ilościach do 5 kg.; nie wolno jednak pakować cyjanku potasu, cyjanku sodu i chloranów, dwutlenku baru, a także sodowego (natrium acid-azoture de sodium), razem z kwasami i solami kwaśnymi;

c) *materiały, wymienione pod 6 a*, w ilościach do 10 kg.;

d) *materiały, wymienione pod 2, 6 b i 7* w ilościach dowolnych.

Naczynia, zawierające *przedmioty, wymienione pod 1, 3, 4, 5, 6 a*, jako też *kwas szczawowy i szczawian potasu w stanie stałym*, należy zaopatrywać w nalepkę, według wzoru Nr. 3.

(2) *Materiałów, wymienionych pod 1, 3, 4, 5, i 6 a*, jako też *kwas szczawowy i szczawian potasu w stanie stałym*, nie wolno ładować razem z produktami spożywczymi lub użytkowymi.

(3) Również wzbronione jest ładowanie *materiałów, wymienionych pod 3, 5 i 8*, razem z kwasami, materiałów zaś, wymienionych pod 5, nawet z solami kwaśnymi.

(4) *Materiały, wymienione pod 5*, można przewozić tylko w wagonach-cysternach albo w wagonach niekrytych. *Azotek sodowy* (natrium acid-azoture de sodium), powinien być przewożony tylko w wagonach krytych.

(5) *Żelazokrzem* (ferrosilicium) i *mangano-krzem* (mangano-silicium), *wymienione pod 2*, przyjmuje się do przewozu w stanie zupełnie suchym i w naczyniach zupełnie suchych; w razie przewozu w wagonach niekrytych, należy je przykryć nieprzemakalnemi opkami.

(6) *Próżne naczynia po przewiezionych materiałach trujących, wymienionych pod 1, 3, 4, 5, i 6 a*, jak również po *kwasie szczawowym i szczawianie potasu w stanie stałym*, muszą być szczelnie zamknięte. *Próżne worki po przewiezionych materiałach trujących, wymienionych pod 1*, muszą być dobrze pakowane do skrzyń, lub do gestych, marmolowanych worków, zaopatrzonych w nalepkę, według wzoru Nr. 3. Zarówno na samych naczyniach lub workach, jak i w liście przewozowym, należy oznaczyć, co w nich było przewożone. Również należy przestrzegać przepisu, podanego w ust. (2).

Naczynia i próżne worki po przewiezionych *materiałach, wymienionych pod 8*, należy zaopatrzyć w nalepkę, według wzoru Nr. 2.

(7) Co do zbiorników na wagonach-cysternach, służących do przewozu *materiałów trujących*, oraz ich *roztworów wodnych*, należy stosować przepisy, wymienione pod A, ustęp (1) i (9) oraz B, ustęp (6). Muszą one być sporządzone z materiału, który nie ulega działaniu zarówno materiałów w nich zawartych, jak i ich roztworów wodnych. Zbiorniki wagonów-cystern, służące do przewozu *materiałów, wymienionych pod 5*, nie mogą mieć żadnych spojów na nity, lub muszą mieć wtedy ścianę podwójną. Nie mogą mieć poza tem żadnych otworów w dolnych swych częściach (krany, wentyle i t. p.). Otwory wszelkie

verre solidement calés avec de la terre d'infusoires sèche dans un récipient en fer-blanc étanche;

b) *les matières dénommées sous 1°, 3° et 8°*, par quantités ne dépassant pas 5 kilogrammes; il est cependant interdit d'emballer du cyanure de potassium, du cyanure de sodium et des chlorates, du bioxyde de baryum et de l'azoture de sodium avec des acides ou des sels acides;

c) *les matières dénommées sous 6° a*, par quantités ne dépassant pas 10 kilogrammes;

d) *les matières dénommées sous 2°, 6° b et 7°*, sans limite de poids.

Lorsque le récipient renferme des *matières dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5°, 6° a*, ainsi que l'*acide oxalique* et l'*oxalate de potassium à l'état solide*, il doit être muni d'une étiquette du modèle n° 3.

(2) Il est interdit de charger les *matières dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5° et 6° a* ainsi que l'*acide oxalique* et l'*oxalate de potassium à l'état solide* avec des denrées alimentaires ou d'autres matières de consommation.

(3) Il est également interdit de charger les *matières dénommées sous 3°, 5° et 8°* avec des acides et en outre celles du 5° avec des sels acides.

(4) *Les matières dénommées sous 5°* ne doivent être transportées qu'en wagons-réservoirs ou en wagons découverts. *L'azotures de sodium* ne doit être transporté qu'en wagons couverts.

(5) *Le ferrosilicium* et *le mangano-silicium dénommés sous 2°* doivent être remis au transport à l'état absolument sec et dans des récipients parfaitement secs; s'ils doivent être transportés en wagons découverts, ceux-ci seront recouverts de bâches imperméables à l'eau.

(6) Les récipients vides ayant servi au transport des *matières vénéneuses dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5° ou 6° a* ainsi que de l'*acide oxalique* et de l'*oxalate de potassium à l'état solide* doivent être parfaitement clos. Les sacs vides ayant servi au transport des *matières vénéneuses dénommées sous 1°* doivent être renfermés dans des caisses ou dans d'autres sacs gondonnés, étanches et bien fermés et portant l'étiquette du modèle n° 3. Les récipients ou les sacs et la lettre de voiture doivent porter la mention de ce qu'ils contenaient précédemment. Est applicable également la disposition édictée à l'alinéa (2).

Les récipients et les sacs vides ayant servi au transport des *matières dénommées sous 8°* doivent porter l'étiquette du modèle n° 2.

(7) Sont applicables aux récipients des wagons-réservoirs destinés à transporter des *matières vénéneuses* ou leurs *solutions aqueuses* les prescriptions édictées sous A, alinéas (1) et (9), et B, alinéa (6). Ces récipients ne doivent être constitués que de matériaux inattaquables par les matières considérées ou par leurs solutions aqueuses. Les récipients des wagons-réservoirs servant au transport des *matières dénommées sous 5°* ne doivent avoir aucune couture rivée ou être alors à double paroi. Ils ne doivent, en outre, porter aucune ouverture à leur partie inférieure (robinets, soupapes, etc.). Les ouvertures

muszą być uszczelnione i zabezpieczone przyśrubowaniami mocno pokrywami metalowymi. Wagony-cysterny z *materiałami, wymienionymi pod 5*, należy ustawiać w pociągu w ten sposób, aby je przedzielał od wagonów z kwasami ciekłymi przynajmniej jeden wagon.

C.

Sposób przewozu.

Wyłącza się z przewozu jako przesyłki pośpieszne drobne, *materiały, wymienione pod 1, 3, 4, 5, 6 a i 8*, oraz naczynia próżne, w tem i worki, które mieściły te materiały.

D.

Wyjątki z przepisów, wydanych pod A, B i C.

Nie podlegają przepisom tym wytwory, wymienione w klasie IV, jeżeli przeznaczone są do badań naukowych lub dla potrzeb farmaceutycznych, przewożone w ilościach, nie przekraczających 1 kilograma każdego z wytworów, z warunkiem, aby opakowane były w naczyniach szklanych lub glinianych o szczelnym zamknięciu, które następnie należy ułożyć starannie w mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych skrzyniach drewnianych.

KLASA V.

Materiały żrące.

Następujące przedmioty dopuszcza się do przewozu pod specjalnymi warunkami:

1. *Kwas siarkowy, kwas siarkowy dymiący* (kwas siarkowy z zawartością bezwodnika, oleum, olej wityriolowy, kwas siarkowy nordhauseński), *kwas azotowy* (saletrzany, Scheidewasser) i *ich mieszaniny, kwas solny, kwas fluorowodorowy;*

2. *chlórek siarki, tuzdzież azotan żelazowy i siarczan żelazowy* (zaprawy żelazowe);

3. *ług żrący* (ług sodowy, ług potasowy i t. p.) *pozostałości od rafinowania olejów, woda amoniakalna*, z zawartością amoniaku nie więcej jak 25%;

4. *brom;*

5. *bezwodnik kwasu siarkowego;*

6. *chlórek acetylu, pięcióchlórek antymonu, chlórek chromyłu, tlenóchlórek fosforu, pięcióchlórek fosforu* (nadchlórek fosforu), *trójchlórek fosforu, chlórek siarczyny, chlórek tionyłu i kwas chlorosulfonowy;*

7. *Roztwory wodne dwutlenku wodoru z zawartością dwutlenku wodoru ponad 6%;*

8. *siarczek sodowy i koks sodowy;*

9. *kwaśny siarczan sodu;*

10. *wapno palone mielone* (tlenek wapnia);

11. *naftalina surowa skraplająca się, przewożona bez opakowania* (luzem).

doivent être rendues étanches et être protégées au moyen de chapes métalliques solidement vissées. Les wagons-réservoirs remplis des *matières dénommées sous 5°* doivent être placés dans les trains de manière à être séparés par un véhicule au moins d'autres wagons remplis d'acides liquides.

C.

Mode de transport.

Son exclues du transport en grande vitesse comme expéditions partielles les *matières dénommées sous 1°, 3°, 4°, 5°, 6° a et 8°*, ainsi que les récipients vides, y compris les sacs, ayant contenu les mêmes matières.

D.

Exceptions aux prescriptions édictées sous A, B et C.

Ne sont pas soumis à ces prescriptions les produits dénommés dans la Classe IV, destinés aux recherches scientifiques ou aux usages pharmaceutiques, expédiés par quantités ne dépassant pas 1 kilogramme de chaque produit, pourvu qu'ils soient emballés dans des récipients en verre ou en grès à fermeture étanche, et que ces derniers soient à leur tour emballés avec soin dans des caisses en bois solides, étanches et fermant bien.

CLASSE V.

Matières caustiques.

Les objets suivants sont admis au transport sous certaines conditions:

1° *l'acide sulfurique, l'acide sulfurique fumant* (acide sulfurique contenant de l'anhydride, oleum, huile de vitriol, acide sulfurique de Nordhausen), *l'acide azotique ou nitrique* (eau-forte) et *leurs mélanges, l'acide chlorhydrique ou muriatique, l'acide fluorhydrique;*

2° *le chlorure de soufre* de même que *le nitrate ferreux* et *le sulfate ferreux* (mordant de fer);

3° *la lessive caustique* (lessive de soude ou de potasse, etc.), *les résidus de raffineries d'huile, l'eau ammoniacale* ne contenant pas plus de 25% d'ammoniaque;

4° *le brome;*

5° *l'anhydride sulfurique;*

6° *le chlorure d'acétyle, le pentachlorure d'antimoine, le chlorure de chromyle, l'oxychlorure de phosphore, le pentachlorure de phosphore* (superchlorure de phosphore), *le trichlorure de phosphore, le chlorure de sulfuryle, le chlorure de thionyle* et *l'acide chloro-sulfonique;*

7° *les solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène d'une teneur de plus de 6 pour cent en poids de bioxyde d'hydrogène;*

8° *le sulfure de sodium* et *les cokes à base de soude;*

9° *le bisulfate de soude;*

10° *l'achaux-vive moulue* (oxyde de calcium);

11° *la naphthaline brute susceptible de suinter, expédiée en vrac.*

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

(1) Do opakowania *materiałów, wymienionych pod 1 — 4*, należy używać mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń — takich, które nie ulegają działaniu zawartego w nich materiału. Co do *kwasu fluorowodorowego* (1) patrz ustęp (5). Zamknięcie musi być takie, aby nie mogło ulegać uszkodzeniu ani wskutek wstrząśnienia, ani przez samą zawartość naczynia. Przy użyciu naczyń *szklanych*, lub *glinianych* należy przestrzegać przepisów następujących:

- a) Naczynia, służące do przewozu *materiałów, wymienionych pod 1 — 3*, należy układać szczelnie w innych mocnych naczyniach (kosze plecione lub metalowe, kubły lub skrzynie) przesłaniając odpowiednim materiałem. Naczynia zewnętrzne (z wyjątkiem skrzyń), należy zaopatrywać w mocne antaby.
- b) Naczynia szklane lub gliniane ze *stężonym kwasem azotowym* o ciężarze gatunkowym nie mniejszym jak 1,48 przy 15° C (46,8° Baumé), i z *czerwonym dymiącym kwasem azotowym*, należy układać w naczynia zewnętrzne, przesypane krzemionką lub innym stosownym materiałem, suchym, ziemistym, w ilości dostatecznej i nie mniejszej od zawartości naczyń.
- c) Materiał do przesłania i przesypania, wskazany pod *a* i *b*, nie jest konieczny, jeżeli naczynia szklane umieszczone są w żelaznych koszach, okrywających naczynia te całkowicie i gdy zabezpieczono je w koszach tak, by się nie mogły ruszać, za pomocą zasuwek dostatecznie elastycznych i wyłożonych azbestem.
- d) Naczynia szklane lub gliniane z *bromem* (4) należy umieszczać w mocnych skrzyniach drewnianych lub metalowych, obsypując naczynia po same szyjki popiołem, piaskiem, krzemionką lub innym materiałem niepalnym.

(2) *Przyrządy do gaszenia ognia* z zawartością kwasów, wymienionych pod 1, muszą być sporządzone w sposób, uniemożliwiający wyciekanie kwasu.

(3) *Akumulatory elektryczne, napełnione kwasem siarkowym* (1), należy umocować w skrzynce dla baterji w ten sposób, aby poszczególne ogniwa nie mogły się poruszać. Skrzynkę dla baterji należy ściśle zapakować w skrzyni, wysłanej odpowiednim materiałem pakunkowym chłonnym. Na wieku skrzyni należy umieścić wyraźny napis: „Akumulatory elektryczne”, „Wierzch”. Jeżeli akumulatory są nabite, bieguny ich należy zabezpieczyć przed zwarcie (krótkim spięciem).

Jeżeli ogniwa zrobione są z materiałów odpornych, jak drzewo z wykładziną z ołowiu lub twardy kauczuk, z takim urządzeniem w górze, które w zupełności zabezpiecza płyn żrący przed rozpryskaniem w stopniu, zagrażającym niebezpieczeństwem, wówczas takie opakowanie ogniw i baterji akumula-

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) L'emballage des *matières dénommées sous 1° à 4°* doit être fait dans des récipients solides, étanches et bien fermés, qui ne puissent pas être attaqués par le contenu. Pour l'*acide fluorhydrique* (1°) voir alinéa (5). La fermeture doit être conditionnée de manière à ne pouvoir être endommagée soit par des secousses, soit par le contenu. L'emploi de vases en *verre* ou en *grès* est subordonné aux conditions suivantes:

- a) Les récipients servant au transport des *matières dénommées sous 1° à 3°* doivent être bien assujettis dans d'autres récipients (bannettes ou paniers en métal, cuveaux ou caisses) solides, remplis de matières d'emballage appropriées. Les récipients extérieurs (à l'exception des caisses) doivent être munis de poignées solides.
- b) Pour l'*acide nitrique concentré* d'un poids spécifique d'au moins 1,48 à 15° centigrade (46,8° Baumé) et l'*acide nitrique rouge fumant*, les vases en verre ou en grès doivent être entourés dans les récipients d'un volume au moins égal à leur contenu de terre d'infusoires ou d'autres substances terreuses sèches appropriées.
- c) La matière d'emballage prévue sous *a* et *b* n'est pas nécessaire si les vases en verre sont placés dans des enveloppes en métal les entourant complètement et calés par de bons ressorts recouverts d'amiante, de telle façon qu'ils ne puissent se déplacer dans les enveloppes.
- d) Pour le *brome* (4°), les vases en verre ou en grès doivent être renfermés dans des récipients solides en bois ou en métal, et entourés jusqu'au col, de cendre, de sable, de terre d'infusoires ou d'autres matières analogues incombustibles.

(2) Les *extincteurs d'incendie* qui contiennent des acides dénommés sous 1° doivent être construits de telle sorte que l'acide ne puisse couler.

(3) Les *accumulateurs électriques montés avec de l'acide sulfurique* (1°) doivent être calés dans une caisse de batterie, de manière que les bacs ne puissent se déplacer. La caisse de batterie sera solidement emballée dans une autre caisse, avec des matières d'emballage absorbantes. Les couvercles des caisses porteront, bien apparents, les mentions „Accumulateurs électriques” et „Haut”. Si les accumulateurs sont chargés, les pôles doivent être protégés de manière à éviter les courts-circuits.

Si les bacs sont constitués de matières résistantes, telles que le bois avec revêtement de plomb ou le caoutchouc durci, et que leur partie supérieure soit aménagée de telle sorte que l'acide ne puisse jaillir d'une manière dangereuse, on peut se passer d'emballer les bacs ou les batteries d'accumulateurs, à la con-

torów nie jest konieczne, jeżeli one zapomocą odpowiednich urządzeń, jak podstawy, przegrody, podpórki, zabezpieczone są dostatecznie przed przewróceniem się lub przesunięciem oraz przed uszkodzeniem przez spadnięcie na nie innych przedmiotów. Ogniwa lub baterje, przymocowane do pojazdu, nie potrzebują również opakowania, jeżeli pojazdy te będą dobrze przytwierdzone w wagonie lub odpowiednio mocno ułożone.

(4) Do szlamu ołowianego z akumulatorów i z komór ołowianych, zawierającego kwas siarkowy, można używać naczyń drewnianych tylko takich, które dostatecznie zabezpieczają kwas przed wyciekaniem.

(5) Naczynia do kwasu fluorowodorowego (1) rozcieńczonego muszą być ołowiane lub gutaperkowe; dopuszczalne są także naczynia drewniane z trwałą, wewnątrz, powłoką parafinową. Do kwasu fluorowodorowego stężonego najmniej do 70%, można również używać naczyń żelaznych z zamknięciami szczelnie przyśrubowanymi. Takie naczynia żelazne, zarówno napełnione, jak i próżne, można nadawać do przewozu tylko po usunięciu z nich wszelkich zewnętrznych śladów kwasu. Naczynia do kwasu fluorowodorowego stężonego, zarówno próżne, jak i napełnione, muszą mieć nalepkę, lub wyraźny i trwały napis: „Stężony 70% kwas fluorowodorowy”, a nadto nalepkę, według wzoru Nr. 3.

(6) *Bezwodnik siarkowy* (5) należy pakować:

- a) w mocne pudełka żelazne, albo blaszane, dobrze zalutowane, lub
- b) w mocne butle żelazne, blaszane lub miedziane, bezpieczne i hermetycznie zamknięte.

Pudełka i butle należy pakować szczelnie w mocne naczynia zewnętrzne drewniane lub blaszane, przesypując krzemionką, lub innym podobnym materiałem niepalnym.

(7) *Materiały, wymienione pod 6, należy pakować:*

a) w naczynia z żelaza kutego, lane, stali, ołowiu lub miedzi, całkiem szczelnie i dobrze zamykane, lub

b) w naczynia szklane. W tym ostatnim wypadku obowiązują przepisy następujące:

α) naczynia szklane muszą mieć grube ścianki i być zamknięte szklanymi, szlifowanymi korkami, dostatecznie zabezpieczonymi przed wypadnięciem;

β) naczynia szklane, zawierające więcej niż 5 kg., należy umieścić w zewnętrznych naczyniach metalowych. Flaszki mniejszej pojemności można pakować w mocne skrzynie drewniane, podzielone na oddzielne przegródki, podług liczby flaszek; jedna skrzynia może mieć nie więcej, niż cztery przegródki;

dition que des dispositifs appropriés, tels que cadres, cloisons, renforcements, les empêchent de se renverser ou de se déplacer et les protègent contre les avaries pouvant résulter de colis tombant sur les batteries. Les bacs ou batteries faisant corps avec des voitures n'ont pas besoin non plus d'un emballage spécial, lorsque ces véhicules sont fixés ou arrimés solidement sur les wagons de chemins de fer.

(4) On ne peut employer des récipients en bois pour les boues de plomb renfermant de l'acide sulfurique, provenant d'accumulateurs et de chambres de plomb, que s'il est possible d'empêcher tout suintement d'acide.

(5) Les récipients contenant de l'acide fluorhydrique (1°) seront en plomb ou en gutta-percha pour l'acide étendu; les récipients en bois avec garniture intérieure solide en paraffine sont également admissibles. Des récipients en fer avec tampon de fermeture étanche à vis peuvent également être employés pour l'acide concentré, à 70% au moins d'acide pur. Ces récipients en fer ne doivent être remis, pleins ou vides, aux gares expéditrices qu'après lavage de toute trace d'acide à leur surface extérieure. Les récipients à acide fluorhydrique, pleins ou vides, devront porter une étiquette ou une inscription bien apparente et durable, avec la mention „Acide fluorhydrique concentré à 70% d'acide pur” et en outre une étiquette du modèle n° 3.

(6) *L'anhydride sulfurique* (5°) doit être emballé:

- a) dans de fortes boîtes en tôle ou en fer-blanc, bien soudées, ou
- b) dans de fortes bouteilles en fer, en fer-blanc ou en cuivre, munies d'une fermeture solide et hermétique.

Les boîtes et bouteilles doivent être solidement emballées dans de forts récipients en bois, en fer ou en fer-blanc, avec de la terre d'infusoires ou d'autres matières analogues incombustibles,

(7) Les matières dénommées sous 6° doivent être emballées:

a) dans des récipients en fer forgé, en fer fondu, en acier, en plomb ou en cuivre, absolument étanches et munis d'une bonne fermeture, ou

b) dans des récipients en verre. En ce dernier cas, les prescriptions suivantes doivent être observées:

α) Les récipients en verre doivent avoir des parois épaisses et être bouchés hermétiquement avec des bouchons en verre rodé, fixés de manière à ne pouvoir se détacher.

β) Si les récipients en verre contiennent plus de 5 kilogrammes, ils doivent être placés dans des enveloppes métalliques. Les bouteilles d'une contenance plus faible peuvent être emballées dans des caisses en bois solides, divisées intérieurement en autant de compartiments qu'il y a de bouteilles à expédier. Chaque caisse ne peut renfermer plus de quatre compartiments.

γ) naczynia szklane należy umieszczać w naczyniach zewnętrznych tak, by nie dotykały ścian naczynia zewnętrznego, zachowując przestrzeń wolną nie mniej jak 30 mm.; przestrzeń tę należy ściśle wypełnić krzemionką, lub innym podobnym materiałem niepalnym. Dla naczyń z zawartością *chloroku acetylu*, można użyć również i trocin;

δ) wieko naczynia zewnętrznego należy zaopatrzyć w napis, oznaczający nazwę zawartości naczyń, oraz znak odpowiedni lub wyraz „Kruche”.

(8) Na *rozczyny wodne dwutlenku wodoru* (woda utleniona) (7) należy używać mocnych naczyń szklanych lub glinianych, które nie wpływają na rozkład dwutlenku wodoru, i nie są hermetycznie zamknięte, lub też w inny sposób nie dopuszczają do nadmiernego ciśnienia wewnątrz naczynia. Balony gliniane, banki lub flaszki, należy dobrze zapakować w mocne skrzynie lub kosze z antabami. Kosze należy zaopatrzyć w dobre zabezpieczające nakrycia.

(9) Na *oczyszczony siarczak sodowy, krystaliczny* (8) należy użyć naczyń nieprzepuszczających wodę zaś na *siarczek sodowy surowy*, oraz na *hoks sodowy* — szczelnych naczyń blaszanych.

(10) *Kwaśny siarczan sodu* należy przewozić w naczyniach szczelnych, odpornych na działanie zawartości. Może być przewożony także na wagonach odkrytych, wyłożonych wewnątrz ołowiem, pod przykryciem opony, z takim jednak urządzeniem, aby opona nie przylegała bezpośrednio do przewożonej zawartości.

(11) *Wapno, palone, mielone*, należy przewozić w mocnych i gęstych workach.

(12) Do przewozu *naftaliny, wymierionej pod 11*, nadawca obowiązany jest pokryć podłogę wagonu gęstą oponą, własnym kosztem, dla zabezpieczenia od zetknięcia się z przewożonym materiałem.

(13) Każda sztuka przesyłki, zawierająca *materiały, wymienione pod 1 do 6*, musi być zaopatrzona w nalepkę, według wzoru Nr. 3. Przesyłki z *czerwonym dymiącym kwasem azotowym*, powinny być pozatem zaopatrzone w nalepkę, według wzoru Nr. 2.

B.

Inne przepisy.

(1) Wraz z innymi przedmiotami i przestrzegając przepisy, podane pod A, wolno pakować w naczynia drewniane, mocne, szczelne i dobrze zamykane, następujące materiały:

a) *brom* (4) do 500 gr.;

b) *bezwodnik kwasu siarkowego* (5) w ilościach do 2 kg.; może być przewożony także w mocnych przytopionych bankach szklanych, które należy ułożyć dobrze w mocnych, szczelnie zamykanych naczyniach blaszanych i przesyłać krzemionką;

c) *materiały, wymienione pod 6* — do 5 kg.;

γ) Les récipients en verre doivent être placés dans les enveloppes de telle sorte qu'il subsiste un espace vide 30 millimètres au moins entre eux et les parois. Les espaces vides seront soigneusement comblés avec de la terre d'infusoires ou d'autres matières analogues incombustibles; pour le *chlorure d'acétyle*, on peut aussi faire usage de sciure de bois.

δ) Le couvercle des récipients extérieurs doit porter l'indication du contenu avec la mention „Fragile” ou un signe équivalent.

(8) Pour les *solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène* (eau oxygénée) (7°) on doit employer de forts récipients en verre ou en grès qui ne décomposent pas le bioxyde d'hydrogène et qui ne soient pas fermés hermétiquement ou qui ne permettent pas la production d'une surpression intérieure. Les touries, bouteilles et cruches doivent être bien emballées dans des caisses ou dans des paniers solides pourvus les uns et les autres de poignées. Les paniers doivent être recouverts d'une bonne couverture de protection.

(9) Pour le *sulfure de sodium raffiné cristallisé* (8°) on doit employer des récipients imperméables à l'eau, pour le *sulfure de sodium brut* ainsi que pour le *coke à base de soude*, des récipients en fer étanches.

(10) Le *bisulfate de soude* doit être renfermé dans des récipients à parois étanches, inattaquables par le contenu. Il peut aussi être chargé dans des wagons découverts revêtus intérieurement de plomb, recouverts par une bâche et pourvus d'un dispositif empêchant le contact immédiat de la bâche et du bisulfate.

(11) La *chaux vive moulue* doit être renfermée dans des sacs forts et étanches.

(12) Pour la *naphtaline dénommées sous 11°*, le plancher du wagon doit, par les soins de l'expéditeur et à ses frais, être séparé de cette substance par une bâche en tissu serré.

(13) Chaque colis renfermant des *matières dénommées sous 1° à 6°* doit être muni d'une étiquette du modèle n° 3. Les colis d'*acide nitrique rouge fumant* doivent en outre porter l'étiquette du modèle n° 2.

B.

Autres prescriptions.

(1) Il est permis d'emballer avec d'autres objets dans des récipients en bois solides, étanches et bien fermés, moyennant observation des prescriptions concernant les récipients édictées au chapitre A:

a) jusqu'à 500 grammes de *brome* (4°);

b) l'*anhydride sulfurique* (5°) par quantités ne dépassant pas 2 kilogrammes; il peut aussi être renfermé dans de fortes tubes en verre fermés au chalumeau, qui seront solidement colés dans des récipients en fer-blanc, solides, bien fermés et remplis de terre d'infusoires;

c) jusqu'à 5 kilogrammes des *matières dénommées sous 6°*;

d) *materiały, wymienione pod 1, 2 i 3 do 10 kg.*

Naczynia z temi materiałami należy ułożyć szczelnie w naczyniach drewnianych.

(2) W liście przewozowym należy zamieścić:

a) co do *kwasu azotowego* (1) zapakowanego w naczynia szklane, oznaczenie ciężaru gąnkowego w 15° C; bez takiego oznaczenia w liście przewozowym kwas należy uważać za stężony (A, ustęp (1) b i c);

b) co do *szlamu ołowianego, zawierającego kwas siarkowy* z akumulatorów i komór ołowianych — zaświadczenie, że został zabezpieczony przed wyciekaniem kwasu siarkowego;

c) co do *odpadków kwasu siarkowego z fabryk nitrogliceryny* — zaświadczenie, że zostały one zupełnie odnitrowane, bez czego rzucone odpadki nie mogą być przyjęte do przewozu.

Na przesyłki *odpadków kwasu z fabryk nitrocelulozy* takie zaświadczenie nie jest konieczne; nieznaczna zawartość nitrocelulozy nie stanowi przeszkody do przyjęcia przesyłki do przewozu.

(3) *Materiały, wymienione pod 1 — 5, należy przewozić na wagonach niekrytych. Można jednak używać i wagonów krytych:*

a) dla *przewozu materiałów, wymienionych pod 3*, jeżeli są one zapakowane w mocne i szczelne beczki żelazne, napełnione tylko do 9/10 części ich pojemności;

b) dla *przewozu bromu* (4), w ilościach do 500 gramów, dla *przewozu bezwodnika siarkowego* (5), w ilościach do 2 kg., a dla *materiałów, wymienionych pod 1, 2 i 3, w ilościach do 10 kg.*, pakowanych oddzielnie, lub wraz z innymi przedmiotami, jeżeli naczynia z nimi zostaną umieszczone w mocnych i szczelnie zamkniętych skrzyniach drewnianych.

(4) *Rozczyny wodne dwutlenku wodoru* (woda utleniona), *zawierające dwutlenek wodoru ponad 6% i nie więcej niż 35% wagi* (7), jako też *siarczki sodowy i koks sodowy* (8) przewozi się zarówno w wagonach krytych, jak i na niekrytych, pod oponami; *rozczyzny wodne dwutlenku wodoru z zawartością dwutlenku wodoru ponad 35% wagi* (7), muszą być przewożone zawsze w specjalnych wagonach (np. wagony z kadziami).

(5) *Naczynia próżne po materiałach, wymienionych pod 1 — 5, gdy są nadawane do przewozu jako przesyłki pojedyncze, muszą być szczelnie zamknięte lub zupełnie oczyszczone. W liście przewozowym należy wymienić nazwę materiału, jaki naczynie ostatnio zawierało.*

d) *jusqu'à 10 kilogrammes des matières dénommées sous 1°, 2° et 3°.*

Les récipients contenant ces matières doivent être solidement calés dans les récipients en bois.

(2) La lettre de voiture doit porter les mentions suivantes:

a) pour l'*acide nitrique* (1°) dans des vases en verre, le poids spécifique pour une température de 15° centigrade; à défaut de cette indication dans la lettre de voiture, l'acide est considéré comme concentré (A, alinéa (1) b et c);

b) pour les *boues de plomb renfermant de l'acide sulfurique* provenant d'accumulateurs et de chambres de plomb, on devra certifier que l'acide sulfurique ne peut couler;

c) pour les *résidus d'acide sulfurique provenant de la fabrication de la nitroglycérine*, on devra certifier qu'ils sont complètement dénitrifiés, sinon ces résidus sont exclus du transport.

Cette déclaration n'est pas nécessaire pour les *résidus d'acides provenant de la fabrication de la nitrocellulose*; il n'est pas tenu compte d'une teneur minime en nitrocellulose.

(3) Les *matières dénommées sous 1° à 5°* doivent être transportées dans des wagons découverts. Mais des wagons couverts peuvent aussi être utilisés:

a) pour le transport des *matières dénommées sous 3°*, si elles sont emballées dans des barils en fer, forts et étanches, qui ne peuvent être remplis que jusqu'aux neuf-dixièmes de leur capacité;

b) pour le transport du *brome* (4°) *par quantités ne dépassant pas 500 grammes*, pour celui de l'*anhydride sulfurique* (5°) *par quantités ne dépassant pas 2 kilogrammes*, et pour celui des *matières dénommées sous 1°, 2° et 3°*, *par quantités ne dépassant pas 10 kilogrammes*, soit isolément, soit avec d'autres objets, à la condition que les récipients soient soigneusement calés dans une forte enveloppe en bois.

(4) Les *solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène* (eau oxygénée) *dont la teneur en bioxyde d'hydrogène excède 6% en poids et ne dépasse pas 35% en poids* (7°) ainsi que le *sulfure de sodium* et les *cokes à bases de soude* (8°) sont transportés en wagons couverts ou en wagons découverts bâchés; les *solutions aqueuses de bioxyde d'hydrogène dont la teneur en bioxyde d'hydrogène excède 35% en poids* (7°) doivent toujours être transportées dans des wagons spéciaux (wagons-touries, p. ex.).

(5) Les *récipients vides* qui ont renfermé des *matières dénommées sous 1° à 5°* doivent, lorsqu'ils sont remis au transport comme expéditions partielles, être bien fermés ou nettoyés à fond. La lettre de voiture doit mentionner ce qu'ils contenaient précédemment.

(6) Przepisy, podane w ustępie (3) i (5), nie stosują się do *przysrzadów do gaszenia ognia*, oraz do *akumulatorów elektrycznych* [A, ust. (2) i (3)].

(7) *Naczynia z kwasem fluorowodorowym* (1) należy ustawiać tak, by przyrządy zamykające były na wierzchu.

(8) Co do naczyń, składających się z wagonów-cystern, przeznaczonych do przewozu *materiałów żrących*, obowiązują przepisy, podane pod A, ustęp (1), z wyjątkiem postanowień, zawartych w punktach a) do d).

(9) *Wapno palone, mielone, w workach*, należy przewozić tylko w wagonach krytych.

(10) Jeżeli w liście przewozowym znajduje się wzmianka, że *naftalina surowa* oczyszczona jest w prasie hydraulicznej, lub wirówce, z części olejowych tak, że wyciek nie może nastąpić, wówczas przewóz naftaliny surowej odbywa się bez zastrzeżeń.

C.

Sposób przewozu.

(1) *Materiały, wymienione pod 3*, dopuszcza się do przewozu jako przesyłki pośpieszne drobne, gdy są opakowane według przepisów, podanych pod B, ustęp (3) a; *materiały, wymienione pod 1 — 3* w ilościach do 10 kg. *brom* do 500 gramów i *bezwodnik kwasu siarkowego* do 2 kg. przyjmuje się także w opakowaniu, wskazanem pod B, ustęp (3) b.

(2) Ograniczenie to nie stosuje się do *przysrzadów do gaszenia ognia i akumulatorów elektrycznych* [A, ust. (2) i (3)].

D.

Wyjątki z przepisów, wydanych pod A, B i C.

Nie podlegają przepisom tym wytwory, wymienione w klasie V, jeżeli przeznaczone są do badań naukowych lub dla potrzeb farmaceutycznych, przewożone w ilościach, nie przekraczających 1 kilograma każdego z wytworów, z warunkiem, aby opakowane były w naczyniach szklanych lub glinianych o szczelnem zamknięciu, które następnie należy ułożyć starannie w mocnych, szczelnych i dobrze zamkniętych skrzyniach drewnianych.

KLASA VI.

Materiały budzące odrazę i wydzielające woń przykrą.

Dopuszcza się do przewozu:

1. *Ściegna świeże, świeże obrzynki skórzane, przeznaczone do wyrobu kleju, nie wapnowane¹⁾*, jako też odpadki od tych dwóch materiałów, *świeże rogi i racice nieoczyszczone z kości i miękkich części, kości świeże, nieoczyszczone z mięsa i innych miękkich części, tudzież inne materiały zwierzęce, ulegające gniciu i cuchnące*, nie wymienione poniżej.

2. *Skóry świeże, niesolone.*

3. *Kości oczyszczone lub suche, rogi i racice, oczyszczone lub suche.*

¹⁾ Obrzynki skórzane mokre, wapnowane, dopuszcza się do przewozu bez ograniczeń.

(6) Les prescriptions édictées aux alinéas (3) et (5) ne sont pas applicables aux *extincteurs d'incendie* ni aux *accumulateurs électriques* [A, alinéas (2) et (3)].

(7) Les *réipients* contenant de l'*acide fluorhydrique* (1°) doivent être placés le tampon de fermeture en dessus.

(8) Sont applicables aux *réipients* des wagons-réservoirs destinés à transporter des *matières caustiques* les dispositions édictées sous A, alinéa (1), à l'exception de celles figurant sous a à d.

(9) La *chaux vive moulue en sacs* ne doit être transportée que dans des wagons couverts.

(10) Lorsque la lettre de voiture mentionne que la *naphtaline brute*, traitée à la presse hydraulique ou à la machine centrifuge, est dégagée de ses parties huileuses à un point tel qu'aucun suintement ne se produit plus, le transport de la *naphtaline brute* n'est soumis à aucune condition.

C.

Mode de transport.

(1) Les *matières dénommées sous 3°* sont admises au transport en grande vitesse par expéditions partielles si elles sont emballées conformément aux prescriptions indiquées en B, alinéa (3) a; *celles des 1° à 3°* en quantités ne dépassant pas 10 kilogrammes, le *brome* jusqu'à 500 grammes et l'*anhydride sulfurique* jusqu'à 2 kilogrammes sont également admis sous l'emballage prévu au B, alinéa (3) b.

(2) Cette restriction ne s'applique pas aux *extincteurs d'incendie* et aux *accumulateurs électriques* [A, alinéas (2) et (3)].

D.

Exceptions aux prescriptions édictées sous A, B et C.

Ne sont pas soumis à ces prescriptions les produits dénommés dans la Classe V, destinés aux recherches scientifiques ou aux usages pharmaceutiques, expédiés par quantités ne dépassant pas 1 kilogramme de chaque produit, pourvu qu'ils soient emballés dans des *réipients* en verre ou en grès à fermeture étanche, et que ces derniers soient à leur tour emballés avec soin dans des caisses en bois solides, étanches et fermant bien.

CLASSE VI.

Produits répugnants et de mauvaise odeur.

Sont admis au transport:

1° Les *tendons frais*, les *retailles de peaux fraîches servant à la fabrication de la colle*, non *chaulées*,¹⁾ ainsi que les *déchets de ces deux sortes de matières*, les *cornes et onglons ou sabots frais non débarrassés d'os et de parties molles adhérentes*, les *os frais non débarrassés de chairs ou autres parties molles adhérentes*, ainsi que les *autres matières animales nauséabondes et répugnantes* en tant qu'elles ne sont pas mentionnées ci-dessous.

2° Les *neaux fraîches non salées*.

3° Les *os nettoyés ou séchés*, les *cornes et onglons ou sabots nettoyés ou séchés*.

¹⁾ Les retailles de peau humides chaulées sont admises au transport sans condition.

4. *Żołądki cielęce świeże*, oczyszczone od resztek pokarmu.

5. *Prasowane pozostałości od wyrobu kleju z odpadków skór* (wapno klejowe, ser klejowy lub nawóz klejowy).

6. *Nieprasowane pozostałości, wymienione pod 5.*

7. *Nawóz mieszany z podściółką.*

8. *Inne fekalja i odchody z miejsc ustępowych.*

Warunki przewozu.

A.

Opakowanie.

(1) Niżej wymienione materiały, nadane do przewozu jako *przesyłki drobne*, należy pakować:

a) *przedmioty, wymienione pod 1, 5 i 6*

do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (beczek, kublów, skrzyń takich, któreby nie przepuszczały przykrej woni zawartości naczyniarz);

b) *przedmioty, wymienione pod 2*

do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (beczek, kublów, skrzyń) lub do mocnych, nieprzemakalnych i dobrze zawiązanych worków, nasyconych odpowiednim środkiem odkażającym, jako to: kwasem karbolowym lub lizolem, w celu usunięcia przykrej woni, wydzielanej przez te przedmioty; jednakże worków do opakowania można używać tylko w miesiącach: listopadzie, grudniu, styczniu i lutym;

c) *przedmioty, wymienione pod 3*

do szczelnych naczyń (beczek lub kublów) lub do mocnych worków;

d) *żołądki cielęce (4)*

do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń drewnianych (beczek lub kublów); żołądki cielęce, w okresie pory roku od kwietnia do września, należy tak solić, by na każdy żołądek było użyte 15 do 20 gr. soli kuchennej; nadto dno naczynia oraz wierzchnia warstwa żołądków powinna być przesypana grubą warstwą soli, przynajmniej na 1 cm.; dopełnienie tego warunku powinno być zaznaczone w liście przewozowym;

e) *kał psi (8)*

do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń metalowych lub drewnianych;

f) *nawóz z gołębników (8)*

w mocne, szczelne i dobrze zamykane naczynia drewniane (beczki, kubły), nawóz suchy można pakować także do mocnych i nieprzemakalnych worków.

Zewnętrzna strona opakowania nie powinna mieć żadnych śladów zawartości.

(2) Co do *przesyłek wagonowych*, obowiązują przepisy następujące:

a) *Materiały, wymienione pod 1 i 2:*

1. przy użyciu *specjalnych wagonów krytych*, z odpowiednim urządzeniem do przewietrzania, opakowanie jest konieczne. Jednakże materiały te należy zlewać najmniej 5%-owym roztworem kwasu kar-

4° *Les caillottes de veau fraîches*, débarrassées de tout reste d'aliments.

5° *Les résidus comprimés, provenant de la fabrication de la colle de peau* (résidus calcaires, résidus du chaulage des retailles de peau ou résidus utilisés comme engrais).

6° *Les résidus non comprimés de l'espèce désignée au 5°.*

7° *Le fumier mélangé de paille.*

8° *Les autres matières fécales, y compris celles qui proviennent des fosses d'aisance.*

Conditions de transport.

A.

Emballage.

(1) Les matières ci-dessous énumérées, remises au transport comme *expéditions partielles*, doivent être emballées ainsi qu'il suit:

a) *celles dénommées sous 1°, 5° et 6°*

dans des récipients en bois (tonneaux, cuveaux ou caisses) solides, étanches et bien fermés; le contenu ne doit pas se révéler par son odeur, d'une manière désagréable;

b) *celles dénommées sous 2°*

dans des récipients en bois (tonneaux, cuveaux ou caisses) solides, étanches et bien fermés, ou dans des sacs solides, imperméables et bien fermés, imprégnés de désinfectants appropriés, tels qu'acide phénique, lysol, pour que l'odeur méphitique du contenu ne puisse se faire sentir; l'emploi de ces sacs est toutefois limité aux mois de novembre, décembre, janvier et février;

c) *celles dénommées sous 3°*

dans des récipients (tonneaux ou cuveaux) étanches ou dans des sacs solides;

d) *les caillottes de veau (4°)*

dans des récipients en bois (tonneaux ou cuveaux) solides, étanches et bien fermés; pendant les mois d'avril à septembre inclusivement, les caillottes de veau doivent être salées de telle sorte qu'il soit employé de 15 à 20 grammes de sel de cuisine par caillotte; une couche de sel d'au moins un centimètre d'épaisseur doit être répandue en outre au fond des récipients servant d'emballage, ainsi que sur la couche supérieure des caillottes; la lettre de voiture doit contenir une déclaration portant que ces prescriptions ont été observées;

e) *les crottes de chiens (8°)*

dans des récipients en métal ou en bois solides, étanches et bien fermés;

f) *la fiente de pigeons (8°)*

dans des récipients en bois (tonneaux ou cuveaux) solides, étanches et bien fermés; la fiente de pigeons sèche peut aussi être emballée dans des sacs solides et imperméables.

Aucune trace du contenu ne doit adhérer extérieurement aux récipients servant d'emballage.

(2) Les prescriptions suivantes sont applicables aux *chargements par wagon complet*:

a) *Matières dénommées sous 1° et 2°:*

1° Si l'on utilise des *wagons couverts, aménagés spécialement*, portant des installations de ventilation efficaces, l'emballage n'est pas nécessaire. Les matières doivent être imprégnées d'acide phénique à 5%

bolowego, lub innemi odpowiedniemi środkami odkażającymi, w celu zabezpieczenia przed gnilną wonią;

2. przy użyciu zwykłych wagonów towarowych niekrytych:

- a) w porze roku od 1 marca do 31 października, materiały te muszą być zapakowane w mocne i nieprzemakalne worki, nasycone środkami odkażającymi, wymienionymi pod 1, by gnilna woń zawartości nie dawała się odczuwać. Każda tego rodzaju przesyłka musi być przykryta oponą z grubej tkaniny (t. zw. płótna chmielowego), nasyconej roztworem jednego z wymienionych wyżej środków odkażających, a następnie zupełnie pokryta wielką, nieprzemakalną, lecz nienasmołowaną oponą;
- β) w porze roku od 1 marca do końca lutego, używanie worków do pakowania nie obowiązuje, towar jednakże należy przykryć tak samo osłoną z płótna chmielowego, którą następnie należy pokryć całkowicie wielką, nieprzemakalną i nienasmołowaną oponą. Pierwsze pokrycie należy, w miarę potrzeby, przesylić jednym ze środków odkażających, wymienionych pod 1, tak by gnilna woń nie dawała się odczuwać;
- γ) jeżeli środki odkażające nie wystarczają do usunięcia przykłej woni, należy przesyłki pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych beczek lub kublów tak, aby woń zawartości naczynia nie dawała się odczuwać.
- b) Do przewozu materiałów, wymienionych pod 3, opakowanie specjalne nie jest wymagane; jeżeli materiały te nadane są do przewozu bez opakowania i do naładowania na wagony niekryte, to muszą jednak być pokryte całkowicie nieprzemakalnymi oponami.
- c) *Żołądki cielęce (4)* należy pakować w ten sposób, jaki jest wskazany w ust. (1) d.
- d) *Materiały, wymienione pod 5* należy przykryć całkowicie dwiema oponami dużemi, nieprzemakalnymi i nienasmołowanymi. Osłonę dolną należy nasycić odpowiedniemi środkami odkażającymi (kwasem karbowym, lizolem i t. p.) tak, by zapach gnilny nie dawał się odczuwać. Pomiędzy opony należy nasypać warstwę suchego wapna gaszonego, miału torfowego lub zużytych garbowin.
- e) *Materiały, wymienione pod 6* należy opakować według wskazówek, zawartych w ust. (1) a.
- f) *Nawóz mieszany z podsziółką (7)* nie wymaga specjalnego opakowania; jeżeli nadany jest bez opakowania, musi być wtedy przykryty całkowicie oponami nieprzemakalnymi.
- g) *Materiały, wymienione pod 8* należy pakować do mocnych, szczelnych i dobrze zamykanych naczyń. *Suchy kał psi i suchy nawóz gołębi* można pakować również do mocnych i nieprzemakalnych worków,

au moins ou d'autres désinfectants appropriés, de telle sorte que l'odeur méphitique du contenu ne puisse se faire sentir.

2° Si l'on emploie des wagons à marchandises ordinaires découverts:

- a) du 1-er mars au 31 octobre, les matières doivent être emballées dans des sacs solides et imperméables; ces sacs seront imprégnés des désinfectants dénommés sous 1°, pour que l'odeur méphitique du contenu ne puisse se faire sentir. Tout envoi de ce genre doit être recouvert d'une bâche en tissu très fort (appelé toile à houblon), imprégnée d'une solution d'un des désinfectants précités; cette bâche doit elle-même être entièrement recouverte d'une grande bâche imperméable non goudronnée;
- β) du 1-er novembre à la fin de février, l'emballage en sacs n'est pas nécessaire. Cependant, les envois doivent être recouverts également d'une bâche en toile à houblon et cette bâche sera elle-même recouverte entièrement d'une grande bâche imperméable non goudronnée. La première bâche doit au besoin être passée à l'un des désinfectants énumérés sous 1°, de telle sorte qu'aucune odeur méphitique ne puisse se faire sentir;
- γ) si les désinfectants ne suffisent pas pour empêcher les odeurs méphitiques, les envois doivent être emballés dans des tonneaux ou cuveaux solides, étanches et bien fermés, de telle sorte que l'odeur du contenu du récipient ne puisse se faire sentir.
- b) Les *matières dénommées sous 3°* ne demandent pas d'emballage spécial; si elles sont remises non emballées et dans des wagons découverts, le chargement doit cependant être recouvert entièrement de bâches imperméables.
- c) *Les caillettes de veau (4°)* doivent être emballées selon le mode prescrit à l'alinéa (1) d.
- d) *Les matières dénommées sous 5°* doivent être recouverts entièrement de deux grandes bâches superposées, imperméables et non goudronnées. La bâche inférieure doit être imprégnée de désinfectants appropriés (acide phénique, lysol, etc.) de telle sorte qu'aucune odeur méphitique ne puisse se faire sentir. Entre les bâches, il sera répandu une couche de chaux sèche, éteinte, de poussière de tourbe ou de tan ayant déjà servi.
- e) *Les matières dénommées sous 6°* doivent être emballées conformément aux prescriptions édictées à l'alinéa (1) a.
- f) *Le fumier mélangé de paille (7°)* ne demande pas d'emballage spécial; s'il est remis sans emballage, le chargement doit cependant être recouvert entièrement de bâches imperméables.
- g) *Les matières dénommées sous 8°* doivent être emballées dans des récipients solides, étanches et bien fermés. Les *crottes de chiens sèches* et la *fiente de pigeons sèche* peuvent aussi être emballées dans des sacs solides et imperméables.

B.**Inne przepisy.**

(1) Kolej żelazna może ograniczyć przewóz do pewnych wyznaczonych pociągów, żądać zgóry opłaty przewozowej, jako też wydawać przepisy specjalne co do czasu i terminu naładowania i wyładowania, oraz dowozu na stację i wywozu ze stacji. Kolej żelazna może żądać od nadawcy dostarczenia opon.

(2) *Materiały, wymienione pod 7 i 8* (z wyjątkiem *kału psiego i nawozu z gołębników*) nie przyjmuje się do przewozu jako przesyłki drobne.

(3) Naczyn z *kałem psim* nie wolno toczyć, należy je przewozić stojąco.

(4) Wagony po przewiezionych luzem *przedmiotach, wymienionych pod 1, 2, 3 i 7* oraz po *przedmiotach, wymienionych pod 8*, kolej odbiorcza obowiązana jest poddać każdorazowo oczyszczeniu i odkażeniu, stosownie do przepisów prawnych, obowiązujących w tem umawiającem się Państwie, w którym znajduje się stacja przeznaczenia. Koszta odkażenia obciążają przesyłkę.

(5) Jeżeli daje się czuć woń przykra, kolej żelazna może w każdym czasie zastosować odpowiednie odkażające środki, celem usunięcia tej woni; koszta odkażenia obciążają przesyłkę.

(6) *Materiały, wymienione pod 3 i 4*, wolno przewozić w wagonach krytych. Nie wolno ich ładować z produktami spożywczymi lub innymi materiałami żywnościowymi. *Przedmioty, wymienione pod 1, 2, 5, 6, 7 i 8*, muszą być przewożone w wagonach niekrytych [zobacz A (2) a, 1]. Do przewozu *suchego kału psiego*, którego opakowanie odpowiada przepisom, zawartym pod A (2) f, w zdaniu ostatniem, można używać wagonów krytych, lub niekrytych dobrze okrytych oponami.

(7) Naczynia próżne i opony, które były użyte podczas przewozu materiałów klasy VI, muszą być dokładnie oczyszczone i poddane działaniu środków odkażających tak, aby nie wydzielały woni gnilnej. W liście przewozowym należy zaznaczyć poprzednie ich użycie. Przewozić je można tylko na wagonach niekrytych.

(8) Przesyłki podlegają nadto obowiązującym przepisom policyjnym każdego z Państw.

C.**Sposób przewozu.**

Materiały, wymienione w klasie VI, naczynia próżne po tych materiałach oraz opony zwrotne, użyte podczas przewozu tych ładunków, nie mogą być przewożone jako przesyłki pośpieszne drobne.

B.**Autres prescriptions.**

(1) Le chemin de fer peut limiter le transport à certains trains, se faire payer d'avance le prix de transport, et prendre également des dispositions spéciales concernant l'heure et le délai du chargement et du déchargement, ainsi que du camionnage au départ et à l'arrivée. Le chemin de fer peut exiger que les bâches soient fournies par l'expéditeur.

(2) Les *matières dénommées sous 7° et 8°* (à l'exception des *crottes de chiens* et de la *fiente de pigeons*) ne sont pas acceptées comme expéditions partielles.

(3) Les récipients renfermant des *crottes de chiens* ne doivent pas être roulés, ils seront transportés debout.

(4) Le chemin de fer dernier transporteur doit soumettre les wagons de chemins de fer ayant servi au transport de chargements de *matières dénommées sous 1°, 2°, 3° et 7°*, en vrac, ou de chargements de *matières dénommées sous 8°*, chaque fois qu'ils auront été utilisés, à un nettoyage ou désinfection conformément aux dispositions légales, applicables dans l'État contractant où se trouve la station destinataire. Les frais de la désinfection grèvent la marchandise.

(5) Si une odeur nauséabonde se fait sentir, le chemin de fer peut faire traiter en tout temps les matières avec des désinfectants appropriés, pour enlever l'odeur; les frais grèvent la marchandise.

(6) Les *matières dénommées sous 3° et 4°* peuvent être transportées en wagons couverts. Il est interdit de les charger avec des denrées alimentaires ou d'autres matières de consommation. Les *matières dénommées sous 1°, 2°, 5°, 6°, 7° et 8°* doivent être transportées en wagons découverts [voir à cet égard A (2) a, 1°]. Le transport des *crottes de chiens sèches*, lorsqu'elles sont emballées selon les prescriptions édictées sous A (2) f, dernière phrase, sera effectué en wagons couverts ou en wagons découverts revêtus de bâches fermant bien.

(7) Les récipients vides et les bâches ayant servi au transport des matières de la Classe VI doivent être complètement nettoyés et traités avec des désinfectants appropriés, de manière qu'ils ne répandent aucune odeur mephitique. La lettre de voiture doit mentionner à quel usage ils avaient servi. Le transport doit avoir lieu en wagons découverts.

(8) Les envois sont soumis du reste aux prescriptions de police en vigueur dans chaque État.

C.**Mode de transport.**

Les matières dénommées dans la Classe VI, les récipients vides qui ont contenu ces matières, et les bâches en retour qui ont servi à ces transports ne peuvent être transportés en grande vitesse par expéditions partielles.

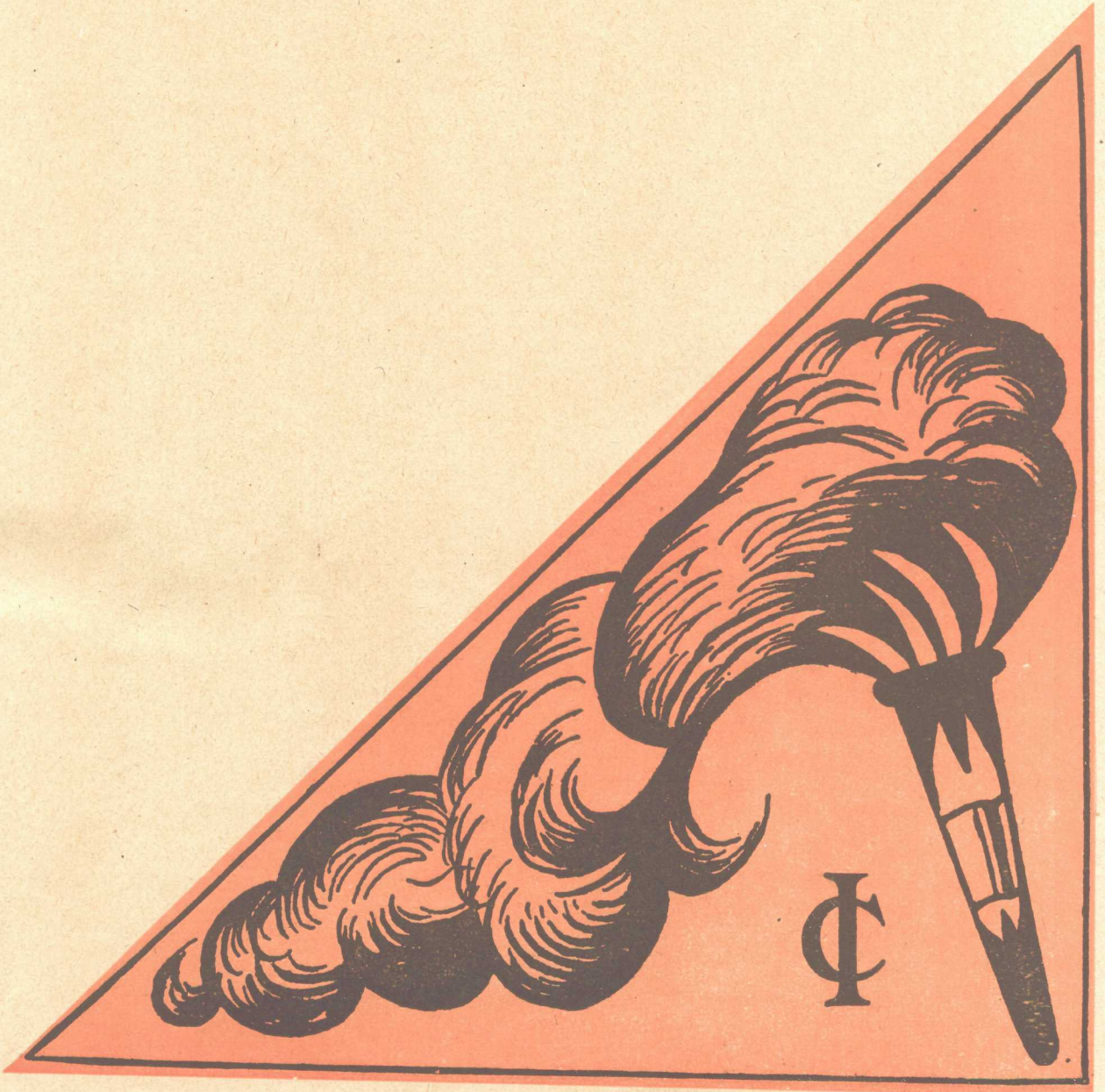
MODÈLES

des étiquettes prévues pour les objets des Classes I à V.

MODÈLE DE L'ÉTIQUETTE N° 1.

MODÈLE DE L'ÉTIQUETTE N°. 2.

MODÈLE DE L'ÉTIQUETTE Nr. 3.

Φ

MODÈLE DE L'ÉTIQUETTE
„A manoeuvrer avec précaution!“
(Echelle: $\frac{1}{3}$).

A manoeuvrer avec précaution!

Ⓢ